

Označavanje teksta pomoću TEI-a u digitalnoj knjižnici Edicija

Krstanović, Tanja

Master's thesis / Diplomski rad

2014

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Humanities and Social Sciences / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:142:665828>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-05-01**

FILOZOFSKI FAKULTET
SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

Repository / Repozitorij:

[FFOS-repository - Repository of the Faculty of Humanities and Social Sciences Osijek](#)

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJ

Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku

Filozofski fakultet u Osijeku

Diplomski studij informatologije

Tanja Krstanović

Označavanje teksta pomoću TEI-a u digitalnoj knjižnici Edicija

Diplomski rad

Mentor: doc. dr. sc. Boris Bosančić

Osijek, 2014.

Sadržaj

Sažetak	2
1. Uvod.....	3
2. Označavanje teksta i razvoj TEI-a	4
2.1. Općenito o TEI-u	4
2.2. O postupku označavanja teksta.....	8
2.2.1. Općenito o postupku označavanja teksta	8
2.2.2. Općenito o XML-u.....	9
2.3. Inačice TEI smjernica	10
2.4. Smjernice za označavanje teksta TEI knjižnične posebne interesne skupine (Best Practices for TEI in Libraries).....	14
3. Koraci (faze) u provedbi postupka označavanja teksta.....	16
4. Digitalna knjižnica hrvatske tiskane baštine Edicija	22
4.1. O Ediciji	22
4.2. O planiranju projekta označavanja teksta u Ediciji.....	23
4.3. Svrha, cilj i metodologija istraživanja	25
4.4. Označavanje teksta starih knjiga u digitalnoj knjižnici tiskane baštine Edicija	25
5. Zaključak.....	31
Literatura.....	33
Prilozi.....	36
Prilog 1 – Označavanje teksta pomoću TEI-a na primjeru knjige Abecevice Slovinke	36
Prilog 2 – Označavanje teksta pomoću TEI-a na primjeru knjige Od Pri Svetoza Troisztva.....	73
Prilog 3 – Kontrolirani rječnici termina (datoteka context.xml).....	100

Sažetak

U ovome radu dan je prikaz razvoja TEI-a (*Text Encoding Initiative* -TEI), Inicijative za označavanje teksta, od njenih početaka do danas. Pozornost je usmjerena na osnutak TEI konzorcija i posebnih interesnih skupina, s posebnim naglaskom na onu koja se bavi knjižnicama. Ujedno predstavljeni su i *Poughkeepsie* principi na kojima se temeljila izrada TEI smjernica za označavanje teksta, te razvoj i osnovne značajke XML-a, kao i projekti označavanja teksta pomoću TEI-a. Definiran je i sam pojam označavanja teksta te je dan pregled TEI smjernica za označavanje teksta (svih 5 inačica) s posebnim naglaskom na posljednju inačicu P5. Kao jedna od najpopularnijih TEI prilagodbi, za konkretnu provedbu postupka označavanja teksta u praksi, predstavljen je *TEI Lite*. Po razinama označavanja teksta su opisane i smjernice za označavanje teksta TEI knjižnične posebne interesne skupine *Best Practices for TEI in Libraries*. Dan je i pregled sedam faza projekta označavanja teksta prema *Women Writers Project* vodiču za označavanje teksta za potrebe znanstveno-istraživačkog rada, prema kojima je planiran i projekt označavanja teksta u digitalnoj knjižnici hrvatske tiskane baštine Edicija koji je tematiziran ovim radom. Uz opis Edicije, digitaliziranih knjiga koje sadrži te načina pretraživanja digitalne knjižnice, praktični dio rada obuhvaćao je označavanje teksta putem TEI-a dvije digitalizirane knjige u Ediciji: Abecevice Slovinske i Od Pri Szvetoga Troisztva. Dodatno su označene, i prethodno označene knjige Abecevice, Oprostenja Osobita i Xivot Svetoga Petra Regalata, na način da su označena osobna i geografska imena koja su spominjana u tekstu.

Ključne riječi: označavanje teksta, TEI, TEI smjernice, XML, digitalna knjižnica hrvatske tiskane baštine Edicija.

1.Uvod

TEI (*Text Encoding Initiative - TEI*) kao standard za prikaz najčešće izvorno tekstualne građe u digitalnom obliku putem postupka označavanja ili enkodiranja teksta (engl. *text encoding*) svojom relativno jednostavnom i razumljivom strukturom omogućava učinkovitu obradu teksta u elektroničkom okruženju. Prvotna svrha istoimene organizacije koja stoji iza TEI-a, Inicijative za označavanje teksta, bila je razviti standard za označavanje teksta temeljen na SGML-u (*Standard Generalized Markup Language*). Pomoću TEI-a moguće je prikazati strukturu teksta u svojoj kompleksnosti označavajući ga unaprijed definiranim skupom elemenata u najobičnijem programu za uređivanje teksta poput Notepad-a++ koji se koristio prilikom izrade praktičnog dijela ovog rada.

Svrha ovog rada je prikazati kako se pomoću TEI-a označava tekst na primjeru označavanja teksta digitaliziranih knjiga u Digitalnoj knjižnici hrvatske tiskane baštine Edicija. Edicija trenutno sadrži pet digitaliziranih knjiga, od kojih dvije nisu bile označene postupkom označavanja teksta pomoću TEI-a. Prvi cilj ovoga rada je označiti tekst preostale dvije knjige: Abecevice Slovincke i Od Pri Szvetoga Troisztva jednostavnim skupom TEI oznaka koji pokriva strukturna i grafička svojstva teksta. Drugi cilj rada odnosi se na označavanje obilježja teksta koji su navedeni u odjeljku „Oznake“¹ na mrežnoj stranici Edicije, a koji se tiču osobnih i geografskih imena u svih pet knjiga digitalne knjižnice (uključivo, dakle, i Abecevicu, Oprosstenja Osobita i Xivot Svetoga Petra Regalata.) Radom se nastoje stvoriti korisni dokumenti za daljnje znanstveno istraživanje koji će predstavljati okvir i za daljnji razvoj ove digitalne knjižnice.

U teorijskom dijelu rada osim samog razvoja TEI-a i TEI smjernica, svojevrsnih uputa za označavanje teksta koje predstavljaju specifikaciju navedenog standarda, prikazat će se provedba samog projekta Edicije prema sedam faza projekta označavanja teksta koje su izvedene iz *Women Writers Project* vodiča za označavanje teksta za potrebe znanstveno-istraživačkog rada. Kao uvod u praktični dio rada razjašnjeni su i elementi korišteni prilikom označavanja teksta u digitalnoj knjižnici.

¹ Edicija:oznake. URL: <http://web.ffos.hr/EDICIJA/digitalnaZbirka/oznake.php>

Ovim radom želi se pokazati da se označavanjem teksta starih knjiga 18. stoljeća pomoću TEI-a stvaraju važni dokumenti koji mogu biti od velike pomoći širokoj zajednici korisnika i istraživača zainteresiranih za njihovo proučavanje.

2. Označavanje teksta i razvoj TEI-a

2.1. Općenito o TEI-u

Sam osnutak TEI-a dogodio se nedugo nakon pojave SGML-a (metajezika odnosno jezika za definiranje označiteljskih jezika odnosno jezika koji propisuje sintaktička pravila drugih označiteljskih jezika) te je predstavljao jedan od najznačajnijih događaja u razvoju nove discipline u okviru humanističkih znanosti - digitalne humanistike.² Na Sveučilištu Vassar u Poughkeepsiju, New York 1987. osnovana je Inicijativa za označavanje teksta TEI.³ Sljedeće organizacije sudjelovale su u osnivanju TEI-a:

- Udruženje za računala i humanistiku (*the Association for Computers and the Humanities - ACH*);
- Udruženje za literarno i jezično računarstvo (*the Association for Literary and Linguistic Computing - ALLC*);
- Udruženje za računalnu lingvistiku (*the Association for Computational Linguistics - ACL*).

Projekt je imao veliku potporu Nacionalne zaklade za humanističke znanosti (*National Endowment for the Humanities - NEH*), Uprave komisije europske zajednica (*Directorate XIII of the Commission of the European Communities - CEC/DG-XIII*), Kanadskog vijeća socijalne znanosti i humanističkog istraživanja te Zaklade Andrew W. Mellon.⁴ Cilj je TEI-a bio osigurati uspješnu razmjenu humanističkih tekstova u istraživanjima i sugerirati principe označavanja teksta. Prema osnovnoj inicijativi, TEI standard dužan je:

² Znanstvena grana koja se bavi ulogom računala u znanstveno-istraživačkom radu.

³ Usp. Barnard, D. T.; Ide, N. M. The text encoding initiative: flexible and extensible document encoding. // Journal of the American Society for Information Science. 1997, vol. 48 (7) Str. 622. URL: <https://cloud.irb.hr/proxy/nph-proxy.cgi/10/http/web.a.ebscohost.com/ehost/detail=3fsid=3dc7a540f8-302a-405c-9b16-ca2f8b91634e=2540sessionmgr4003=26vid=3d1=26hid=3d4112=26bdata=3dJmxhbmMc9aHlmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=eric&AN=EJ547817> (2014-04-20) Business Source Complete

⁴ Usp. Ide, N. Encoding standards for large text resources: the Text encoding Initiative. URL: http://clair.eecs.umich.edu/aan/paper.php?paper_id=C94-1094#pdf (2014-04-20)

- obuhvaćati sve tekstualne značajke na koje pažnju obraća znanstveno istraživanje;
- biti jednostavan, jasan i konkretan;
- biti neovisan o softveru;
- omogućiti stroge definicije i učinkovitu obradu tekstova;
- biti u skladu sa postojećim i novim standardima.⁵

Struktura TEI-a se vremenom mijenjala pa tako TEI iz 1990-ih ima centraliziranu strukturu, u kojoj sav posao obavlja vrlo mali broj ljudi pod nadzorom organizacija koje su sudjelovale u samom osnutku ovog standarda, dok se danas TEI zasniva na distribuiranoj strukturi u kojoj zadatak održavanja i razvoja smjernica obavlja više ljudi iz široko uspostavljene zajednice.⁶

Kako bi se TEI popularizirao i razvijao, na sveučilištu Virginia i sveučilištu Bergen 1999. u Norveškoj osniva se međunarodna udruga pod nazivom TEI konzorcij čiji je zadatak skrb o TEI-u, odnosno njegovo održavanje, razvoj i promociju u svijetu. Konzorcij je neprofitna organizacija sastavljena od akademskih institucija, istraživačkih projekata i pojedinih znanstvenika diljem svijeta. Pruža mnoge izvore informacija za učenje TEI-a, informacije o projektima koji koriste TEI, bibliografije TEI publikacija i softvere razvijene za korištenje TEI-a.⁷ Članovi konzorcija sastaju se jednom godišnje kako bi raspravljali o trenutnim problemima označavanja teksta, te kako bi odabrali nove članove konzorcija. U sklopu TEI-a djeluju i posebne interesne skupine (*Special Interest Groups - SIGs*) koje se sastoje od pojedinaca sa sličnim interesima kojima je, ovim putem, omogućena razmjena ideja. Neke od tih skupina su: *Music SIG*, *Education SIG*, *TEI Tools SIG*, *TEI Manuscripts Special Interest Group* te posebna TEI interesna skupina koja se bavi uporabom TEI-a u knjižnicama *Libraries SIG*. Ova skupina ima za cilj raspravljati o temama korištenja TEI-a u knjižnicama te poboljšanju i ažuriranju smjernica za označavanje teksta prema potrebama knjižničnih projekata. Svaka interesna skupina ima mrežnu stranicu u okviru TEI mrežnog mjesta, poseban *wiki* te mogućnost sastanka na godišnjem sastanku TEI članova. Sve interesne skupine otvorene su za javnost.

⁵ Usp. Barnard, D.T.; Ide, N.M. Nav.dj. str. 622-623.

⁶ Usp. Burnard, L. The evolution of Text Encoding Initiative: from research project to research infrastructure. URL: <http://jtei.revues.org/811> (2014-04-20)

⁷ Usp. TEI – Text Encoding Initiative. URL: <http://www.tei-c.org/index.xml> (2014-04-20)

Inicijativa za označavanje teksta dogovorila je principe pri izradi TEI smjernica odnosno *Poughkeepsie* principe koji služe za pripremu smjernica za označavanje teksta za književna, jezična i povijesna istraživanja. Principi su sljedeći:

1. Smjernice bi trebale osigurati standardni format za razmjenu podataka u humanističkim istraživanjima.
2. Smjernice bi trebale sugerirati principe za označavanje teksta u istom formatu.
3. Smjernice bi trebale:
 - definirati preporučenu sintaksu za format dokumenata;
 - definirati metajezik za opis formata;
 - opisati novi format dokumenata i postojećih standarda.
4. Smjernice trebaju predložiti skup pravila označavanja teksta prigodan za različite aplikacije.
5. Smjernice trebaju uključiti minimalan skup pravila za označavanje novih tekstova.
6. Smjernice izrađuje odbor na temelju:
 - tekstualne dokumentacije;
 - tekstualne reprezentacije;
 - tekstualne interpretacije i analize;
 - definicije metajezika i opisa postojećih i predloženih standarda.
7. Kompatibilnost sa postojećim standardima održat će se što je više moguće.
8. Velik broj tekstualnih arhiva složio se podržati smjernice u svojoj funkciji kao format za razmjenu označenih dokumenata.
9. Konverzija postojećih strojno čitljivih tekstova u novi format uključuje prijevod njihovih pravila u sintaksu novog formata.⁸

Iz *Poughkeepsie* principa zaključeno je da bi TEI smjernice trebale predstavljati standardni format za razmjenu podataka te biti vodič za označavanje teksta u ovom formatu. Trebalo bi dati podršku označavanju svih vrsta tekstova i svih obilježja teksta koje proučavaju znanstvenici te osigurati njihovu učinkovitu obradu.

⁸ Usp. Cummings, J. The text encoding initiative and the study of the literature. URL: <http://www.digitalhumanities.org/companion/view?docId=blackwell/9781405148641/9781405148641.xml&doc.view=print&chunk.id=ss1-6-6&toc.depth=1&toc.id=0> (2014-04-20)

TEI mrežna stranica pruža mnogo važnih poveznica o samom označavanju teksta, tutorijale, vježbe te izvore osnovnih informacije o TEI-u. Poveznice su prilagođene početnicima, te pružaju vrlo jednostavne primjere i definicije osnovnih značajki TEI-a. Ujedno nude i mnoštvo poveznica na druge korisne sadržaje o TEI-u. Neke od vrlo korisnih poveznica su mrežne stranice o projektima koji koriste TEI, mrežne stranice *TEI wikija*, mrežno mjesto *TEI by example* te službeni časopis TEI-a - *Journal of the Text Encoding Initiative*.

TEI wiki mrežnu stranicu stvorili su TEI korisnici za druge TEI korisnike. Na stranici se mogu pronaći razne korisne poveznice koji upućuju na daljnje informacije o TEI-u.⁹

TEI by example nudi niz besplatno dostupnih online tutorijala za upoznavanje s postupkom označavanja teksta u TEI-u te tutorijale tipa 'korak po korak', primjerice, tutorijal koji istraživača vodi kroz osam koraka različitih aspekata elektroničkog označavanja humanističkih tekstova. *TEI by example* nudi i testove, vježbe i primjere (za početnike i napredne korisnike) te alat za testiranje ispravnosti dokumenata *TEI validator* i *XML toolkit*.¹⁰

Journal of the Text Encoding Initiative je službeni časopis TEI konzorcija. Objavljuje odabrane radove godišnjih TEI konferencija i susreta članova, posebne teme od interesa za zajednicu, posebna događanja te sastanke povezane s TEI-em. Radove recenziraju ugledni stručnjaci. Glavni cilj časopisa je širiti što je moguće više informacija od TEI-u. Časopis objavljuje izvješća o trendovima u području TEI označavanja teksta te područjima povezanim s TEI praksom, npr. digitalnoj obradi znanstvenih radova i predmeta znanstvenog proučavanja, lingvističkoj analizi, izradi jezičnog korpusa, masovnoj digitalizaciji i slično. Časopis se objavljuje jednom godišnje.¹¹

Na TEI mrežnoj stranici također je moguće pronaći informacije o mnoštvu projekata označavanja teksta pomoću TEI-a. Jedan od njih je Projekt spisateljica sveučilišta Brown (*Brown University Women Writers Project - WWP*) koji pruža dokumentaciju i upute za označavanje starih tiskanih knjiga (radi se o zbirci preko 200 engleskih tekstova ženskih autora iz perioda 1450-1850).¹² Projekt koji je također vrijedan spomena je Orlando projekt koji kreira digitalnu povijest tekstova britanskih spisateljica na sveučilištima Alberta i Guelph koristeći SGML. Ovaj

⁹ Usp. TEI wiki. URL: http://wiki.tei-c.org/index.php/Main_Page (2014-04-20)

¹⁰ Usp. TEI by example. URL: <http://teibyexample.org/> (2014-04-20)

¹¹ Usp. Journal of the Text Encoding Initiative. URL: <http://journal.tei-c.org/journal/index> (2014-04-20)

¹² Usp. Women writers project. URL: <http://www.wwp.northeastern.edu/> (2014-04-20)

projekt donio je ideju o potpuno novom obliku znanstvenog pisanja.¹³ Jedan od najvećih projekata zajednice stručnjaka koji se bave označavanjem teksta je Arhiv tekstova sveučilišta Oxford (*Oxford Text Archive - OTA*). Osnovan je 1976 i svrha mu je prikupljanje, katalogiziranje, čuvanje i distribuciju elektroničkih proizvoda istraživanja i znanosti u svim područjima tekstualnih, književnih i jezičnih studija. Sadrži veliku zbirku elektroničkih tekstova na različitim jezicima koji su od interesa znanstvenika u humanističkim zajednicama. Ti izvori su besplatni te se mogu preuzeti ili naručiti preko mrežne stranice.¹⁴ Jedan od projekata koji sadrži prijepise i prijevode mnogih grčkih, latinskih i renesansnih radova na engleskom jeziku te mnogo izvora vezanih za umjetnost i arheologiju je *Perseus* projekt. Ukupno sadrži oko 25 000 slika arhitekture, skulpture, kovanica, vaza, atlasa i mapa. Planiranje *Perseus* projekta započelo je 1985. *Perseus* je digitalna knjižnica koja se trenutno fokusira na drevni grčki svijet. Prvo izdanje za Macintosh računala objavljeno je na CD-ROM-u 1992, a drugo koje radi na PC i Macintosh platformama 2000. godine.¹⁵ Uz navedene projekte, postoje još brojni drugi projekti koji se bave označavanjem teksta pomoću TEI-a: *American Verse Project*, *British National Corpus*, *Chronicon*, *Cambridge University Press*, *Croatiae auctores Latini*, *Cursus project*, *Digital Archives and Pacific Cultures*, *FreeDict*, *ProQuest* i drugi.¹⁶

2.2. O postupku označavanja teksta

2.2.1. Općenito o postupku označavanja teksta

Kod korištenja pojma označavanje teksta, termin tekst odnosi se isključivo na elektronički tekst. Elektronički tekst je elektronička reprezentacija književnog teksta u računalnoj datoteci koja omogućuje kontekstualno pretraživanje ili pretraživanje po ključnim

¹³ Usp. Hockey, S. *The History of Humanities Computing*. // *A companion to digital humanities* / Susan Schreibman, Raymond George Siemens and John M. Unsworth. Wiley-Blackwell, 2004. URL: http://www.digitalhumanities.org/companion/view?docId=blackwell/9781405103213/9781405103213.xml&chunk.id=ss1-2-1&toc.depth=1&toc.id=ss1-2-1&brand=9781405103213_brand (2014-04-20)

¹⁴ Usp. University of Oxford Text Archive, URL: <http://ota.ahds.ac.uk/> (2014-04-20)

¹⁵ Usp. Perseus digital library. URL: <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/> (2014-04-20)

¹⁶ Usp. TEI: projects using the TEI. URL: <http://www.tei-c.org/Activities/Projects/> (2014-04-20)

riječima.¹⁷ Označavanje teksta poseban je dio digitalne humanistike pomoću kojega je moguće djelo, koje je katalogizirano i opremljeno standardnim bibliografskim metapodacima, prikazati na način da se njegov tekst označi posebnim oznakama pomoću kojih je moguća izrada rječnika, konkordanci, kazala i slično. Označiti je moguće različite elemente poput vrste oštećenja, inicijale, minijature, oznake vlasništva i slično.¹⁸ Mnogi znanstvenici i urednici smatraju da označavanje teksta pomoću TEI-a daje najbolji i najpotpuniji prikaz teksta u svojoj složenosti, dopuštajući kreatoru ili uredniku da označi hijerarhijske strukture te mnoštvo drugih značajki pronađenih u tekstu.¹⁹ Početak provedbe postupka označavanja teksta datira iz 1949. kada je otac Roberto Busa počeo koristiti IBM bušene kartice za indeks djela Tome Akvinskoga. Stoga se može reći da je označavanje teksta gotovo iste starosti kao digitalno računarstvo.²⁰ Termin *markup* definira se kao informacija koja se formalno razlikuje od slijeda znakova digitalnog prijepisa teksta i služi za identifikaciju logičkih ili fizičkih svojstava. Termin dolazi iz tradicionalnog izdavaštva u kojem urednik obilježava rukopis dodavanjem anotacija ili simbola na papirnu kopiju teksta ukazujući izravno ili neizravno kako bi nešto trebalo izgledati u tisku.²¹ Na termin *markup* nadovezuje se i termin *mining* koji se odnosi na proces analiziranja teksta zbog skupljanja korisnih informacija za određene svrhe.

2.2.2. Općenito o XML-u

TEI standard je ispočetka bio baziran na SGML-u sve dok se iz njega nije razvila njegova poznatija inačica XML (*eXtensible Markup Language*). XML je označiteljski jezik koji služi za pohranu, strukturiranje i razmjenu podataka. Vrlo je sličan HTML-u, iako je prvenstveno namijenjen za opis podataka, za razliku od HTML-a koji služi za prikaz podataka. Može se koristiti besplatno bez plaćanja autorske naknade, te je neovisan o hardveru i softveru. XML je pojednostavljena inačica SGML-a, prilagođena mrežnom okruženju. XML-a verzija 1.0 prvi je put objavljena 1998, te obuhvaća 25 stranica, za razliku od specifikacije SGML-a koji obuhvaća

¹⁷ Usp. Willett, P. Electronic texts: audiences and purposes. URL: http://digitalhumanities.org:3030/companion/view?docId=blackwell/9781405103213/9781405103213.xml&chunk.id=ss1-3-6&toc.depth=1&toc.id=ss1-3-6&brand=9781405103213_brand (2014-04-20)

¹⁸ Usp. Tomić, Marijana. Stara i rijetka građa u digitalno doba: je li povjesničarima knjige dovoljan bibliografski opis?. // Čitalište 18, (2011), str. 23. URL: http://www.citaliste.rs/casopis/br18/tomic_marijana.pdf (2014-04-20)

¹⁹ Usp. Willett, P. Nav.dj.

²⁰ Usp. Renear, A. H. Nav.dj.

²¹ Usp. Isto.

155 stranica. Ista ta verzija zadnji put je ažurirana 2008. XML verzija 1.1 prvi je put objavljena 2004, a 2006. objavljeno je drugo izdanje te verzije (trenutno posljednje).²² Verzija 1.0 je uglavnom zbog svoje raširenosti više zastupljena od verzije 1.1. XML uređuje i vodi W3C (*World Wide Web Consortium*).

Što se tiče strukture dokumenta, DTD (*Document Type Definition*) određuje koji se elementi i atributi mogu koristiti te kojim redoslijedom u XML dokumentu. Kao skup deklaracija kojim se definiraju elementi, atributi i entiteti u okviru XML dokumenta, DTD se može nalaziti unutar XML dokumenta ili se može koristiti kao zaseban dokument. *XML Schema (XML Schema Definition - XSD)* je alternativa DTD-u, odnosno noviji način određivanja strukture XML dokumenta. Iako su pomoću *XML Scheme* proširene mogućnosti opisa strukture dokumenta jedan od velikih nedostataka je njezina vrlo složena sintaksa. XML sam po sebi ima stroga sintaktička pravila kojih se treba pridržavati kako bi XML dokument bio valjan. XML dokumentima nije dozvoljeno izostaviti nijednu oznaku (završnu oznaku elementa), mala i velika slova se razlikuju, elementi se ne smiju preklapati, potrebno je koristiti korijenski element, te ga, po potrebi, proširiti podelementima. Vrijednosti atributa moraju biti navedene u navodnim znakovima.²³ XML podržava *Unicode* odnosno standard za prikaz slova neovisan o jeziku. Zadani način kodiranja je UTF-8. Zbog svoje fleksibilnosti i mogućnosti proširenja ovaj označiteljski jezik ima vrlo široku primjenu te u potpunosti potiskuje korištenje SGML-a u TEI-u.

2.3. Inačice TEI smjernica

Utjecaj i opseg TEI-a premašio je sva očekivanja. Objava TEI smjernica poklopila se sa razvojem digitalnih knjižnica koje sadrže cjelovite tekstove različitih djela, te se rad na

²² Usp. Bosančić, B. Uloga opisnih označiteljskih jezika u razvoju digitalne humanistike. // *Libellarium*: časopis za povijest pisane riječi, knjige i baštinskih ustanova. 4 (2001). Str. 76-77. URL: <http://hrcak.srce.hr/92394?lang=en> (2014-04-20)

²³ Usp. Renear, A. H. Text encoding. // *A companion to digital humanities* / Susan Schreibman, Raymond George Siemens and John M. Unsworth. Wiley-Blackwell, 2004. URL: <http://www.digitalhumanities.org/companion/view?docId=blackwell/9781405103213/9781405103213.xml&chunk.id=ss1-3-5&toc.depth=1&toc.id=ss1-3-5&brand=default> (2014-04-20)

projektima digitalnih knjižnica stoga bazirao na TEI-u.²⁴ TEI smjernice predstavljaju prvi pokušaj prikaza teksta u elektroničkom obliku za potrebe istraživanja koji:

- nije ograničen ni na jednu instituciju;
- pokušava pokriti sve vrste tekstova, na svim jezicima i pismima, iz svih razdoblja;
- pokušava podržati sve vrste istraživanja (nije ograničen samo na određene discipline).²⁵

Poughkeepsie principi definirali su projekt razvoja TEI smjernica za označavanje teksta. Ubrzo nakon toga, osnovan je upravni odbor te izabrana dva urednika: Michael Sperberg-McQueen i Lou Burnard. Prvi nacrt TEI smjernica (P1) od 275 stranica objavljen je u lipnju 1990; slijedile su ga objave izmjena i proširenja odnosno druga verzija smjernica (P2). Ova verzija sadržavala je mnogo novog materijala te je objavljivana poglavlje po poglavlje od 1992 do kraja 1993. Prva službena verzija smjernica (P3) objavljena je u svibnju 1994. na međunarodnoj konferenciji u Montreuxu, dok je zadnja revidirana verzija P3 smjernica, u kojoj su ispravljene greške prethodno objavljene verzije te dodan jedan novi element, objavljena 1999. Smjernice su imale dva sveska odnosno dijela od ukupno 1300 stranica u kojima je definirano oko 600 SGML elemenata koji se mogu kombinirati na različite načine.²⁶ Četvrtu verziju smjernica (P4) objavio je, u međuvremenu novoosnovani, TEI konzorcij 2002. Nova verzija je većinom bila nepromijenjena verzija P3 smjernica, osim što je koristila XML sintaksu pored SGML sintakse. TEI konzorcij je 2003. pozvao sve posebne interesne skupine da revidiraju određena poglavlja smjernica i predlože promjene. Peta i za sada zadnja važeća verzija TEI smjernica (P5) objavljena je 2007. Te smjernice koriste isključivo XML kao sintaksu za označavanje teksta.²⁷

Kao uvod smjernicama, izvorno je zamišljen *TEI Lite* koji opisuje 145 elemenata. Objavljen je 1995, te postao jedan od najpopularnijih TEI prilagodbi. Zbog svoje jednostavnosti i lakoće učenja široko je prihvaćen u TEI zajednici. Arhiv tekstova sveučilišta Oxford i Centri za

²⁴ Usp. Hockey, S. Nav.dj.

²⁵ Usp. Sperberg-McQueen, M. Textual criticism and the text encoding initiative. URL: <http://www.tei-c.org/Vault/XX/mla94.html> (2014-04-20)

²⁶ Usp. Burnard, L. Nav.dj.

²⁷ Usp. Renear, A. H. Nav. dj.

elektroničke tekstove na sveučilištu u Virginiji i na sveučilištu u Michiganu koriste *TEI Lite*. Sadašnja verzija *TEI Lite* izvedena je iz P5 smjernica.²⁸

Novosti u P5 verziji smjernica očituju se kroz uvođenje novih elemenata, te reorganizaciju elementa u module koji olakšavaju bolju prilagodbu korisnicima. TEI smjernice su napisane i održavane kao veliki TEI dokument koji odgovara na temeljne potrebe širokog kruga korisnika: istraživača u računalnoj lingvistici, humanistici, prirodnim i društvenim znanostima, izdavačima, knjižničarima i zainteresiranim za pretraživanje i pohranu dokumenata.²⁹ U zadnjoj inačici TEI ima 503 elementa i 210 atributa koji su organizirani kroz 21 modul standarda. Smjernice su podijeljene na poglavlja i pokrivaju širok raspon tema počevši s tri uvodnika koja se tiču općeg opisa smjernica, kratkog uvoda u XML, te kratkog prikaza korištenja jezika kao skupa znakova u elektroničkom okruženju. Daljnja poglavlja su podijeljena prema modulima u kojemu je svaki modul posebno opisan s obzirom na vrstu teksta koji se označava. Prva četiri poglavlja obuhvaćaju osnovne module TEI-a, dok se ostalih šesnaest poglavlja odnosi na module koji pokrivaju specifične aspekte postupka označavanja teksta. Predzadnje i zadnje poglavlje govore o dokumentiranju TEI prakse označavanja teksta. Sva poglavlja TEI smjernica nadopunjena su raznim dodatcima referentnog materijala.

Osnovni i obvezni TEI moduli su:

1. TEI infrastruktura (modul *tei*) - definira glavne elemente i attribute za postupak označavanja teksta. U okviru ovog modula za svaki TEI element definirani su neobavezni globalni atributi:
 - @xml:id – jedinstveni identifikator elementa;
 - @n – broj ili neki drugi znak koji pobliže označava element kojem je pridružen i koji nije nužno jedinstven (npr. broj poglavlja);
 - @xml:lang – označava jezik sadržaja elementa;
 - @rend – označava kako je element prikazan ili prezentiran u izvorniku;

²⁸ Usp. Burnard, L. TEI Lite: an introduction to text encoding for interchange. URL: http://www.tei-c.org/Vault/P4/Lite/tei5_en.html (2014-04-20)

²⁹ Usp. Ide, N. Nav.dj.

- @rendition – upućuje na opis prikaza ili prezentacije korištene za ovaj element u izvorniku;
 - @xml:base – pruža osnovnu URI adresu pomoću koje računalne aplikacije mogu relativnu URI adresu pretvoriti u apsolutnu;
 - @xml:space – naznačuje na koji način se tretiraju praznine u tekstu.³⁰
2. TEI zaglavlje (modul *teiHeader*) - elementi koji čine dio zaglavlja TEI dokumenta. TEI zaglavlje se sastoji od četiri dijela: bibliografskog opisa elektroničkih tekstova (*fileDesc*), detalja o postupku označavanja teksta (*encodingDesc*), ne-bibliografskih detalja vezanih uz tekst (*profileDesc*) i povijesti izmjena nastalih tijekom označavanja teksta (*revisionDesc*).
 3. Elementi dostupni u svim TEI dokumentima (modul *core*) – to su elementi koji se mogu pojaviti u bilo kojem TEI dokumentu, bez obzira na žanr. Ti elementi odnose se na označavanje odlomaka, naglašenih dijelova teksta i citiranje, pogreški, dopuna, imena, adresa, datuma, brojeva i kratica, bibliografskih referenci, popisa itd.
 4. Osnovna struktura teksta (modul *textstructure*) – sadrži elemente i attribute koji opisuju tekst i određuju strukturu TEI dokumenta. TEI struktura dokumenta definirana je elementom <teiHeader> te elementom <text>. Potonji se može sastojati od sadržaja poput naslovnih stranica, posveta i predgovora označenih u okviru elementa <front>, glavnog dijela teksta koji je označen unutar elementa <body> te sadržaja poput priloga i popisa literature koji se mogu javiti u okviru elementa <back>.

Ostali TEI moduli su:

- zastupljenost nestandardnih znakova i simbola (modul *gaiji*);
- poetski tekstovi (modul *verse*);

³⁰ Usp. TEI P5: Guidelines for Electronic Text Encoding and Interchange / TEI Consortium eds. URL: <http://www.tei-c.org/Guidelines/P5/> (2014-04-20)

- tekstovi dramskih izvedbi (modul *drama*);
- transkripcija govora (modul *spoken*);
- rječnici (modul *dictionaries*);
- opis rukopisa (modul *msdescription*);
- primarni izvori (modul *transcr*);
- kritični aparat (modul *textcrit*);
- imena, datumi, ljudi i mjesta (modul *namesdates*);
- tablice, formule i grafika (modul *figures*);
- jezik (modul *corpus*);
- povezivanje, segmentacija i poravnavanje teksta (modul *linking*);
- jednostavni analitički mehanizmi (modul *analysis*);
- značajke strukture teksta (modul *iso-fs*);
- grafovi, mreže i stabla (modul *nets*);
- sigurnost i odgovornost (modul *certainty*);
- elementi dokumentacije (modul *tagdocs*).³¹

2.4. Smjernice za označavanje teksta TEI knjižnične posebne interesne skupine (*Best Practices for TEI in Libraries*)

Ove su smjernice kreirane kako bi se koristile u projektima digitalizacije knjižnične građe, te se na temelju razine 4 i 5 ovih smjernica proveo postupak digitalizacije knjiga u

³¹ Usp. Isto

digitalnoj knjižnici Edicija, o čemu će se nešto više govoriti u poglavlju o samom planiranju projekta. Postupkom digitalizacije vrši se prijenos sadržaja i forme građe u digitalni oblik najčešće pomoću skeniranja. Građa koja nastaje ovim postupkom reprodukcija je izvornika u digitalnom obliku. Produkt digitalizacije naziva se digitalni faksimil. Digitalni faksimil može predstavljati kopiju reprodukcije izvornika u različitim rezolucijama. Po potrebi je moguće određena tekstualna objašnjenja povezati sa slikovnim podacima.³² Ove smjernice je kreirala knjižnična posebna interesna skupina *Libraries SIG* u okviru TEI-a koja u njima razlikuje pet razina označavanja teksta:

- Razina 1 – tekst je podvrgnut optičkom prepoznavanju znakova (*Optical Character Recognition* - *OCR*) te je podređen digitaliziranoj slici izvornika (nije u mogućnosti stajati samostalno kao elektronički tekst bez digitalizirane slike).
- Razina 2 – tekst također nastaje putem OCR-a i podređen je digitaliziranoj slici izvornika, no zadržani su načini označavanja naslova i podjele teksta.
- Razina 3 – tekst nastaje postupkom OCR-a ili unosom preko tipkovnice. Neki strukturalni elementi su označeni. Tekst se može koristiti sa ili bez digitalizirane slike izvornika.
- Razina 4 – tekst nastaje ili kroz njegovo ispravljanje (korigiranje) putem OCR-a ili prilikom unosa putem tipkovnice te može stajati samostalno bez digitalizirane slike izvornika. Mogu ga koristiti studenti, znanstvenici i ostali zainteresirani korisnici.
- Razina 5 – za ovu razinu vrijede isti načini nastanka i samostalnosti teksta, osim što još uključuje sudjelovanje predmetnih stručnjaka u postupku označavanja teksta iz područja kojemu tekst pripada.³³

³² Usp. TEI P5: Guidelines for Electronic Text Encoding and Interchange / TEI Consortium eds. URL: <http://www.tei-c.org/Guidelines/P5/> (2014-04-20)

³³ Usp. TEI SIG on Libraries. Best Practices for TEI in Libraries. URL: <http://www.tei-c.org/SIG/Libraries/teiinlibraries/main-driver.html> (2014-04-20)

3. Koraci (faze) u provedbi postupka označavanja teksta

Women Writers Project vodič za označavanje teksta za potrebe znanstveno-istraživačkog rada razlikuje sedam specifičnih koraka odnosno faza u provedbi jednog projekta označavanja teksta. Te faze uključuju planiranje, projektnu analizu, analizu dokumenata, transkripciju i označavanje, provjeru grešaka, naknadnu računalnu obradu (tzv. 'post-obradu') teksta i fazu dokumentacije.³⁴

U prvoj fazi planiranja potrebno je odlučiti o:

- razini označavanja teksta prema knjižničnim smjernicama *Best Practices for TEI in Libraries* koja može biti određena financijama, problemima korisnika, stručnošću osoblja ili metodologijom rada.
- vrsti označavanja teksta kojom se odlučuje kako će se označavanje teksta i transkripcija provoditi, ručno ili automatski, te od strane koga.
- poslu urednika koji podrazumijeva donošenje odluka o detaljima transkripcije³⁵ i modernizaciji teksta, kako tretirati greške u tekstu i nestandardizirane znakove te kako prikazati slike i ostale grafičke elemente.
- dodatnim informacijama vezanim uz sadržaj teksta koje treba zabilježiti (npr. objašnjenja za nepoznate riječi, bibliografske informacije o ljudima, povijesni kontekst i sl.)

Nakon donošenja ovih odluka potrebno je napraviti realnu procjenu svrhe i cilja projekta.

U fazi projektne analize važno je utvrditi:

- kratkoročne i dugoročne planove projekta - koliko će trajati projekt, ima li određen datum završetka ili je riječ o otvorenom projektu koji se razvija u vremenu. Ako se planira projekt kroz duže vremensko razdoblje i koji od početka

³⁴ Usp. Encoding guide for early printed books. URL:

<http://www.wwp.northeastern.edu/research/publications/guide/index.html> (2014-04-20)

³⁵ Transkripcija je postupak u kojemu se bilježi svaka riječ koja se pojavljuje u izvorniku.

ima zacrtane ciljeve, moguće je zaposliti osobu zaduženu za označavanje teksta, tzv. 'enkodera'.

- namjenu i cilj cjelokupnog projekta - koji su razlozi za označavanje odabranih materijala, hoće li se stvarati znanstvena izdanja, te digitalizirati sadržaji iz lokalnih arhiva i sl.
- ciljanu grupaciju korisnika - odrediti jasno tko su korisnici rezultata projekta, njihov stupanj obrazovanja i što im je potrebno (u kojem smjeru se većinom treba usmjeriti kako bi se ispunila očekivanja korisnika).
- sudionike na projektu - treba donijeti odluke o tome tko će provoditi postupak označavanja teksta. O vremenskom trajanju rada 'enkodera' ovisi koliko će stručno posao označavanja teksta biti obavljen. Osoblje koje je stručno u području rada kojim se bavi projekt također određuje kvalitetu rada s obzirom na lakoću prepoznavanja određenih značajki u materijalima.
- korisnost projekta - za koga su isključivo namijenjeni tekstovi te je li cilj osigurati samo dostupnost ili omogućiti napredniju analizu teksta.

U fazi analize dokumenta važno je obratiti pažnju na:

- homogenost teksta - jesu li tekstovi međusobno slični i je li posjeduju ista svojstva ili se razlikuju jedan od drugoga. Ako se radi o maloj zbirci sličnih tekstova lakše ih je označiti jer je moguće raditi po određenom predlošku označavanja teksta.
- vrstu odnosno žanr teksta koji je zastupljen, jer o žanru ovisi kako će se označavati tekst odnosno koji će se dio TEI modula koristiti.
- kronologiju - spadaju li tekstovi kronološki u isto povijesno razdoblje s obzirom na činjenicu da je kroz projekt važno pružiti određeni stupanj ujednačenosti svih tekstova. Ako se koriste tekstovi iz različitih razdoblja, između kojih je veliki vremenski raspon, može doći do promjene pravopisa, različitih naziva osobnih imena i mjesta te promjene u samom stilskom oblikovanju teksta.

- jezik - u tekstu se može javiti i više od jednog jezika ili sustava pisanja zbog čega je potrebno ustvrditi o kojim je jezicima riječ te u skladu s tim svaki dio teksta odgovarajuće označiti.
- tiskanu knjigu ili rukopis - ovisno o tome označava li se inačica tiskane knjige ili rukopisa potrebno je obratiti pažnju na smjernice za označavanje upravo te vrste teksta.
- čitljivost teksta - je li tekst oštećen ili mu nedostaju slova te je li ga teško čitati zbog lošeg tiska ili rukopisa.

Što se tiče faza transkripcije i označavanja teksta važno je naglasiti kako su ova dva postupka većinom dio istog procesa, odnosno stvaranja TEI označenog dokumenta. Označavanje teksta putem TEI-a daje priliku za označavanje svakog obilježja teksta, poput podcrtane, masno otisnute, riječi ili riječi u kurzivu. Prvi korak prilikom transkripcije je prepisivanje odnosno konvertiranje teksta u digitalni oblik. To se postiže na dva načina:

- ručnim prepisivanjem koje obavlja sudionik projekta ili nositelj autorskog prava teksta odnosno dokumenta;
- skeniranjem (dobivanjem digitalnog faksimila) i OCR-iranjem (dobivanjem strojno čitljive inačice teksta) dokumenta.

Prilikom ručnog prepisivanja tekst se unosi direktno u računalu. Ovaj način prepisivanja primjenjiv je na svaki tekst iako se u pravilu koristi kad je riječ o rukopisima, oštećenom tekstu te ako je tekst rijedak i vrlo star. Skeniranje i OCR su automatizirani postupci kojima se tekst prenosi u digitalni oblik. Tekst se skenira kao digitalna slika, koja se zatim obrađuje u softveru koji prepoznaje oblik slova i bilježi ih kao tekst. Ovaj način primjenjiv je na dokumentima koji su ispravno i jasno tiskani te se pomoću njega vrlo brzo obrađuju velike količine dokumenata. Mnogi softveri stvoreni su kako bi bili od pomoći pri stvaranju i uređivanju XML dokumenata jer imaju mogućnost prepoznavanja strukture dokumenta te mogu otkriti sintaktičke pogreške. Neki od tih XML uređivača teksta su <oXygen/>, emacs, jEdit i XMLSpy.³⁶

³⁶ Usp. Isto.

U fazi provjere grešaka i lekture najčešće nailazimo na tipografske greške zbog čega je važno lektorirati TEI dokument u cijelosti. Prilikom provjere grešaka tekst koji se ispravlja uspoređuje se s izvornom kopijom. Uz tipografske greške mogu se javiti i greške u sintaksi koje je najlakše spriječiti koristeći dobar XML uređivač teksta koji ih može uočiti. Iako pomaže prilikom ispravljanja greški u sintaksi, XML uređivač teksta ne može pomoći ako se prilikom označavanja teksta upotrijebio pogrešni element u krivom kontekstu. Dodatne metode za uklanjanje grešaka su:

- korištenje dodatnih XML alata koji mogu, primjerice, provjeriti zadane vrijednosti unutar elementa ili hijerarhijsku strukturu dokumenta, poput *Schematrona* koji to čini na osnovi deklaracija elemenata u DTD-u ili *XML Schemi*. Primjerice, ako se koristi element `<persName>` uz njega će se zahtijevati korištenje elemenata `<forename>` i `<surname>`.³⁷
- alati za prikaz koji kreiraju dokument koji naglašava pojedine elemente i dijelove označenog teksta kako bi greške bile uočljivije.
- ručno pregledavanje odnosno čitanje dokumenta - iako je ova metoda najbolja za uklanjanje grešaka nije financijski pogodna ako je potrebno pregledati velik broj dokumenata.

U fazu naknadne računalne obrade (tzv. 'post-obrade') teksta spada svaki način obrade izvršen nakon što je početno označavanje teksta završeno. U 'post-obradu' spada nekoliko procesa:

- automatsko označavanje teksta – umetanje oznaka u tekst s vrlo malo ili nimalo ljudske intervencije detektirajući određene potrebne tekstualne značajke poput imena ili datuma na temelju oblikovanja. Ako se svi datumi sastoje od četiri znamenke te nema drugih brojeva u tom obliku u tekstu, automatski označiti sve datume čini se jednostavnim. Isto se može uraditi i s osobnim imenima detektirajući ih traženjem riječi napisanih velikim slovima.³⁸ Ovaj način označavanja teksta nije koristan prilikom označavanja starih tekstova jer u većini

³⁷ Usp. Isto.

³⁸ Usp. Isto

takvih tekstova nema ujednačenosti po pitanju toga jesu li riječi napisane malim ili velikim slovima.

- Poluautomatsko označavanje teksta – pretraživanjem teksta softver pomaže otkriti pojedine značajke riječi nakon čega 'enkoder' može odabrati način na koji će ih označiti (osobna imena, mjesta i slično).
- otkrivanje pogreški i njihovo ispravljanje – lektura koju provedi odgovorna osoba vrlo je bitna, no postoje razni alati koji se koriste za pronalaženje greški koje je ljudskom oku teško uočiti. Jedan od najvažnijih je *XML validator* koji uočava greške u sintaksi i pomaže 'enkoderu' dokument dovesti u ispravno stanje. Više o ovom problemu govorilo se u prethodnom poglavlju.
- transformacija u druge formate pohrane – može se upotrebljavati samo jednom ili kroz proces ponavljanja ako dolazi do izmjena dokumenta. Neki od najčešćih formata su:
 - HTML – označiteljski jezik koji prevladava u mrežnom izdavaštvu, te se javlja kao najčešći oblik formata pohrane u mrežnom okruženju;
 - ne-arhivski XML – TEI XML dokument koji nastaje prilikom procesa označavanja teksta ponekad nije idealan oblik za određene svrhe objavljivanja. Ako se označavaju prijelomi redaka pomoću elementa `<lb />` neki preglednici za pretraživanje neće biti u mogućnosti naći riječi koje su prelomljene pomoću navedenog elementa. Stoga se može stvoriti format u kojemu se `<lb />` element može ukloniti;³⁹
 - format pogodan za razmjene i dijeljenje dokumenata među korisnicima – ako se javi želja za zajednički projekt označavanja teksta s drukčijom praksom označavanja ili doprinos podacima na zajedničkom repozitoriju;
 - ne-XML format – kao što je na primjer PDF format za pregled i ispis dokumenta.

³⁹ Usp. Isto

Završna faza dokumentacije je možda najvažniji dio projekta, no ujedno i dio koji je najviše zanemaren s obzirom na činjenicu da se smatra kako je važnije digitalizirati sve zacrtane tekstove nego pisati o tome kako se to napravilo. Kako bi se dokumentiranje što bolje obavilo potrebno je usredotočiti se na:

- TEI prilagodbu (*TEI Customization*) dokumenta⁴⁰ - potrebno je dokumentirati TEI prilagodbu standarda koja se koristila u postupku označavanja teksta, navesti koji su se TEI moduli koristili, te elementi i vrijednosti atributa; Po mogućnosti, u dokumentaciju bi trebao ući odgovarajući DTD ili *XML Schema* dokument;
- označiteljsku praksu - također je potrebno dokumentirati kako se koristio standard. Kako bi se osigurala dosljednost u postupku označavanja teksta potrebno je dokumentirati koji su se elementi koristili i za koju svrhu, po kojem kriteriju se vršio odabir obilježja teksta koje je trebalo označiti;
- uredničku praksu – ovaj dio dokumentacije trebao bi sadržavati informacije o praksi transkripcije odnosno kako su se rješavali slučajevi nečitljivosti, kako su se tretirale praznine u tekstu, da li se pravila razlika između malih i velikih slova i slično;
- korišteni alati i procedure – bilo koji alat razvijen za vlastitu upotrebu u provedbi projekta označavanja teksta trebao bi biti dokumentiran, te razjašnjeno zbog čega je bio korišten i kako se njime koristilo. Isto vrijedi i za procedure kako bi se osigurala što bolja dosljednost u postupku označavanja teksta, kao i za svaku daljnju pomoć pri prisjećanju zašto se određeni tekst obrađivao upravo na taj način.

⁴⁰ Mogućnost prilagodbe TEI standarda vlastitim potrebama (korištenje isključivo samo određenih TEI elemenata i atributa). Ovaj proces dopušta brisanje nepotrebnih elemenata, preimenovanje elemenata, promjene atributa i njihovih unaprijed definiranih vrijednosti itd.

4. Digitalna knjižnica hrvatske tiskane baštine Edicija

4.1. O Ediciji

Prema C. L. Borgman digitalne knjižnice skup su elektroničkih izvora i njima srodnih tehničkih mogućnosti za stvaranje, pretraživanje i uporabu informacija. One su produžetak i nadogradnja sustava za pohranu i pretraživanje informacija koji rukuju digitalnim podacima na bilo kojem mediju. Sadržajno gledano, digitalne knjižnice obuhvaćaju podatke i metapodatke.⁴¹

Suvremeni projekti označavanja digitaliziranih tekstova TEI oznakama vrlo su bitan pomak u digitalizaciji, prezentaciji i obradi rijetke i stare građe. Jedan od takvih projekata je i Edicija. Edicija je digitalna knjižnica hrvatske tiskane baštine i predstavlja ishod znanstvenog projekta Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske naziva „Digitalna knjižnica hrvatske baštine tiskane do 1800.:izvedbene pretpostavke“ Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Osijeku. Svrha projekta ogleda se u korisnosti za potrebe znanstveno-istraživačkog rada različitih istraživača, povjesničara hrvatske književnosti i hrvatskog jezika, povjesničara knjige, nakladništva i tiskarstva, znanstvenicima i studentima srodnih znanstvenih grana.⁴² Edicija je prvi put predstavljena na LIDA (*Libraries in the Digital Age*) konferenciji 2010. u Zadru. Sljedeće godine predstavljena je na SEEDI (*The Sixth SEEDI Conference. Digitization of Cultural and Scientific Heritage*) konferenciji, održanoj u Zagrebu 2011, te na studentskoj i međunarodnoj konferenciji Bobcatss 2011. u Szombathelyu u Mađarskoj. Tijekom prosinca 2010. Edicija je podvrgnuta testiranju pristupa i pregleda sadržaja na iPad-u, nakon čega se dokazala njezina funkcionalnost i sklad s W3C standardom. Edicija je uvrštena na stranice nacionalnog projekta digitalizacije arhivske, knjižnične i muzejske građe „Hrvatska kulturna baština“.⁴³

U Ediciji je omogućeno intertekstualno pretraživanje tekstova. Digitalna knjižnica nudi čitateljima sadržaj u slojevima čime omogućuje uvid u digitalizirani tekst knjige, zatim,

⁴¹ Usp. Borgman, C. L. What are digital libraries? Competing visions. // Information Processing & Management 35, 3(1999). Citirano prema: Saračević, T. Vrednovanje digitalnih knjižnica: evolucija koncepta. // Prilozi utemeljenju informacijske znanosti / Tefko Saračević. Osijek : Filozofski fakultet, 2006. Str. 212. URL: <http://comminfo.rutgers.edu/~tefko/Prilozi%20utemeljenju%20informacijske%20znanosti%202006%20.pdf> (2014-04-23)

⁴² Usp. Edicija: digitalna knjižnica hrvatske tiskane baštine. URL: <http://web.ffos.hr/EDICIJA/index.html> (2014-04-20)

⁴³ Usp. Isto

prezentaciju teksta u slikovnom, ali i tekstualnom obliku, te preuzimanje sadržaja teksta u HTML, PDF, TEI i ePub formatima pohrane. Knjižnicu je moguće pretraživati na više razina, a tu se misli pomoću kazala djela, kataloga, pretraživanja cjelovitog teksta i pretraživanja pomoću oznaka. Oznake informiraju čitatelje o pojmovima, osobnim i geografskim imenima te simbolima sadržanim u djelima, te bez obzira na neujednačenosti u pravopisu, omogućuju intertekstualno pretraživanje. Dodatna pomagala za istraživanje tiskane baštine u Ediciji su bibliografija knjiga i članaka iz povijesti književnosti i povijesti knjige, djela kojima su istekla autorska prava (sekundarna literatura iz povijesti književnosti i knjige) i informacije o važnijim hrvatskim i svjetskim projektima digitalizacije te literaturi iz tog područja.⁴⁴

Pet je kriterija (5P) koji vrednuju uspješnost Edicije (pripremljenost, pristupačnost, pretraživost, pouzdanost i potpunost). Kako bi se hrvatskim istraživačima omogućio lakši pristup potencijalno zanimljivim djelima Edicija je digitalizirala pet djela iz Nacionalne knjižnice Széchényi u Budimpešti: Abecevicu, Abecevicu slovinsku, Oprostenja osobita, Xivot Svetoga Petra Regalata i Od Pri Szvetoga Troisztva.

4.2. O planiranju projekta označavanja teksta u Ediciji

U prvoj fazi planiranja projekta određena je razina označavanja teksta, vrsta označavanja, kontrolirani rječnici termina i obilježja teksta za označavanje. Prilikom označavanja teksta za digitalnu knjižnicu Edicija odlučeno je da se koristi postupak ručnog označavanja teksta zbog manjeg broja knjiga koje je bilo potrebno označiti. Uostalom, riječ je o starim knjigama na hrvatskom jeziku iz 18. stoljeća. Od razina označavanja teksta prema smjernicama *Best Practices for TEI in Libraries*, odabrane su razine 4 i 5. U obradi teksta, kao dodatne informacije koje će biti zastupljene pored označenih dokumenata, navedeni su kontrolirani rječnici osobnih imena i mjesta (toponimi).

U drugoj fazi, fazi projektne analize određeni su kratkoročni i srednjoročni planovi projekta, njegova svrha, te korisnici i sudionici. Kratkoročni plan se odnosio na označavanje tekstova do pet starih knjiga na razini 4 koje propisuju smjernice *Best Practices for TEI in Libraries*. Srednjoročni plan se odnosio na označavanje još sedam starih knjiga, uz mogućnost

⁴⁴ Usp. Isto

označavanja teksta pojedine knjige na razini 5 na zahtjev pojedinog znanstvenika, a za potrebe njegova znanstveno-istraživačkog rada. Korisnici digitalne knjižnice Edicija su povjesničari knjige, specijalni knjižničari, lingvisti, latinisti i stručnjaci za zaštitu građe; osim toga i oni stručnjaci i istraživači koji su zainteresirani za prijevod starije inačice jezika u novu razumljiviju inačicu, za oznake mjesta i osobnih imena u tekstu te bibliografskih informacija pohranjenih u TEI zaglavlju dokumenta. Takvim korisnicima potrebno je osigurati katalog kako bi imali uvid u bibliografske informacije o knjigama. Svrha projekta je učinkovito pregledavanje elektroničkih tekstova starih knjiga na hrvatskom jeziku do 1800. prema potrebama gore navedenih korisnika različitih znanstvenih zajednica uz poboljšanje znanstvene komunikacije unutar i između tih korisnika. Sudionici projekta su Zoran Velagić kao voditelj projekta, urednik i lektor, Boris Bosančić kao 'enkoder' odnosno osoba zadužena za provedbu postupka označavanja teksta (ujedno i mentor ovoga rada), Tomislav Jakopec kao programer, Milijana Mićunović kao lektor i prevoditelj, te Ivana Čadovska i Tihomir Vranješ kao studenti koji su provodili postupak optičkog prepoznavanja znakova (OCR) prethodno skeniranog izvornika.

U trećoj fazi, fazi analize dokumenta provedena je analiza homogenosti i žanra teksta, kronologija, jezik, čitljivost tekstova, te stavljen naglasak na to da se radi o tiskanim knjigama. Što se tiče homogenosti, tekstovi su slični i posjeduju ista svojstva. Po žanru su to stare knjige 17. i 18. stoljeća tiskane na hrvatskom jeziku, odnosno sve knjige pripadaju jednom povijesnom razdoblju. U tekstovima se koriste latinski jezik i hrvatski koji se rabio u 18. stoljeću. U pojedinim knjigama tekst je teže čitati jer je na nekim mjestima oštećen ili nedostaju slova.

U četvrtoj fazi transkripcije i označavanja teksta starih knjiga govori se o metodama za dohvaćanje digitalnog sadržaja što je u slučaju digitalne knjižnice Edicija skeniranje + OCR u HTML-u, kreiranje predloška za XML TEI dokumente te kreiranje *XSLT stylesheet* datoteka za prikaz XML TEI dokumenta.

U petoj fazi provjere grešaka, greške u sintaksi rješavao je XML uređivač teksta Oxygen. Ostale greške (najčešće tipografske) otklonjene su lektoriranjem teksta odnosno detaljnim ručnim pregledavanjem dokumenta.

U šestoj fazi naknadne obrade teksta govori se o automatskom označavanju koje se ne preporučuje kod starih, slabo čitljivih knjiga te se u slučaju projekta Edicija nije ni provodio. Što se tiče transformacije TEI XML dokumenta u druge formate, Edicija omogućuje pristup istom sadržaju kroz HTML, PDF i ePub format pohrane.

U sedmoj i zadnjoj fazi dokumentacije vrlo je važno dokumentirati način na koji su tekstovi starih knjiga u Ediciji transkribirani i označeni. Ovaj diplomski rad može se uzeti kao prilog dokumentaciji projekta. Nažalost, od izrade cjelovite dokumentacije projekta prema *Woman Writers Project* vodiču na kraju se odustalo. U međuvremenu, i znanstveni projekt je dovršen (početkom 2014).

4.3. Svrha, cilj i metodologija istraživanja

Svrha praktičnog dijela rada ogleda se u označavanju teksta pomoću TEI-a digitaliziranih starih knjiga u digitalnoj knjižnici Edicija. Kao rezultat praktičnog dijela rada, nastali označeni tekstovi starih knjiga moći će se učinkovitije koristiti za daljnja znanstvena istraživanja.

Ciljevi rada su:

- kreirati TEI XML dokumente u kojima je pomoću TEI-a označen tekst dvije knjige iz digitalne knjižnice Edicije (Abecevice Slovinska i Od Pri Szvetoga Troisztva) jednostavnim skupom TEI oznaka koji pokrivaju strukturna i grafička obilježja teksta;
- proširiti postupak označavanja teksta u preostale tri (već označene) knjige (Abecevice, Oprosstenja Osobita i Xivot Svetoga Petra Regalata) na označavanje osobnih i geografskih imena u tekstu prema 'oznakama' na mrežnoj stranici Edicije.

Postupak označavanja teksta kao korištena metodologija u ovom radu provodio se u programu Notepad++, u potpunosti oslonjen na upute za označavanje teksta zadnje inačice TEI smjernica P5. Svi TEI XML dokumenti dijele isto zaglavlje koje su prethodno kreirali sudionici projekta.

4.4. Označavanje teksta starih knjiga u digitalnoj knjižnici tiskane baštine Edicija

Na stranici digitalne knjižnice Edicija nalazi se, kako je to već prethodno navedeno, pet digitaliziranih knjiga. Tri su već označene pomoću TEI-a, a preostale dvije knjige označene su za

potrebe ovoga rada. Za knjige Abecevice Slovinska (69 stranica) i Od Pri Szvetoga Troisztva (107 stranica) kreirane su TEI XML datoteke (vidi Priloge 1 i 2) u kojima su pomoću TEI-a označena strukturna i grafička svojstva teksta. U TEI XML datotekama u kojima je označavanje istih obilježja teksta već provedeno (Abecevice, Oprosstenja Osobita i Xivot Svetoga Petra Regalata) naknadno su označena osobna i geografska imena koja su navedena pod 'oznakama' na mrežnim stranicama Edicije. Isti postupak je na kraju proveden i za Abecevicu Slovinsku i Od Pri Szvetoga Troisztva.

Kod knjige Abecevice Slovinska nastao je problem oko određivanja poglavlja i potpoglavlja zbog nedostatka stilskog oblikovanja i isticanja navedenih elemenata. Naime, bilo je nemoguće sa sigurnošću utvrditi je li riječ o potpoglavlju ili samo nastavku teksta u cjelini. Obje knjige su vrlo opsežne stoga su označene samo jednostavnim skupom TEI oznaka koje su bazirane na strukturnim i grafičkim svojstvima teksta. S obzirom na količinski obim teksta nakon završetka postupka javio se problem neispravnosti dokumenata. Greške je bilo vrlo teško uočiti samostalnim pregledom, stoga je uvelike pomogao TEI validator. Greške koje su se javljale većinom su se odnosile na nedostatak zatvarajućeg taga elementa ili na krivi redoslijed zatvaranja elemenata. Svi tekstovi koji sada prolaze provjeru ispravnosti i valjanosti u TEI validator-u⁴⁵ obrađivani su u besplatnom uređivaču teksta Notepad ++, verzija 6.6.8.

Svi tekstovi imaju istu osnovnu TEI strukturu koja je već unaprijed bila definirana u označenim knjigama digitalne knjižnice. U daljnjem prikazu dan je uvid u opis osnovne strukture TEI XML dokumenata. Korijenski element je <TEI>. Atribut @xml:lang koji definira jezik naveden je u <teiHeader> elementu, odnosno elementu zaglavlja koji se sastoji od elemenata:

- <fileDesc> sadrži podatke o naslovu (<titleStmt>), izdanju (<publicationStmt>) i izvorniku (<sourceDesc>)
 - U okviru <titleStmt> su navedeni podatci o odgovornosti (<respStmt>)
- <encodingDesc> sadrži podatke o postupku označavanja (u slučaju digitalne knjižnice Edicija riječ je i o informacijama o provedenom postupku optičkog prepoznavanja znakova, OCR-u)
- <profileDesc> sadrži podatke o ne-bibliografskim informacijama vezanim uz tekst (npr. godini nastanka dokumenta i jeziku koji se rabi u tekstu)

⁴⁵ URL: <http://teibyexample.org/xquery/TBEvalidator.xq>

- `<revisionDesc>` sadrži podatke o izmjenama u postupku označavanja teksta.

U tekstu starih knjiga koje su ušle u Ediciju označena su sljedeća svojstva odnosno obilježja teksta: numeriranje stranica teksta uz dodatno označavanje poveznice svake stranice teksta sa svojom reprezentacijom u obliku digitalnog faksimila, primarni tekst, poglavlja i potpoglavlja, odlomci, prijelaz u novi red, tipografski i retorički označen tekst, slike, tablice te oznake (osobna i geografska imena).

Pomoću elementa `<facsimile>` označene su slike izvornika. Ovaj element pripada modulu `<transcr>` te je riječ o elementu koji sadrži reprezentaciju teksta u formi jedne ili više slika odnosno digitalnih faksimila. Kako bi se pomoću ovog elementa označile sve slike izvornika koristi se element `<graphic>` i atribut `@url` u obliku `<graphic url="" />`. Ovaj element pripada modulu `<core>` te putem naziva slike upućuje na njezinu lokaciju. Element `<facsimile>` javlja se nakon TEI zaglavlja, a prije elementa `<text>` u obliku:

```
<facsimile>
    <graphic url="" />
    <graphic url="" />
</facsimile>
```

Element `<text>` pripada modulu `<texstructure>` te definira opću strukturu teksta. Unutar ovog elementa koristi se element `<body>` koji također pripada istom modulu. U okviru elementa `<body>` označen je primarni tekst te su smješteni svi ostali elementi kojima se označavao tekst u ovom radu:

- U tekstovima je pomoću komentara u obliku `<!-- broj stranice -->` označeno gdje koja stranica u tekstu točno počinje, te su pomoću elementa `<pb />` numerirane stranice teksta. Element `<pb />` pripada modulu `<core>`. Riječ je o praznom elementu odnosno elementu koji nema zatvarajući tag. Javlja se na početku stranice koju označava. Kako bi se pomoću ovog elementa numerirale stranice koristi se atribut `@n` u obliku `<pb n="" facs="" />` gdje `@n` označava brojeve stranica teksta, dok atribut `@facs` označava lokaciju odnosno putanju do slike izvornika.
- Element `<head>` pripada modulu `<core>` te označava bilo koju vrstu naslova (naslov poglavlja, podpoglavlja, itd.) u obliku `<head> </head>`. Ovaj element koristi i element `<title>` koji pripada istom modulu. Element `<title>` pomoću

atributa @main označava glavni naslov, a pomoću atributa @sub podnaslov. Unutar elementa <head> pomoću elementa <title> označeni su naslovi poglavlja i podpoglavlja u obliku:

```
<head>
  <title type="main"> </title>
  <title type="sub"> </title>
</head>
```

- Tekst je podijeljen na odlomke korištenjem elementa <div> koji pripada modulu <textstructure>. Element <div> koristi attribute @type, @n i @xml:id u obliku: <div type=" " n=" " xml:id=" "> </div>

Atribut @type naznačuje je li riječ o knjizi, poglavlju ili podpoglavlju dok atribut @n označava broj poglavlja, podpoglavlja ili knjige. Atribut @xml:id u svakom <div> elementu sadrži kanonsku referencu u formi „DK1800-XX-YY-ZZ“ gdje je XX broj knjige označen rimskim brojevima, YY broj poglavlja u knjizi označen arapskim brojevima, a ZZ broj potpoglavlja označen arapskim brojevima. U slučaju kada nije sigurno je li riječ o poglavlju ili potpoglavlju oznake YY i ZZ iskazuju se također rimskim brojevima a vrijednost atributa <type> je neodređen (*undetermined*).⁴⁶ Element <div1> označava knjigu, dok <div2> označava poglavlja, a <div3> potpoglavlja. Važno je na ispravan način u sljedećem obliku vršiti zatvaranje ovih elemenata kako bi dokument bio validan:

```
<div1>
  <div2>
    <div3>
      </div3>
    </div2>
  </div1>
```

- Paragrafi teksta označeni su sa elementom <p> koji pripada modulu <core> te označava tekst u obliku <p> </p>.
- Tipografski tekst (veliko početno slovo) označen je elementom <hi> u obliku <hi> </hi>. Ovaj element pripada modulu <core> te označava riječi ili fraze koje

⁴⁶ U skladu s praksom i preporukom TEI zajednice vrijednosti TEI atributa navođeni su na engleskom jeziku.

se razlikuju od teksta kojim su okružene. Korištenjem atributa `@rend` u obliku `<hi rend=" " > </hi>` može se naglasiti je li tekst, primjerice, u kurzivu ili centriran.

- S elementom `<emph>` označen je retorički označen tekst (tekst pisan velikim slovima) u obliku `<emph> </emph>`. Ovaj modul također pripada modulu `<core>` i koristi atribut `@rend` u obliku `<emph rend=" " > </emph>`.
- Element `<lb />` korišten je prilikom prijeloma redaka. Ovaj element je poput elementa `<pb />` prazan element koji nema zatvarajući tag. Ovim elementom su izričito naznačeni prijelomi gdje je rečenica ili sam naslov teksta pisan kroz nekoliko redova, a dio je jedne smislene cjeline. Pripada modulu `<core>`.
- Elementom `<figure>` označene su slike unutar teksta uz korištenje elementa `<graphic url=" " />` koji je već razjašnjen u okviru elementa `<facsimile>`. Element `figure` pripada modulu `<figures>` te sadrži i elemente `<head>` i `<figDesc>`. Element `<figDesc>` daje kratak opis slike. Slike se većinom javljaju na početku ili na kraju poglavlja.
- Tablice su označene elementom `<table>` koji također pripada modulu `<figures>`. Pomoću ovog elementa označen je tekst koji se u izvorniku nalazi u obliku tablice. Element `<table>` sadrži element `<row>` koji predstavlja jedan red tablice i element `<cell>` koji predstavlja jednu ćeliju tablice. Element `<row>` koristi atribut `@n` kako bi se naznačio broj reda. Element `<table>` označava se u obliku:

```
<table>
  <row n=" " >
    <cell> </cell>
  </row>
</table>
```

Oznake u Ediciji obuhvaćaju: bibliografske jedinice, geografska imena, godinu tiskanja, jezik, kazalo pojmova i simbola, mjesto tiska, osobna imena, pravopis, prijevod, tiskara i tiskarske pogreške. U ovom radu (u knjigama Abecevica, Oprosstenja Osobita i Xivot Svetoga

Petra Regalata) označene su isključivo oznake: geografska i osobna imena.⁴⁷ Navedene oznake označene su pomoću sljedećih elemenata iz modula `<namesdates>`:

- `<persName key=" " ref=" " > </persName>` gdje element `<persName>` sadrži podatke o osobi (najčešće ime i prezime). Ovaj element koristi atribut `@key` koji definira eksterno identificiran izvor koristeći neku vrstu kodirane vrijednosti i atribut `@ref` koji upućuje na taj izvor;
- `<placeName key=" " ref=" " type=" " > </placeName>` gdje element `<placeName>` sadrži podatke o geografskim imenima. Ovaj element također koristi attribute `@key` i `@ref`, te atribut `@type` koji definira da li je riječ o gradu, državi, selu ili je podatak nepoznat pa je vrijednost atributa nepoznata (*unknown*);
- `<date when=" " > </date>` gdje element `<date>` pomoću atributa `@when` sadrži podatke o godini tiskanja.

Označena osobna i geografska imena u osnovnim TEI XML datotekama navedenih knjiga povezana su sa datotekom `context.xml` koja se nalazi u Prilogu 3. U toj datoteci, koja preuzima ulogu kontroliranog rječnika termina, nalaze se detaljnije informacije o označenim osobnim i geografskim imenima.

⁴⁷ Ostatak oznaka zbog velikog obima posla nije označen.

5. Zaključak

U radu je prikazana provedba označavanja teksta pomoću TEI-a na primjerima iz digitalne knjižnice Edicija. Kroz rad su prikazani razni elementi koji su upotrijebljeni prilikom označavanja teksta. Kako stranica Edicije nudi čitateljima sadržaj u slojevima, omogućen je uvid u sam digitalizirani tekst izvornika usporedno s prezentacijom teksta u tekstualnom obliku što olakšava sam postupak označavanja i ukazivanja na stilske značajke teksta.

U teorijskom dijelu rada dan je prikaz razvoja TEI-a od samih početaka pa sve do danas, te je stavljen naglasak na provedbu označavanja teksta prema *Woman Writers Project* vodiču. Zadnja verzija TEI P5 smjernica, te ujedno i mnogobrojne mrežne stranice o TEI-u poput *TEI wikija*, *TEI by Example* te TEI službenog časopisa pružaju korisne informacije za sve one koje su zainteresirani za TEI i XML te su bile od velike pomoći prilikom teorijskog i praktičnog dijela ovog rada. Kroz TEI smjernice ujedno je i pobliže predstavljen uvod u glavne module i elemente tih modula koji su se koristili prilikom označavanja tekstova u praktičnom dijelu rada.

Prilikom označavanja teksta u praktičnom dijelu rada prepreku su predstavljala nejasno određena poglavlja i potpoglavlja u knjizi Abecevice Slovinska, te nemogućnost prikaza određenih stranica u knjizi *Od Pri Szvetoga Troisztva*, no oba su teksta na kraju uspješno označena. Kako su oba teksta poprilično opsežna, bilo je vrlo teško uočiti pogreške u sintaksi prilikom označavanja koje su na kraju uspješno savladane zahvaljujući TEI validatoru. U Ediciji je dostupno pet digitaliziranih knjiga, od kojih su tri već ranije bile označene putem TEI-a, te su poslužile kao ogledni primjerci prilikom označavanja.

U pogledu homogenosti tekstova može se zaključiti kako vlada ujednačenost među dokumentima. Od teškoća koje su pratile postupak označavanja teksta jedna se odnosi na korištenje besplatnog programa za uređivanje teksta, Notepad ++ koji, iako vrlo koristan prilikom označavanja teksta i jednostavan za upotrebu, nema neke dodatne mogućnosti poput, recimo, samostalnog zatvaranja elemenata koje bi uvelike olakšale ovaj postupak.

Kroz detaljan pregled razvoja TEI-a i svih njegovih dosadašnjih inačica, te dva zastupljena standarda (SGML i XML) dolazi se do zaključka kako se u svijetu tehnologije svakim danom sve više napreduje, te se stvari na području web-a vrlo brzo mijenjaju i nadopunjavaju. Stalne

potrebe za izmjenama donose nove boljitke koji pogoduju kako razvoju TEI standarda tako i samom području digitalne humanistike.

Literatura

1. Barnard, D. T.; Ide, N. M. The text encoding initiative: flexible and extensible document encoding. // Journal of the American Society for Information Science. 1997, vol. 48 (7) Str. 622-629. URL: <https://cloud.irb.hr/proxy/nph-proxy.cgi/10/http/web.a.ebscohost.com/ehost/detail=3fsid=3dc7a540f8-302a-405c-9b16-ca2f8b91634e=2540sessionmgr4003=26vid=3d1=26hid=3d4112=26bdata=3dJmxhbmC9aHlmc2l0ZT1laG9zdC1saXZl#db=eric&AN=EJ547817> (2014-04-20) Business Source Complete
2. Bosančić, B. Uloga opisnih označiteljskih jezika u razvoju digitalne humanistike. // Libellarium: časopis za povijest pisane riječi, knjige i baštinskih ustanova. 4 (2001). Str. 65-82. URL: <http://hrcak.srce.hr/92394?lang=en> (2014-04-20)
3. Borgman, C. L. What are digital libraries? Competing visions. // Information Processing & Management 35, 3(1999). Citirano prema: Saračević, T. Vrednovanje digitalnih knjižnica: evolucija koncepta. // Prilozi utemeljenju informacijske znanosti / Tefko Saračević. Osijek : Filozofski fakultet, 2006. Str. 212. URL: <http://comminfo.rutgers.edu/~tefko/Prilozi%20utemeljenju%20informacijske%20znanosti%202006%20.pdf> (2014-04-23)
4. Burnard, L. The evolution of Text Encoding Initiative: from research project to research infrastructure. URL: <http://jtei.revues.org/811> (2014-04-20)
5. Burnard, L. TEI Lite: an introduction to text encoding for interchange. URL: http://www.tei-c.org/Vault/P4/Lite/teiu5_en.html (2014-04-20)
6. Cummings, J. The text encoding initiative and the study of the literature. URL: <http://www.digitalhumanities.org/companion/view?docId=blackwell/9781405148641/9781405148641.xml&doc.view=print&chunk.id=ss1-6-6&toc.depth=1&toc.id=0> (2014-04-20)
7. Edicija: digitalna knjižnica hrvatske tiskane baštine. URL: <http://web.ffos.hr/EDICIJA/index.html> (2014-04-20)

8. Encoding guide for early printed books. URL:
<http://www.wwp.northeastern.edu/research/publications/guide/index.html> (2014-04-20)
9. Hockey, S. The History of Humanities Computing. // A companion to digital humanities / Susan Schreibman, Raymond George Siemens and John M. Unsworth. Wiley-Blackwell, 2004. URL:
http://www.digitalhumanities.org/companion/view?docId=blackwell/9781405103213/9781405103213.xml&chunk.id=ss1-2-1&toc.depth=1&toc.id=ss1-2-1&brand=9781405103213_brand (2014-04-20)
10. Ide, N. Encoding standards for large text resources: the Text encoding Initiative. URL:
http://clair.eecs.umich.edu/aan/paper.php?paper_id=C94-1094#pdf (2014-04-20)
11. Journal of the Text Encoding Initiative. URL: <http://journal.tei-c.org/journal/index> (2014-04-20)
12. Perseus digital library. URL: <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/> (2014-04-20)
13. Renear, A. H. Text encoding. // A companion to digital humanities / Susan Schreibman, Raymond George Siemens and John M. Unsworth. Wiley-Blackwell, 2004. URL:
<http://www.digitalhumanities.org/companion/view?docId=blackwell/9781405103213/9781405103213.xml&chunk.id=ss1-3-5&toc.depth=1&toc.id=ss1-3-5&brand=default> (2014-04-20)
14. Sperberg-McQueen, M. Textual criticism and the text encoding initiative. URL:
<http://www.tei-c.org/Vault/XX/mla94.html> (2014-04-20)
15. TEI by example. URL: <http://teibyexample.org/> (2014-04-20)
16. TEI P5: Guidelines for Electronic Text Encoding and Interchange / TEI Consortium eds. URL: <http://www.tei-c.org/Guidelines/P5/> (2014-04-20)
17. TEI: projects using the TEI. URL: <http://www.tei-c.org/Activities/Projects/> (2014-04-20)
18. TEI SIG on Libraries. Best Practices for TEI in Libraries. URL: <http://www.tei-c.org/SIG/Libraries/teiinlibraries/main-driver.html> (2014-04-20)

19. TEI – Text Encoding Initiative. URL: <http://www.tei-c.org/index.xml> (2014-04-20)
20. TEI wiki. URL: http://wiki.tei-c.org/index.php/Main_Page (2014-04-20)
21. Tomić, Marijana. Stara i rijetka građa u digitalno doba: je li povjesničarima knjige dovoljan bibliografski opis?. // Čitalište 18, (2011), str. 21-24. URL: http://www.citaliste.rs/casopis/br18/tomic_marijana.pdf (2014-04-20)
22. University of Oxford Text Archive, URL: <http://ota.ahds.ac.uk/> (2014-04-20)
23. Willett, P. Electronic texts: audiences and purposes. URL: http://digitalhumanities.org:3030/companion/view?docId=blackwell/9781405103213/9781405103213.xml&chunk.id=ss1-3-6&toc.depth=1&toc.id=ss1-3-6&brand=9781405103213_brand (2014-04-20)
24. Women writers project. URL: <http://www.wwp.northeastern.edu/> (2014-04-20)

Prilozi

Prilog 1 – Označavanje teksta pomoću TEI-a na primjeru knjige Abecevice Slovinska

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<?xml-stylesheet type="text/xsl" href="xsl/xhtml/tei.xsl"?>
<!--<TEI xmlns="http://www.tei-c.org/ns/1.0" xml:id="DK1800-III" xml:lang="hr">-->

<TEI xmlns="http://www.tei-c.org/ns/1.0" xml:id="DK1800-III" xml:lang="hr"
  xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
  xsi:schemaLocation="http://www.tei-c.org/ns/1.0 file:/D:/Obrazovanje/Doktorski/Digitalizirano/XSD/tei_all/tei_all.xsd">

  <teiHeader xml:lang="hr">
    <fileDesc>
      <titleStmt>
        <title>Abecevice Slovinska: elektronička verzija</title>
        <editor>
          <persName>Zoran Velagić</persName>
        </editor>
        <funder>Filozofski fakultet u Osijeku</funder>
        <principal>Zoran Velagić</principal>
      <respStmt>
        <persName>Milijana Mičunović</persName>
        <resp>lektoriranje</resp>
      </respStmt>
      <respStmt>
        <persName>Boris Bosančić</persName>
        <resp>konverzija u TEI format</resp>
      </respStmt>
      <respStmt>
        <persName>Tomislav Jakopec</persName>
        <resp>programiranje aplikacije za prikaz TEI dokumenata</resp>
      </respStmt>
      <respStmt>
        <persName>Ivana Čadovska</persName>
        <resp>OCR teksta</resp>
      </respStmt>
      <respStmt>
        <persName>Tihomir Vranješ</persName>
        <resp>OCR teksta</resp>
      </respStmt>
    </titleStmt>

    <editionStmt><p></p></editionStmt>

    <extent>15 300 dpi G4 TIFF images</extent> <!-- rezolucija i format slika -->

    <publicationStmt>
      <idno>DK1800-III</idno> <!-- vrijednost atributa xml:id u korijenskom TEI tagu -->
      <publisher>Filozofski fakultet u Osijeku</publisher>
      <pubPlace>Osijek</pubPlace>
      <address>
        <addrLine>L. Jägera 9</addrLine>
        <addrLine>31000 Osijek</addrLine>
      </address>
      <availability><p></p></availability>
      <date when="2010"></date>
    </publicationStmt>

    <notesStmt>
      <note></note>
    </notesStmt>

    <sourceDesc>
      <biblStruct> <!-- Bibliografski opis (Marijana) -->
        <monogr>
          <author>
```

```

    <persName></persName> <!-- nedostaje autor -->
  </author>
  <title level="m" type="marc245a">Abecevicna Slovinska</title>
  <imprint>
    <pubPlace></pubPlace>
    <publisher></publisher>
  </imprint>
  </monogr>
  <note></note>
  </biblStruct>
</sourceDesc>
</fileDesc>

<encodingDesc>
  <projectDesc>
    <p>Digitalizirani i označeni tekstovi starih knjiga na hrvatskom jeziku za potrebe Digitalne knjižnice hrvatske baštine do 1800. god. i istoimenog znanstvenog projekta</p>
  </projectDesc>
  <editorialDecl n="4" xml:lang="en">
    <p xml:lang="hr">Elektronički tekst nastao je postupkom optičkog prepoznavanja znakova. Obavljene su ispravke teksta u navedenom postupku. Označavanje je provedeno na osnovi preporuka za Razinu 4 (Level 4) označavanja "Vodiča za TEI u knjižnicama". Digitalizirane slike su povezane s elektroničkim tekstom.</p>
    <p xml:lang="en">This electronic text file was created by Optical Character Recognition (OCR). Some corrections have been made to the OCR-ed text. Encoding has been done using the recommendations for Level 4 of the TEI in Libraries Guidelines. Digital page images are linked to the text file.</p>
    <p>Soft hyphens encoded as U+00AD</p>
    <p>Hard hyphens as U+002D.</p>
  </editorialDecl>
  <tagsDecl>
    <!-- CSS za oznaku poravnanja teksta na naslovnoj stranici; CSS će biti pozvan na samoj stranici preko rendition atributa -->
    <rendition xml:id="center" scheme="css">text-align: center;</rendition>
    <!-- Primjer objašnjavanja čemu služi pb element u dokumentu -->
    <namespace name="http://www.tei-c.org/ns/1.0">
      <tagUsage gi="pb" occurs="8" withId="8">Koristi se za oznaku prijelaza na novu stranicu</tagUsage>
    </namespace>
  </tagsDecl>
  <refsDecl>
    <!-- Primjer izražavanja kanonske reference odnosno identifikacijskog sustava koji se koristi za oznaku broja knjige i broja stranice -->
    <p>Atribut <att>xml:id</att> u svakom <gi>div</gi> elementu sadrži kanonsku referencu u formi 'DK1800-XX-YY-ZZ' gdje je XX broj knjige označen rimskim brojevima, YY broj poglavlja u knjizi označen arapskim brojevima, a ZZ broj potpoglavlja označen arapskim brojevima. U slučaju kada nije sigurno da li je riječ o poglavlju ili potpoglavlju oznake YY i ZZ iskazuju se također rimskim brojevima a vrijednost atributa <att>type</att> u <gi>div</gi> elementu je "undetermined".</p>
  </refsDecl>
  <appInfo>
    <!-- Aplikacije koje su se koristile za stvaranje i uređivanje dokumenta -->
    <application ident="AbbyFineReader" version="10.0" notAfter="2009-09-01">
      <label>Abby FineReader</label>
    </application>
  </appInfo>
</encodingDesc>

<profileDesc>
  <!-- Da li ovdje Zoran može nešto napisati o porijeklu dokumenta? -->
  <creation>1748</creation>
  <!-- 90% se koristi hrvatski jezik 18. stoljeća, a 10% današnji hrvatski jezik u dokumentu -->
  <langUsage>
    <language ident="hr-HR" usage="10">hrvatski</language>
    <language ident="shr-HR" usage="90">hrvatski 18. stoljeća</language>
  </langUsage>
  <textClass> <!-- Ovdje će se označiti Zoranovi POJMOVI i SIMBOLI -->
    <keywords scheme="">
      <term></term>
    </keywords>
  </textClass>
  <!-- SLUČAJ KADA SU KONTROLIRANI RJEČNICI TERMINA (context.xml) UNUTAR TEI HEADERA
  <particDesc>
    <listPerson type="historical">
      <person n="1" xml:id="PN01">
        <persName>
          <forename>Petar</forename>

```

```

    <surname>Regalat</surname>
    <addName type="alias" xml:lang="es">Regalado</addName>
    <addName type="alias" xml:lang="la">Regalatus</addName>
    <roleName>svetac</roleName>
    <roleName>španjolski franjevac</roleName>
    <state type="life" from="1390" to="1456"></state>
  </persName>
</person>
<person n="2" xml:id="PN02">
  <persName>
    <forename>Franjo</forename>
    <surname>Asiški</surname>
    <roleName>svetac</roleName>
  </persName>
</person>
<person n="3" xml:id="PN03">
  <persName>
    <forename>Abraham</forename>
    <roleName>patrijarh</roleName>
  </persName>
</person>
</listPerson>

<listPlace>
  <placeName key="GN1" n="1" xml:id="GN01">
    <settlement type="city">Valladoid,</settlement>
    <country>Španjolska</country>
  </placeName>
  <placeName key="CN1" n="2" xml:id="CN01">
    <settlement type="country">Španjolska,</settlement>
    <country>Španjolska</country>
    <bloc type="continent">Europa</bloc>
  </placeName>
</listPlace>
</particDesc>
itd.
-->
</profileDesc>

<revisionDesc> <!-- npr. kad Marijana pošalje bibliografski opis i on bude ugrađen u <biblStruct> -->
  <change who="#MARIJANA" when="2010-05-25">Header generated from export of MARC record</change>
</revisionDesc>

</teiHeader>

  <facsimile>
<graphic url="002.jpg"/>
<graphic url="003.jpg"/>
<graphic url="004.jpg"/>
<graphic url="005.jpg"/>
<graphic url="006.jpg"/>
<graphic url="007.jpg"/>
<graphic url="008.jpg"/>
<graphic url="009.jpg"/>
<graphic url="0010.jpg"/>
<graphic url="0011.jpg"/>
<graphic url="0012.jpg"/>
<graphic url="0013.jpg"/>
<graphic url="0014.jpg"/>
<graphic url="0015.jpg"/>
<graphic url="0016.jpg"/>
<graphic url="0017.jpg"/>
<graphic url="0018.jpg"/>
<graphic url="0019.jpg"/>
<graphic url="0020.jpg"/>
<graphic url="0021.jpg"/>
<graphic url="0022.jpg"/>
<graphic url="0023.jpg"/>
<graphic url="0024.jpg"/>
<graphic url="0025.jpg"/>

```

```

<graphic url="0026.jpg"/>
<graphic url="0027.jpg"/>
<graphic url="0028.jpg"/>
<graphic url="0029.jpg"/>
<graphic url="0030.jpg"/>
<graphic url="0031.jpg"/>
<graphic url="0032.jpg"/>
<graphic url="0033.jpg"/>
<graphic url="0034.jpg"/>
<graphic url="0035.jpg"/>
<graphic url="0036.jpg"/>
<graphic url="0037.jpg"/>
<graphic url="0038.jpg"/>
<graphic url="0039.jpg"/>
<graphic url="0040.jpg"/>
<graphic url="0041.jpg"/>
<graphic url="0042.jpg"/>
<graphic url="0043.jpg"/>
<graphic url="0044.jpg"/>
<graphic url="0045.jpg"/>
<graphic url="0046.jpg"/>
<graphic url="0047.jpg"/>
<graphic url="0048.jpg"/>
<graphic url="0049.jpg"/>
<graphic url="0050.jpg"/>
<graphic url="0051.jpg"/>
<graphic url="0052.jpg"/>
<graphic url="0053.jpg"/>
<graphic url="0054.jpg"/>
<graphic url="0055.jpg"/>
<graphic url="0056.jpg"/>
<graphic url="0057.jpg"/>
<graphic url="0058.jpg"/>
<graphic url="0059.jpg"/>
<graphic url="0060.jpg"/>
<graphic url="0061.jpg"/>
<graphic url="0062.jpg"/>
<graphic url="0063.jpg"/>
<graphic url="0064.jpg"/>
<graphic url="0065.jpg"/>
<graphic url="0066.jpg"/>
<graphic url="0067.jpg"/>
<graphic url="0068.jpg"/>
<graphic url="0069.jpg"/>
<graphic url="0070.jpg"/>
</facsimile>

<text>
<body>
    <pb n="1" facs="002.jpg"/>

<div1 type="book" n="4" xml:id="DK1800-III-00">
    <!-- Prihvaćen primjer ako se naslov i podnaslov shvate kao dijelovi body-a -->

    <div2 type="undetermined" n="1" xml:id="DK1800-III-i">
    <head>
        <title type="main">
            <emph>ABECEVICA SLOVINSKA,</emph>
        </title>
        <title type="sub">
            <emph rend="center">DRAGOJ DITCSICI KORISTNA, I POTRIBNA, Z-BLAGODARNOM POMOCSJOM VISSOKO
POSCTOVANOGA GOSPODINA <lb/>
NICOLE KRALYICS,<lb/>
Kod Cerkve Sviuh Svetih, Za Slavu Boxju, i Mariansku, kano i za Dufcaa Spafflenye<lb/>
DUHOVNOGA PASTIRA velle skerblyivoga, Od Lyudih velike Fale, â Od Boga Nebeske Krune Vridnoga.<lb/>
Tlacfena po Ivanu Weitz, ú Zagrebu. God. Golp. 1748.</emph>
        </title>
    </head>
</div2>

    <!-- 2. STRANICA -->

```

```

        <pb n="2" facs="003.jpg"/>
        <div2 type="undetermined" n="2" xml:id="DK1800-III-ii">
            <figure>
                <graphic url="pics/graphic1.jpg"/>
            </figure>
            <figDesc></figDesc>
        </div2>
        <head>Pridgovor.</head>
        <p><hi>D</hi>Aftemi zdrava Pridraga obojega spola Ditefca! Sctofam znao najkoriftniega; tofam vam u ovu malenu Knyixicu
        poftavio. Ako od mene vecs nauka xelite; pogledajte Pifsaniczu Duhovnu Slovinsku a Horvathsku: Polzel Apoftolfzki, i Skolu Kristuffevu. Ako
        cfebate Molitava, i Bogolyubnoga ponukovanya; togate nahodi u Duhovnoj Hrani, kojufam prid lani nacfinio. A fada evo vam Abcecevetica! gdi
        nahodi u kratko Nauk Kerftyanski, malo od izpovidi, Molitve Jutarnje, i Vecferne, Litanie Gofpine, Miniftracie, nacfin malo za brojiti, i
        proefapiti. Dakle ovu dragovolynò primite, tere zame, i za ovoga vafcega Velikoga Dobrocfinitelya, a moga Dragoga, u dviuh Skulah Ucfenika,
        virnò Boga molite. Oftajem u Zagrebu na Dan 9. Maja. 1748. Vam gotov na dalye posluxiti.</p>
        <p><hi>JURAJ MULIH</hi>, Druxtva Ifufovoga Milnik, Milfionar Apofctolski.</p>
    </div2>

    <!-- 3. STRANICA -->
    <pb n="3" facs="004.jpg"/>
    <div2 type="undetermined" n="3" xml:id="DK1800-III-iii">
        <p>A B C D E F G H I K L M<lb/>
            N O P Q R S T U V X Y Z.</p>
        <p>A B C D E F G H I K L M<lb/>
            N O P Q R S T U V X Y Z. </p>
        <p>a b c d e f g h i k l m n o p q r f<lb/>
            lz fs t u v x y z. ae oe & ct ft & c</p>
        <p>a b c d e f g h i k l m n o p q r f<lb/>
            lz fs t u v x y z. ae oe & ct ft & c.</p>

        <p>
            <table>

                <row>
                    <cell> Ab eb ib ob ub.</cell>
                    <cell>&#160;</cell>
                    <cell>Ba be bi bo bu.</cell>
                </row>

                <row>
                    <cell>Ac ec ic oc uc.</cell>
                    <cell>&#160;</cell>
                    <cell>Ca ce ci co cu.</cell>
                </row>

                <row>
                    <cell>Ad ed id od ud.</cell>
                    <cell>&#160;</cell>
                    <cell>Da de di do du.</cell>
                </row>

                <row>
                    <cell>Af ef if of uf.</cell>
                    <cell>&#160;</cell>
                    <cell>Fa fe fi fo fu.</cell>
                </row>

                <row>
                    <cell>Ag eg ig og ug.</cell>
                    <cell>&#160;</cell>
                    <cell>Ga ge gi go gu.</cell>
                </row>

                <row>
                    <cell>Ah eh ih oh uh.</cell>
                    <cell>&#160;</cell>
                    <cell>Ha he hi ho hu.</cell>
                </row>

                <row>
                    <cell>Aj ej ij oj uj.</cell>
                    <cell>&#160;</cell>
                    <cell>Ja je ji jo ju.</cell>
                </row>
            </table>
        </p>
    </div2>

```

<row>
<cell>Ak ek ik ok uk.</cell>
<cell> </cell>
<cell>Ka ke ki ko ku.</cell>
</row>

<row>
<cell>Al el il ol ul.</cell>
<cell> </cell>
<cell>La le li lo lu.</cell>
</row>

<row>
<cell>Am em im om um.</cell>
<cell> </cell>
<cell>Ma me mi mo mu.</cell>
</row>

<row>
<cell>An en in on un.</cell>
<cell> </cell>
<cell>Na ne ni no nu.</cell>
</row>

<row>
<cell>Ap ep ip op up.</cell>
<cell> </cell>
<cell>Pa pe pi po pu.</cell>
</row>

<!-- 4. STRANICA -->
 <pb n="4" facs="005.jpg"/>
 <row>

<cell>Ar er ir or ur.</cell>
<cell> </cell>
<cell>Ra re ri ro ru.</cell>
</row>

<row>
<cell>As es is os us.</cell>
<cell> </cell>
<cell>Sa se si so su.</cell>
</row>

<row>
<cell>At et it ot ut.</cell>
<cell> </cell>
<cell>Ta te ti to tu.</cell>
</row>

<row>

<cell>Av ev iv ov uv.</cell>
<cell> </cell>
<cell>Va ve vi vo vu.</cell>
</row>

<row>
<cell>Ax ex ix ox ux.</cell>
<cell> </cell>
<cell>Xa xe xi xo xu.</cell>
</row>

<row>
<cell>Az ez iz oz uz.</cell>
<cell> </cell>
<cell>Za ze zi zo zu.</cell>
</row>

</table>
 </p>

```

<p>
<table>
  <row>
    <cell>Bab beb bib bob bub bac bad baf bog</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>bah bal bar bas bav bax baz bok.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Cab cal cel com cir cos cax caz cor.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Dab daf dag doh dok dol dar dav dat.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Fob faf fag fah fal fon far fax fat.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Gab gad gah gal gar gas gav gax got.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Hab hac had hag ham hap hat hax haz</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Jad jag jat jal jak jap jer jat jaz.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Kab lac laf lah lal lan lar lob lav.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Lab kod kag kaj kam kap kat kax kaz</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Mac mad maf mag man map mar mat.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Nab nad nah nal naj nam nas nav niz.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Pab pac paf pag pak pam pap pat pax.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Rab rad rah raj rak ral rav rat rez.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Sab fac faf fag fah fan fap far fat.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Tab tad tak tal tam tar tat tav taz.</cell>
  </row>
  <row>
    <cell>Vac vad vag vah val vap vas vav vat.</cell>
  </row>

```

```

</row>

<row>
    <cell>Xah xid xaf xai xak xam xav xas xat.</cell>
</row>

<row>
    <cell>Zab zad zaf zah zaj zal zav zax zaz</cell>
</row>
<!-- 5. STRANICA -->
<pb n="5" facs="006.jpg"/>
<row>
    <cell>Bda bla bma bna bra bre bri bro bru.</cell>
</row>

<row>
    <cell>Cla cle cli clo clu cna cra cta cti.</cell>
</row>

<row>
    <cell>Dla dma dna dra dva dve dvi dvo dvu</cell>
</row>

<row>
    <cell>Fla fle fli flo flu fma fna fre fra.</cell>
</row>

<row>
    <cell>Gda gde gla gma gna gra gva gri gro.</cell>
</row>

<row>
    <cell>Hla hma hna hra hva hve hvi hti hto.</cell>
</row>

<row>
    <cell>Kla kma kna kra kta kva kve kvi kvu.</cell>
</row>

<row>
    <cell>Mla mna mra pha pla pna pra pfa pta,</cell>
</row>

<row>
    <cell>Qa que qui quo qu? quae quin quan</cell>
</row>

<row>
    <cell>Ska sla sma sna spa fra fta fva fte.</cell>
</row>

<row>
    <cell>Tka the tla tma tna tra tva tve tvi tri.</cell>
</row>

<row>
    <cell>Vka vla vma vna vta vra vri vro vru.</cell>
</row>

<row>
    <cell>Babs bebs brod bram bran bras brad.</cell>
</row>

<row>
    <cell>Ceps clam cran cras crad craz clad.</cell>
</row>

<row>
    <cell>Drag dlan dlas flam fras frat frav.</cell>
</row>

```

<row>	<cell>Glah gmaz gnoj grad hman hval hrih.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Klar klam knam kwam kvar kvat kris.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Mlad mráz mlat plah plav prud praz.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Quas quis quae quod quam quem q?ú.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Slar fmer fnur fpan fruk fvek ftor.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Tmen tram tren tvojt tlam tvah t?av.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Vran vrad vdan zlan zvan zvon</cell>
</row>	
<row>	<cell>Groff grozd gruft vkvar sefzt fvenk.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Strum ftrax ftrok klafz fzlan fzmert.</cell>
</row>	
<row>	<cell>Sztvar fztvor trefzk blifzk.</cell>
</row>	

</table>

</p>

<!-- 6. STRANICA -->

<pb n="6" facs="007.jpg"/>

<p>

A da mus, <persName key="PN31" ref="context.xml#PN31">Eva</persName>, An to ni us, Bal tba far, Bar ba ra, Coe ci li a, Ca tha ri na, Ca ro li na, Fran ci fca, Gre go ri us, Jo fe pha, I gna ti us, Jo an nes, Jo ab, Ju li a na, Lau ren ti us, Mar cus, Ni co la us, Ro fa li a, Ste pha nus, Ve ro ni ka, Xa ve ri us, Za chae us. I to jeft za Diake dofta.

</p>

</div2>

<div2 type="chapter" n="1" xml:id="DK1800-III-01">

<head></head>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-01-01">

<head><hi rend="italic">Ovafzu pako ú Slovinskem Jeziku offobita.</hi></head>

<p>

Ac ec ic oc uc. Otac, Stric,
Ca ce ci co cu. Carigrad, ditce.
Niki Harvati pifcu: Otacz, Sztricz.
Czar, poczulicza. Czeliczu, ditcza,
Acs, ecs. placs, becs, krics, bics.
Cfa cfe, Cfarka, Cfelo, Cfovik.
Horvati: Plach, bech, krich, noch.
Charam, chelo, chlovek, Chvarak.
Aly, ely: Kraly, cily fpafsitely, xuly.
Lya, lye: Sablya, lyut, lyudi, kralyica
Any, eny: Ogany, kony, pany,

Nya, nye : Konya, nyih nyega.
Gya, gye. gyuro orfagyki, vangyelia
Rogyak vigyen, naregyen, ofugyen.</p>
<!-- 7. STRANICA -->
<pb n="7" facs="008.jpg"/>
<p>
<hi rend="italic">Ali bolyejest ovako pilati:</hi> Kradyen.
Rodyak, vidyen, narodyen, ofudyen.
Pha, phe: kanof. Pharao, Propheta,
Jofeph, Seraphin, Nicephor, Philofophus.
Afc. nafc, cfarafe, Dufe, bafe.
Sca, fce: Scaran, nafce, fckvorc.
Scta, fcte: fctap, Klofctar. fctoje.
Xa, xe: xaba, xelud, xivot, Boxji. xut.
Ax, ex: lax, laxes, xaloft, tuxna.
</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-III-01-02">
<head><hi>U Ime + Otca, + i Sina, i Duha + Svetoga Amen.</hi></head>
<p>
<hi>H</hi>Odi ô Dufce Sveti, i Serdca tvojih Virnih napuni. Profvitli razum moj, okripi pamet
moju, i uxexi ogany lyubavi tvoje ú ferdcu momu. Udilimi miloft tvoju, da mogu napridovati ú Nauku, i ú dobrotah Kerftianskih. Tebi Bogu na
falú, blixnyemu momu na pomocs, i meni na fpaeny. Amen.
</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="3" xml:id="DK1800-III-01-03">
<head><hi rend="italic">Molitva Gofpodinova.</hi></head>
<p>
<hi>O</hi>Tcfe nafc, koji jefi na nebefih, fvetife Ime tvoje. Pridyi Kralyefstvo tvoje. Budi volya
tvoja,
<!-- 8. STRANICA -->
<pb n="8" facs="009.jpg"/>
kako na nebu, tako i na zemlyi. Kruh nafc fvgdanyi daj namga danas. I odpufstinam duge nafce, kako
i mi odpufctamo duxnikom nafcim. I ne uvedi nas ú napafst, da izbavi nas oda zla, Amen.
</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="4" xml:id="DK1800-III-01-04">
<head><hi rend="italic">Pozdravlyenye Angyeosko.</hi></head>
<p>
<hi>Z</hi>Drava Mario, milofti puna: Gofpodin ftohom, blagofovlyena Ti medyu xenami, i
blagofovlyen Plod od Utrobe tvoje Ifus, Sveta Mario, Majko Boxja, moli za nas grifcnike fada, i ú vrime fmerti nafce. Amen.
</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="5" xml:id="DK1800-III-01-05">
<head><hi rend="italic">Virovanye Apofctolsko.</hi></head>
<p>
<hi>V</hi>irujem ú Boga Otca Svemogucfega, Stvoritelya neba, i zemlye. I ú Jfufakerfta Sina
nyegova jedinoga Gofpodina nafsega. Koji zacset jefst po Duhu Svetomu, rodyen od Dvice Marie. Mucfen pod <persName key="PN29"
ref="context.xml#PN29">Ponciom Pilatom</persName>, propet, umro, i pokopan. Snidye nad Pakao, tretyi dan uskerfnuh od mertvih. Uzidye na
nebefa, fidi obdefnu Boga Otca fvmoguchega. Od tuda ima doj
<!-- 9. STRANICA -->
<pb n="9" facs="0010.jpg"/>
tyi fuditi xive, i mertve. Virujem ú Duha Svetoga. Svetu Cerkvu Katolicfiansku, Szvetih obcfinu.
Odpufctenye grihah. Puti uskerfnutye. I Xivot Viefny. Amen.
</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="6" xml:id="DK1800-III-01-06">
<head><hi rend="italic">Defetere Zapovidi Boxje.</hi></head>
<p>
<table>
<row>
<cell><hi rend="italic">Perva.</hi> 1. Jafam Gofpodin Bog tvoj, nejmaj tugyi Bogova pridamnom.</cell></row>
<row>
<cell><hi rend="italic">Druga.</hi> 2. Neprimaj Ime Gofpodina Boga tvoga ú izpraznoft.</cell></row>

		<row>
<cell><hi rend="italic">Tretya.</hi>	3. Spomenife da poľvetife Dan fvecfani.</cell></row>	
		<row>
<cell><hi rend="italic">Cfetverta.</hi>	4. Pofctuj Otca, i Mater.</cell></row>	
		<row>
<cell><hi rend="italic">Peta.</hi>	5. Ne ũbi.</cell></row>	
		<row>
<cell><hi rend="italic">Scefta.</hi>	6. Ne zagrifci bludno.</cell></row>	
		<row>
<cell><hi rend="italic">Sedma.</hi>	7. Ne ukradi.</cell></row>	
		<row>
<cell><hi rend="italic">Ofima.</hi>	8. Ne govori kriva fvidocfanftva protiva iskernyemu tvomu.</cell></row>	
		<row>
<cell><hi rend="italic">Deveta.</hi>	9. Nepoxeli xene iskernyega tvoga.</cell></row>	
		<row>
<cell><hi rend="italic">Defeta.</hi>	10. Nepoxeli nikakva blaga iskernyega tvoga.</cell></row>	
		</table>

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="7" xml:id="DK1800-III-01-07">
<head><hi rend="italic">Petere Zapovidi Cerkvne.</hi></head>
<p>

1. Sve Svetce naredyene, i zapovidane od fzvete Matere Cerkve pomlyivò fvetkuj.
- <!-- 10. STRANICA -->
- <pb n="10" facs="0011.jpg"/>
2. Svaki Svetac Svetu Miľfu, bogomolyno ſluſcaj.
3. Korizmene, Kvaterne, i oľtale Cerkvne Poſte fverſcenò poſti, niti po Petki, i po Subotah Meſa nejidi.
4. Svakufe godinu naj manye jedan pŭt tvomu vlaſtitomu Paſtiru, ali drugomu Scnyegovim dopuſcfenyem izpovidi, i okolo Uſkerfa kod nyegaſe pricfeſti.
5. Nepiruj ũ Vrime zabranyeno; defetinu pako obicfajnu virnò placfaj.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="8" xml:id="DK1800-III-01-08">
<head><hi rend="italic">Sedam Sveti Sakramenta.</hi></head>
<p>

1. Kerſcfenye. 2. Krizmanye.
3. Pricſefcanye, illiti Tilo Ifukerſtovo. 4. Ifpovid. 5. Poſlidnye pomayanye. 6. Sveti Red. 7. Xenitba. Naucľitely. Sctojsce reci: Sedam Sakramenata?
- <hi rend="italic">Ucfenik.</hi> Recſicſe: danam je Goſpodin Ifukerſt oľtavio fedam Polvetilicftaa, illiti nacſinaa, ſkojimih (kadajih Cľovik doſtojnò prima) Goſpodin Bog duſcu nyegovu razfvitlyuje, i u Svakomu Sakramentu,
- <!-- 11. STRANICA -->
- <pb n="11" facs="0012.jpg"/>
- tu oľobitu miloſt daje; navlaſtito pako ove:
- <hi rend="italic">U Svetomu Kerſcfenyu:</hi> Daſe Cľovik kanoti priporodi, jer od griha iztoctnoga cľiſt oľtaje, i iz gricfnika, Sin Boxi poſtaje.
- <hi rend="italic">U S. Krizmanyu:</hi> Daſe Cľovik ũ Viri Kerſtianskoj utemelyi, na dobar xivot podpomoxe.
- <hi rend="italic">U S. Pricſefcfenyu.</hi> Daſe Cľovik kanoti ſduhovnom ráhnom na fvako dobro, fuproti grihu okripi, i ũ fvetinyi podraſte; Oľobitim pako nacľinò ũ cľiſtoći Duľce, i tila.
- <hi rend="italic">U S. Izpovidi.</hi> Daſe Cľovik, pravi Pokornik, od fviuh grihah odricfi, i kripkii poſtane, od nyife cfuvati, i uklanyati.
- <hi rend="italic">U S. Poſlidnyemu Pomazanyu.</hi> Daſe Boleſnik oľlobodi, od pedepſe, kojubi morebiti duxan bio podneſti za ſvoje (premda morebiti odpuſcfene) grihe illi oude, illi ũ miſtu od ocľiſcfenya, i fvoju boleſt laſnie podnoſi, i da ali ozdravi, ali na ſmerti napafť dyavaoſku laſnie pridobie.
- <!-- 12. STRANICA -->
- <pb n="12" facs="0013.jpg"/>
- <hi rend="italic">U Svetomu Redu.</hi> Da Redovnik dobivſci oľobitu oblaſť kano pravi Namiftnik Ifukerſtov polak derxanya fvoga bitya doſtojno xiviti more.

<hi rend="italic">U Xenidbi.</hi> Da Mux, i Xena lyubeznivo, virnò, ufterplyeno, i sloxnò polak obecfanja fvojega do fmerti xiviti, i fvoju diteu ú ftrahu Boxjemu odrahniti mogu.
<hi rend="center; italic">Ove milofti tribaje dobro znati, jerbi mersko bilo, da Kerfcfanin neznade, koliku ima Korift, iz Svetih Sakramenatah.

N. Kada nie Redovnika, á diteu je pogiby, moreli onda slobodno fvitovni Cfovik Kerftiti.</hi>
U. More slobodno fvaki na fvitu, ako ima odluku lfukerftovu, i fвете Matere Cerkve, te ako fpravom naravnom vodom Dite oplivajuci ovako izgovori: Ja te kerftim ú lme Otca, i Sina, i Duha Svetoga. I kojefe ovako okerfti, i umre, takife fpafi, i morefe ú fvetomu miftu ukopati.</p>

<!-- 13. STRANICA -->

<pb n="13" facs="0014.jpg"/>

<p>

N. <hi rend="italic">Od kolikofu verftih grifi?</hi>

U. Od troje Verfti. 1. Grih iztočni. 2. Grih fmertni. 3. Grih mali.

N. <hi rend="italic">Kolikoje glavni griha?</hi>

U. Sedam. 1. Oholoft. 2. Lakomoft. 3. Bludnoft. 4. Nenavidnoft. 5. Proxderloft. 6. Serditoft. 7. Linoft.

N. <hi rend="italic">Kojefu Kripofti glavnim grihom fuprotivne?</hi> U. Jefu ofobite ove: Oholofti, Ponixenoft. Lakomofti, Blagodarnoft. Bludnofti, Cfiftocha. Nenavidofti, Dobroftivnoft. Proxderlofti, Triznoft. Serditofti, Ufterplivnoft. Linofti, Bogolyubnoft.

</p>

<p>

N. <hi rend="italic">Kolikoje griha proti Duhu Svetomu?</hi>

U. Sceft. 1. ú milofcfufe Boxju ufajuch grifciti. 2. ú milofchi Boxjoj; illiti odpufctenyu grihah ufanye izgubiti. 3. Poznanu iftinu progoniti. 4. Iskernyemu darove Boxje nenaviditi. 5. Protiva dobromu Svitovanyu ferdee utverdokoriti. 6. U nepokajanyu do fmerti oftati.

N. <hi rend="italic">Kolikoje grihah, koji ú Nebo vicfu?</hi>

<!-- 14. STRANICA -->

<pb n="14" facs="0015.jpg"/>

U. Cfetiri. 1. Povolyno Ubojftvo. 2. Grih Sodomitanski. 3. Pritifnutye Ubogih Lyudih, Vdovicah, i drugih Sirotah. 4. Zasluxene placfe uzderxanye.

N. <hi rend="italic">Kolikoje grihah túgyih?</hi> U. Devet, 1. Drugoga na grih fvitovati. 2. Drugoga na grih nagoniti. 3. Rad imati, da drugi grifci. 4. Drugoga na grih vabiti. 5. Tugye grihe faliti. 6. Mucfati, da drugi grifci. 7. Nepokarati kad drugi grifci. 8. Dopuftiti, da drugi grifci. 9. Zatajiti tugye grihe, kadbí, i komubi valyalo ocfitovati.

N. <hi rend="italic">Odkolikofu verftih dobra Dila?</hi>

U. Od pet Verftih. 1. Pof. 2. Zatuxbina. 3. Molitva. Od kojih Duh Sveti govori: Dobraje Molitva s-Poftom i Zaduxbinom.

N. <hi rend="italic">Kolikoje dilaa Miloferdja tilefnoga?</hi>

U. Sedam: 1. Gladne nahraniti. 2. Xedne napojiti. 3. Gole zaoditi. 4. Tamnicfare odkuplyivati. 5. Nemocfne pohoditi. 6. Putnike na ftan primati. 7. Mertve pokapati.

<!-- 15. STRANICA -->

<pb n="15" facs="0016.jpg"/>

N. <hi rend="italic">Kolikoje dilaa miloferdya duhovnoga?</hi> U. Sedam: 1. Grifnike karati. 2. Neumne ucfiti. 3. Sumnyive fvitovati. 4. Za iskernye Boga moliti. 5. Xaloftne razgovoriti. 6. Krivice ufterplyeno podnofiti. 7. Uvridyenia prafcfati.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Kripoftih Bogoslovnih?</hi>

U. Tri: 1. Vira. 2. Ufanye. 3. Lyubav.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Kripoftih ftoxernih, illi glavnih.</hi> U. Cfetiri. 1. Razbornoft 2. Pravica. 3. Triznoft. 4. Jakoft.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Darova Duha Svetoga?</hi>

U. Sedam. 1. Mudroft. 2. Razum. 3. Svitovanye. 4. Znanye. 5. Jakoft. 6. Bogomolynoft. 7. Strah Boxji; kojife zove: pocfetak Mudrofti.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Plodova Duha Svetoga; illiti dilaa duhovnih, po milofti Duha Svetoga

Ucfínyenih, á tilefnim upravo fuprotivnih?</hi> U. Dvanajeft: 1. Lyubav. 2. Vefelye. 3. Mir. 4. Ufterplyenye. 5. Dugoterplyenye. 6. Dobrota. 7. Blagoftivnoft. 8. Krot

<!-- 16. STRANICA -->

<pb n="16" facs="0017.jpg"/>

koft.

9. Virnoft. 10. Skuplyenoft. 11. Uftegnutye. 12. Cfiftocha.

N. <hi rend="italic">Kolikoje dilah tilefnih, duhovnim fuprotivnih?</hi> U. Devetnajeft ofobitih, od S. Pavla imenuvanih, i od Boga odmetnutim Lyudma obicfajnih. 1. Bludnoft. 2. Kurvaluk. 3. Necfiftocfa. 4. Nepoftenye. 5. Putena poxuda. 6. Krivih Bogovah sluxba. 7. Zacfaranye. 8. Nepriatelyftvo. 9. Inad. 10. Nadticanye. 11. Serdyba. 12. Kaar. 13. Nesklad. 14. Nevirnoft. 15. Nenavidoft. Ubojftvo. 17. Pianftvo. 18. Proxdorloft. 19. Lakomoft, i mloga druga ovim prikladna.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Nacfnah Kerftianskoga Ufterplyenya?</hi> U. Sceft: 1. Suprotivctine dobrovolynò podnofiti. 2. Ofvete neizkati. 3. Na protivnike nemerziti. 4. Protivnike lyubiti. 5. Nyemu dobro cfiniti. 6. Za nyegovo fpafenje Boga moliti.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Blaxenftvaa Evangyelskih?</hi> U. Ofam. 1. Blaxeni Ubozi duhom, jerje nyiovo Kralyefstvo

<!-- 17. STRANICA -->

<pb n="17" facs="0018.jpg"/>

Nebesko. 2. Blaxeni krotki, jereche oni zemlyu pofidovati. 3. Blaxeni, koji placfu; jerecfele oni utifciti. 4. Blaxeni, koji gladuju, i xedyaju pravde; jerecfele oni nafititi. 5. Blaxeni miloferdni: zafctocfele oni sinovi Boxji zvati. 6. Blaxeni

cifctoga ferdca, zaftctofe oni Boga viditi. 7. Blaxeni mirni, zaftctofe oni Sinovi Bosji zvati. 8. Blaxeni, koji progonftvo terpe radi pravde, zaftcto nyinovo jeft Kralyefto Nebesko.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Svetuvanyaa Evangyelskih?</hi> U. Tri. 1. Uboftvo povolyno. 2. Cifftocha vikovita. 3. Posluh zaradi Boga pod Duhovnim Poglavarom.

N. <hi rend="italic">Kolikoje poslednjih Csovicfijh?</hi>

U. Jefu cfetvera. 1. Smert. 2. Súd. 3. Pakao. 4. Nebo. Od kojih Duh Sveti opominya: ú fvih poslovih tvojih, fpomenise od poslednjih tvojih, i nigda necfes fagrifciti.

<!-- 18. STRANICA -->

<pb n="18" facs="0019.jpg"/>

N. <hi rend="italic">Falyen budi Ifukerft?</hi>

U. Uviki; ali Amen.

N. <hi rend="italic">Prikerftife.</hi> U. U Ime Otca, i Sina, i Duba Svetoga Amen.

N. <hi rend="italic">Tkofi ti?</hi> U. Jafam po milofti Boxjoj Cfovik.

N. <hi rend="italic">Tkoje Csovik?</hi> U. Jeft fvaki oni, koji godi ú fvojemu tilu ima Dufcu na Bosji Kip ftvorenu, illiti budi mufcko, illiti xensko.

N. <hi rend="italic">Kakovefi ti Vire?</hi> U. Jafam Kerftyanin (ka) Vire Katolicfanske.

N. <hi rend="italic">Tkoje Kerftyanin Vire Katolicfanske?</hi> U. Jeft oni, koji jeft fvetim Kerftom okerfcten, i jofctotomu viruje, i izpovida fve ono, fcto S. Mati Cerkva Rimska Apofctolska viruje, i uclí po fvemu fvitú jednako.

N. <hi rend="italic">Pocfemufe poznaje pravi Kerftyanin Katolik?</hi> U. Po Zlamenyu S. Krixa, i po dobromu Kerftjanskému xivotu.

N. <hi rend="italic">Tkoje tebe, i fve druge ftvari ftvorio?</hi> U. Gofpodin Bog Otac Nebeski.

N. <hi rend="italic">Zaftctoteje Gofpodin Bog stvorio?</hi>

<!-- 19. STRANICA -->

<pb n="19" facs="0020.jpg"/>

U. Zato, daga poznajem, lyubim, i damu na ovomu fvitú virnò sluxim, i potáfce nacfin fpafim.

N. <hi rend="italic">Zaftofe fvi lyudi nelpafe ?</hi> U. Zato, jerbose griha neuklanyaju, i Bogu pravò nesluxe.

N. <hi rend="italic">Zakógafu fve druge ftvari ftvorene?</hi> U. Za nas, danam budu napomocs zauzderxati ovi xivot, i zadobiti vicfnye fpafenye.

N. <hi rend="italic">Scctofmo zato Bogu duxni?</hi> U. Svaku nami mogucfu Lyubav, falu, i poftceny.

N. <hi rend="italic">Odkógaje Bog poftao?</hi> U. Nie od nikoga, negoje fam od febe ú vik bio, i bude na vike blaxen, i fvega dobra pun.

N. <hi rend="italic">Moreli Bog fagrifciti, lagati, ali krivò ucfiniti?</hi> U. Nemore: Zaftctoboje Bog ifta cfifta Svetoft, vikovita iftina, i Pravica.

N. <hi rend="italic">Kolikoje Bogova?</hi> U. Jedan je Bog, à trifu Kipa, illi Sobftva: Otac, i Sin, i Duh Sveti. Koji Kipi, illi Sobftva jefu ú fvakoi izvarfcenofiti jednaka, i fva tri zajedno

<!-- 20. STRANICA -->

<pb n="20" facs="0021.jpg"/>

zovufe: Prifveto Trojftvo.

N. <hi rend="italic">Buducfi fvako Sobftvo Bog, zaftcto dakle nifu tri Boga?</hi> U. Zato; jerbo fva tri Sobftva imaju jedno biteye, i jednu Naravu Boxanftvenu.

N. <hi rend="italic">Imali Bog Tilo, kano i mi?</hi>

U. Nejma nikakva, nego je Bogu ú febi jedan pricifiti Duh, koji jeft na Nebu i na zemlyi, i ú fvakomu miftu vazda, fvaka zna, i fvaka vidi, kôga nifctanemanye mi na ovomu fvitú viditi nemoremo.

N. <hi rend="italic">Jeli nifctanemanye Bog náfce Tilo uzeo, i Csovikom poftao?</hi> U. Jeft: ali fafvim tim jeft zajedno i Bog oftao.

N. <hi rend="italic">Jeli fve prifveto Trojftvo náfce tilo uzelo, i Cfovikom poftalo?</hi> U. Nie, nego famo drugo Sobftvo, tojeft: Sin Otca Boga, kojfe zove: Ifus, Ifukerft, i jeft pravi Bog, i pravi Cfovik.

N. <hi rend="italic">Kakoje Sin Boxji Cfovikom poftao?</hi> U. Po Kripofiti Duha fvetoga, uzeo jeft iz Utrobe Pricifite Device Marie Tilo Cfovicsje, koje nejma Otca, nego famu Mater, zaftctoboje od

<!-- 21. STRANICA -->

<pb n="21" facs="0022.jpg"/>

me Cfifte Kervi Blaxene Dvice Marie: i za jedno ú ovo Tilo, uzeoje Dufcu Cfovicsju od Boga ftvorenu.

N. <hi rend="italic">Zaftctoje Sin Boxji Csovikom poftao?</hi> U. Zato, da nas od griha, i od pakla odkupi, i danam po fvomu Nauku ú Nebo pút ukaxe, i nas fpafi.

N. <hi rend="italic">Tkoje tebe odkupio?</hi> U. Sin Boxji Ifukerft.

N. <hi rend="italic">Kakoteje Ifukerft odkupio?</hi> U. Mukuje podnefao, kerv prolio, i na Krixu umro zanafce fpafenye.

N. <hi rend="italic">Koliko naravaa ima Ifukerst?</hi> U. Ima dvi: Boxanftvenu, i Cfovicfanskú; tojeft: daje pravi Bog i pravi Cfovik.

N. <hi rend="italic">Jeli Ifukerft Muku podnefao i na Krixu umro polag Narave Boxanftvene?</hi> U. Nie, nego famo polag Narave Cfovicfanske; jer Boxanftvo nemore nifta od nikoga terpiti, niti umerti.

N. <hi rend="italic">Gdie fada Ifukerft?</hi> U. Ifukerft polag Narave Boxanftvene jeft ú fvakomu miftu na nebu, i na zemlyi, kanoti Otac, i Duh sveti: à polag Narave Cfovicfanske; tojeft: Tilo

<!-- 22. STRANICA -->

<pb n="22" facs="0023.jpg"/>

nyegovo, niè ú fvakom miftu, nego ú Nebu Obdefinu Otcza Nebeskoga vidyenim nacfinom, i ú Svetomu Oltarskomu Sakramentu nevidyenim nacfinom.

N. <hi rend="italic">Jeli višće Tila Ifukerftova ú višceh Ostiah , nego ú jednoj?</hi> U. Nie nimalo višće zafctoboje ú fvakoj pofvetcennoj Oftii, i ú fvakoj mervici pravi, xivi, i cio Ifukerft.
N. <hi rend="italic">Sctoje ova Oftia prie; negoju Mišnik pofveti?</hi> U. Jeft pravi, i ifti Kruh, kanoti i ú Kalexu Vino.

N. <hi rend="italic">Kadafe razlomi pofvetcena Oftia, razlomilise, i Tilo Ifukerftovo?</hi> U. Nerazlomi, nego fama prilika Kruha, â Tilo Ifukerftovo fve cilo oftane ú fvakomu dilku, illiti mervici.

N. <hi rend="italic">Jeli fve ono ú Oftii pod prilikom Kruha, fctoje u Kalexu pod prikrom Vina; to jeft: jeli i ú Oftii, i ú Kalexu xiv, i cio Ifukerft Bog, i Cfovik?</hi> U. Jeft, Zafctoboje ú pofvetcennoj Oftii xivo Tilo, dakle mora biti i Kerv, buduchi da Cfovicfiansko Tilo nemore xiviti brez Kervi. I niti Kervi

<!-- 23. STRANICA -->

<pb n="23" facs="0024.jpg"/>

Ifukerftove nie brez Tila, niti Tila brez Kervi.

N. <hi rend="italic">Sctoje ono, feto fvitovni Lyudi na Pricfetcenyu od Mišnika primaju?</hi>

U. Jeft ú onaj Oftii pod famom prilikom Kruha fkriveno pravo, xivo, i iftinito Tilo, i Kerv Ifukerftova; to jeft: xivi i cio Ifukerft Bog, i Cfovik.

N. <hi rend="italic">Jeli ono Kerv Ifukerftova, fctofe lyudma piti daje po Pricfetcenyu?</hi> U. Nie niti Kerv, niti prilika Kervi Ifukerftove', nego priprofto, i nepofvetceno Vino, ali Voda, za probaviti lafniè S. Oftiu, i poprati ufta kômuje vzeti volya.

N. <hi rend="italic">Vidimoli ú Oftii pravo Tilo, i u Kalexu Kerv, illiti pravoga Ifukerfta?</hi> U. Nevidimo, nego ú Oftii vidimo priliku Kruha, â ú Kalexu priliku Vina, premda pod jednom, i drugom verftjom jeft fkriveno xivo Tilo, i Kerv, illiti Ifukerft, kojife niſctanemanye nemore ocfito viditi, nego virovati.

N.<hi rend="italic">Tkocſenas taki poſmert, i na fver

<!-- 24. STRANICA -->

<pb n="24" facs="0025.jpg"/>

hi fvita fuditi?</hi> U. Drugo Sobſtvo Priſvetoga Trojſtva; tojeft: Sin Boxji Ifukerft.

N. <hi rend="italic">Sctofe nam onda dati?</hi> U. Dobrim, i Virnim fvojim daticfe za placfu ú nebu uxivanye fvakoga dobra: â zlim, i nepokornim daticfe ú paklu muke vikovite.

N. <hi rend="italic">Pokojiſe naſtim more Kralyeſtvo Nebesko dobiti?</hi> U. Zapovidi Boxje pomlyivò obſlужujuſi; to jeft: zlaſe uklanyajuſi: â zadoſtim naſto eſi.

N. <hi rend="italic">Moremolise' fami od ſebe griha cfuvati, i dobro dilovati?</hi> U. Nemoremo brez miloſti Boxje, i pomocí nyegove.

N. <hi rend="italic">Pocſemuſe more pakao zaſluxiti?</hi> U. Po fvakomu, premda jedinomu ſmertnomu grihu, ú kojemu akoſe dogodi ſovoga fvita priminuti, nemoreſe dika nebeſka dobiti. I zato grih jeft najveſe zlo, kojefe cfoviku na ovomu fvitu more dogoditi.

N. <hi rend="italic">Moremolise po ſmert griha, ali pakla oſloboditi?</hi> U. Nemoremo ni

<!-- 25. STRANICA -->

<pb n="25" facs="0026.jpg"/>

kada; jere po ſzmeri niſmo veſe napútu zato nemoremo niti dobra, niti zla cfiniti, niti Neba, niti

Pakla Zaſluxiti.

N. <hi rend="italic">Sfto mora Cfovik razuman znati, i virovati za dobiti ſpaſenye?</hi> U. Mora virovati fvo ono, fctofe darxi ú Viri Boxjoi, i fcto viruje, i ucſi Sveta Mati Cerkva Rimſka Apoſtolska.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="9" xml:id="DK1800-III-01-09">

<head><hi rend="italic">Ova pako mora, i Virovati, i znati; Navlaſtito:</hi></head>

<p>

1. Daje jedan Goſp. Bog ú Boxanſtvu, Stvoritely, i Ravnitely fvega fvita: â troji ú Sobſtvih: Otac, i Sin, i Duh Sveti.

2. Da drugo Sobſtvo Priſvetoga Trojſtva; to jeft: Sin Boxji ú priſciftoj Utrobi B. D. Marie, po Kripoſti Duha fvetoga jeft Cfovikom poſtao, i naſ na Krixu fvojom mukom, Kervjom, i ſmertjom odkupio.

3. Da fvakoga, ko i ú ſmertnomu grihu umre; hocfe Ifukerft ú Pakao odfuditi, da onde vikovicſnye muke podnoſi: â koji umre brez ſmert

<!-- 26. STRANICA -->

<pb n="26" facs="0027.jpg"/>

noga griha; nyega ú nebo, da z-Bogom vicſnye veſelye uxiva.

N. <hi rend="italic">Jeli Cfovik fcto viſce duxan znati, i fvoje mladye ucſiti?</hi> U. Jeft duxan znati, i razumiti fve ono, fctofe zdarxi ú Virovanyu Boxjemu, ú Otcfe naſcu, i zdravoj Marii, ú Defet zapovidih Boxjih, u pet Cerkvenih, ú fedam Sakramenti, i ú pravici Kerſtyanſzkoj.

N. <hi rend="italic">Zafctoje to fve Cfovik duxan znati, i razumiti?</hi> U. Zato; Jerbofe ú Virovanyu Boxjemu zdarxi ono, fcto ofobito moramo virovati: ú ocſenaſcu i zdravoj Marii ono, fctofe moremo od Boga uffati, i proſiti: ú Zapovidih Boxjih, i Cerkvenih ono, fcto moramo cfiniti, i od ſctafe moramo uklanyati, da ukaxemo Lyubav Bogu, i iſkernyemu naſcemu: u Sakramentih, kako moramo ſzvetinyu xivota dobiti, i ú nyojſe ukorenuti: ú Pravici Kerſtyanſkoj, kakoſe moremo zla uklanyati, i dobro cfiniti, akoſe xelimo ſpaſiti.

N. <hi rend="italic">Kojefu Dobrote, illiti Kripoſti naj

<!-- 27. STRANICA -->

<pb n="27" facs="0028.jpg"/>

veſcie, i najplemitije.</hi> U. Jefu ove tri: Vira, Uffanye, i Lyubav, kojefe Boxanſtvene zato zovu,

jerbo za fvoj cily imaju famoga Boga.

N. <hi rend="italic">Zafcto virujes fve ono, fctofe ù Virovanyu Boxjemu darxi, i fcto ucfi fveta Mati Cerква?</hi> U. Zato; Zafctoboje. Gofp. Bog rekao, i Svetoj Materi Cerкви objavio fvaka ona, koji fvaka zna, i jefst iftinit, i nemore nifcta drugo, nego iftinu recfi, jerje ifta iftina, i mudroft.

N. <hi rend="italic">Sctofe uffas, dacfeti Gofp. Bog dati?</hi> U. Uffamfe dachemi dati fvoju miloft, adrifcenye grihaa, i fpafenje, i fve ono, fctomi je potribito za dobiti fpafenye.

N. <hi rend="italic">Za fctofe ù Boga uffas, dacheti fve to dati?</hi> U. Zatofe uffam: jerboje Gofpodin Bog fvaka ova obechao, koji more fvaka dati, koja obecfa; jer je fvmoguch, i hocfe dati, jer je miloftivan, i Viran ù fvomu obećanju: N. Zafcto Gofp. Boga lyubis, verhu fviuh ftvarih? U. Lyubim zato, jerboje Gofp. Bog ù febi najveche do

<!-- 28. STRANICA -->

<pb n="28" facs="0029.jpg"/>

bro i ifta dobrota. I radi toga vridan fve moxne lyubavi, i pofctenya od fvake ftvari, verhu fviuh ftvarih.

N. <hi rend="italic">Sctocfe recfi: lyubim Boga verhu Sviuh stvarih?</hi> U. Recfcfe: da volim fvako dobro izgubiti, i fvako zlo podniti; negofe Bogu zamiriti.

N. <hi rend="italic">Pocfemufe poznaje, da Cfovik pravò lyubi Boga?</hi> U. Po ovomu: ako virnò obsluxe Zapovidi Boxje, i fvako zlo dobrovolynò terpi, i fvako dobro, febi moxno poradi Boga dragovolynò cfini.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="10" xml:id="DK1800-III-01-10">

<head><hi rend="italic">Obchinska Izpovid.</hi></head>

<p>

<hi>I</hi>Zpovidamfze Bogu Svemoguchemu, Blaxenoi Marii vazda Divici, <persName key="PN30" ref="context.xml#PN30">Blaxenomu Mihovilu Arkangyelu</persName>, <persName key="PN12" ref="context.xml#PN12">Blaxenomu Ivanu Kerftitelyu</persName>, <persName key="PN13" ref="context.xml#PN13">Svetim Apofctolom Petru</persName>, i <persName key="PN14" ref="context.xml#PN14">Paulu</persName>, fvim Svetim, i Sveticam Boxjim, i tebi Otcfe duhovni jerlam veoma fagrifcio (la) fmifclynem, govorenem i cfynenyem moi grih! moj grih! moj priveiki grih! Zato molim Blaxenu Mariu vazda Divicu, <persName key="PN30" ref="context.xml#PN30">Blaxenoga Mihovila Arkangyela</persName>, Bla

<!-- 29. STRANICA -->

<pb n="29" facs="0030.jpg"/>

xenoga <persName key="PN12" ref="context.xml#PN12">Ivana Kerftitelya</persName>, Svete Apofctole <persName key="PN13" ref="context.xml#PN13">Petra</persName>, i <persName key="PN14" ref="context.xml#PN14">Paula</persName>, fve Svete, i tebe Otcfe Duhovni, moliti fame Gofpodina Boga nafcega Amen.</p>

<p><hi rend="center; italic">Skrufcenye za grihe.

Skojimfe u pogibeli xivota najvecfi grifcnik more fpafiti akobife rad izpoviditi, á nejmajuchi Redovnika, ovakofe ù ferdcu pokaje, akobi nemogao ni govoriti.</hi></p>

<p>

<hi>A</hi>H Boxe moj, virujem ù te jedinoga Boga, i od tebe fvaka ona, kojame ucfi Sveta Mati Cerква Katolicfanska. Jerbofi ti fvaka znajucfi, i iftiniti Bog rekao, i objavio, koji nemores drugo; nego iftinu recfi. Uffamfe ù te, dachefmi po doftojanftvu Ifukerftovu grihe oproftiti, tvoju miloft, i diku nebesku dati. Jerbofi ti obecfao, koji fvmoguch, miloftivan, i viran ù tvojemu obećanju. Lyubimte falfvim ferdcem, verhu fviuh ftvarih, jerbofi ti ù tebi ifta neprifexna Dobrota, i Vridnoft, vridan fvmoxne Lyubavi. I zato kajemfe iz pravoga ferdca za fve

<!-- 30. STRANICA -->

<pb n="30" facs="0031.jpg"/>

grihe moje, zato najvecfma: zafctobofam tebe pridragoga Boga uvridio (la) obechajem ftanovito na bolye xivota moga prominyenye, da chufe fpomochjom tvojom, nie famò fvakoga griha oftaviti; nego i od grifcnih pogibelih uklanyati, i ù prvoj priliki, ako ikako bude mogucfe, pravò izpoviditi, i doftojnu pokoru na ovomu fvitu ucfiniti. O Boxe moj fmilujmife, i oproftimi fve grihe moje. JESUS, Maria, Jofeph.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="11" xml:id="DK1800-III-01-11">

<head><hi rend="italic">Skrufcenye ù vechoj Pogibeli.</hi></head>

<p>

<hi>A</hi>H Boxe moj, kajemfe fpravim ferdcem za fve grihe moje, zato najvecfma, jerbofam tebe dobroga Boga uvridio (la) obecfajem ftanovito pobolfcanye fvega xivota moga, i ako mogucfe bude, ucfnitiefu doftojnu pokoru. Dakle fmilujmife! ô JESUS, Maria, Jofeph.</p>

<p><hi rend="center; italic">NB. Pazi dobro: lafnobife puko ù fili, i pogibili od ovoga skrufcenya, illiti pokajanya zaboravio, kojibi neimao obicfaj ovakofe cfefchè, á navlafito fvaku Vecfer

<!-- 31. STRANICA -->

<pb n="31" facs="0032.jpg"/>

pokajati. Zato dafè fmerit ù grihu nedogodi, dobro je ovo napamet znati, i vifcfe putaa ponoviti.</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="12" xml:id="DK1800-III-01-12">

<head><hi rend="italic">Nauk od Ifpovidi.</hi></head>

<p>

<hi rend="italic">N. Sctoſe priſtoji cſiniti, daſe dobrò pripravis k-Iſpovidi?</hi> U. Najpervo priſtojiſe zaſaliti Goſpodinu Bogu za za ſve dare, â navlaſtito zato, da mie dao miſloſt od grihaſe izpoviditi, i pokoru ucſiniti.
<hi rend="italic">N. Kakoſe priſtoji zaſaliti, morebiti na Otcenaſce molechi?</hi> U. Nie, nego iz ſerdca uzdiſcucſi ſovimih ali priſlicſnimih riſmah.</p>

<p><hi>O</hi> Dobri Goſp. Boxe faluti uzdamem poniznò, za ſve tvoje darove, ſkojimſime od poſtanya moga obilato nadario, navlaſtito pako, falati zato, daſime doſada na pokoru miſloſtivo cſekao. Molim, dame joſc poſcekas, dokle doſtojnu pokoru za grihe moje ucſinim.

Drugo. <hi rend="italic">Priſtojiſe proſiti, ſvitloſt Duha ſvetoga daſe mogu od griha oſititi, ſovimi, ali ſpriſlicſnimih riſmah:</hi></p>

<!-- 32. STRANICA -->

<pb n="32" facs="0033.jpg"/>

<p><hi>O</hi> Miſloſtivi Goſpodine Boxe, Ti znaſ, â i ja poznajem ſlaboſt pameti moje, daſe brez tvoje pomoſci nemogu oſititi od grihah mojih, dakle pomozime, daſe mogu dobrò ſmiſliti za grihe moje, i od nyihſe pravò pokajati, jerſe xelim, i odlucujem tebi ugodno, â meni koriſtno izpoviditi.

Tretye. <hi rend="italic">Priſtojiſe promiſliti ſve grihe, to jeſt: miſcenyje, govorenyje, cſinyenyje, i ſvoga poſla zapuſcenyje. Od grihaſe pako najlaſnie cſovik oſititi more, ako protreſe Zapovidi Boxjeh, Cerkvene, i duxnoſti ſvoga derxanya, grihe glavne, tugye, i priſcete. Joſe k-tomu valya ocſitovati broj, i verſtu grihah, navlaſtito akoſu ſmertni.</hi>

Cſetveto: <hi rend="italic">Valyaſe pokajati iz ſvega ſerdca za ſve grihe ſvoje, i na grihe merziti, zato najvecſma: jerboſmo pridragoga Boga uvidili, i toſe moxe ucſiniti ſovimih, ali ſpriſlicſnimih riſmah.</hi></p>

<p><hi>O</hi> Dragi Goſpodine Boxe! iz Lyubavi tvoje kajemſe ſaſvim ſerdcem mojim, najvechma zato: jerbo

<!-- 33. STRANICA -->

<pb n="33" facs="0034.jpg"/>

ſam naiveſce dobro, tebe pridobroga Boga uvidio (la) kogafam verhu ſviuh ſtvarih vazda duxan (na) lyubiti, i poſcetovati. Ah xaomie! daſe joſc bolyè nemogu kajati.

Peto: <hi rend="italic">Valyaſe obeſcati tverdnò, daſemo vas xivot na bolyè prominiti, i zbxiomſe pomochjom ſvakoga griha oſtaviti, i griſcni pogibelih uklanyati, i to ſovim naſcinom:</hi></p>

<p><hi>O</hi> Goſzpodine Boxe moj! obeſcajemti tverdnò, daſe ſpomocſjom tvojom hocſu ſvakoga griha oſtaviti, i vas moj xivot zaiſto pobolſcati. Volim ſmert, i ſvako zlo ovoga ſvita podniti; nego tebe od ſada znanò, i hotè uviditi. Poniznote molim! dajmi tvoju Svetu miſloſt, da odſe poſzvaki naſcin xivot moj na bolyè prominim.

N. <hi rend="italic">Kadaſe dobro K-Iſpovidi pripravis, ſcto onda cſiniſ?</hi> U. Idem poniznò prid Redovnika, i neſcekam, dokme poſcne on pitati, nego ſovim, ali z-drugim ſlicſnim naſcinòm velim:

Otcſe Duhovni, koji ſidite na Box

<!-- 34. STRANICA -->

<pb n="34" facs="0035.jpg"/>

jemu miſtu, proſimvas dajtemi Sveti Blagoſlov, da mogu ſve moje grihe pravednò izpoviditi, i za nyje doſtojnò pokajati: iſpovidio (la) ſamſe... Pokoruſam izverſcio (la) i od onoga vrimena tuximſe, daſam dobroga Boga moga zgrifſih mojih uvidio (la) protiva pervoj Zapovidi.... Drugoj.... Ali kòmuje volya, ovako: ſmiſcenyjem... govorenyjem.... Cſinyenyjem.... Zapuſcenyjem....

N. <hi rend="italic">Kada ſve ocſitujes ſcto onda cſiniſ?</hi> U. Onda akome Izpovidnik vecſe niſcſta nepita iz ſerdca bogolyubnò ovako, reſcem:

Otcſe Duhovni jaſe vecſe ú drugomu za ſada nemogu ſpoznati; nego za ove, i za ſve druge znane, i neznanè grihe moje, i uſluxbi Boxjoj nepomlye kajemſe poniznò (ovde udariſe ú Perſa) i veomami je xao za ſve male, i velike grihe moje, najviſcſje zato: ſctofam neprocinyenu dobrotu Boxju toliko putaa tako ruxnò, i gerdobnò uvidio (la) obe

<!-- 35. STRANICA -->

<pb n="35" facs="0036.jpg"/>

cſujem iſtinito, i temelyito pobolſcanye ſvega xivota moga, daſuſe ſpomocſjom Boxjom od ſvakoga griha cſuvati, i griſcniſh prigodah uklanyati. Otcſe Duhovni, molim vas poniznò, dajtemi koriſtnu Pokoru, i odrſcenyje grihah.

Za ovim pako pripravlyajſe na ſveto Priſcſcenyje da vridnò, i doſtojnò primicſe xivo Tilo, i Kerv pridragoga Iſukerſta pod Kruſcnom prilikom ſakrivena.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="13" xml:id="DK1800-III-01-13">

<head><hi rend="italic">Opomena od Priſcſcenyja.</hi></head>

<p>

1. Kojſe nahodi ú ſmertnomu grihu, duxanſeje cſiſtò izpoviditi.
2. Mora biti od po noſci nataſce (oſim boleſnika ú pogibii xivota) i doſtojnò k-Angyeoſkomu Stolu priſtupiti.

3. Promiſcelyati, tkoje, kòga hocſe primiti, ú ſerdcu probuditi Viru, Uffanye, i Lyubav Boxju, ponoviti ſkruſcenyje od griha, i obeſcanye bolyega ú napridak xivota. Pak duboko ú ſerdcu imati ponixenſtvo, miſlecſi od ſvoje nevridnoſti, illiti

<!-- 36. STRANICA -->

<pb n="36" facs="0037.jpg"/>

nedoſtojanſtva; zatim priklonitò, i ulyudnò uſtaa otvoriti, na donyu uſnicu jexik namiſtiti, i pametnò probaviti: â popranyeje na volyu uzeti.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="14" xml:id="DK1800-III-01-14">

<head><hi rend="italic">U Jutro uſtajucs.</hi></head>

<p>

<hi rend="center">U Ime Otca, i Sina, i Duha Svetoga. Amen.</hi>
<hi>U</hi> Ime Gospodina našega Ifukerfta gorife uftajem, kojimeje svojom pridragom kervjom odkupio, on nekame blagofovi, ravna, i u xivot Vicfnyi uvede. Amen.
</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="15" xml:id="DK1800-III-01-15">
<head><hi rend="italic">Kadafe opravlyas.</hi></head>
<p>
<hi>A</hi>H Gospodine Boxe! Kad ja sovom fvitovnom opravom grifcno tilo moje opravlyam; ti miloftivo opravi Dufcu moju s-milofcfom tvojom, i pomozime, da od fada tebi povolynie, i Svetim tvojim prilicfnie xivem. Amen.
</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="16" xml:id="DK1800-III-01-16">
<head><hi rend="italic"></hi>Zatim kleknufci.</head>
<p>
<hi>O</hi>Svemoguchi Vikovicfnyi Gospodine Boxe! Otcfe moj Nebeski, Stvoritelju fvita, i fvega dobra Pocfeticfe, i Darovnicfe lyublyeni! kojega ovde i u fvakomu miftu pri
<!-- 37. STRANICA -->
<pb n="37" facs="0038.jpg"/>
bivajuchega iftinito poznajem, i ftanovito virujem. Jatifc ponizno klanyam Boxe moj! falati, dalime ftvorio, odkupio, i Svetim Kerftom pofvetio, i s-mnogimih darih od pof tanya mojega blagodarno nadario. Navlaf tito pako, da me ovu noch od nagle fmerti, i druge nefricfe miloferdno obcfuavo. Virujem u te! uffamfe u te! i lyubimte! falfvim ferdcem mojim, verhu fviuh ftvarih. Ah digni k-tebi prislabo ferdce moje! profvitli razum, i pamet moju, dame putt, i kerv neoblada, dame himbeni fvit, i kratka slava nyegova neprivari, i dame duh pakleni pod svoju oblaf t nedobie, nego kojifimi dao pocfetak ovoga danka frichno docfekati; time takogyer ftvojom ofobitom kripof tiom dan danafcnji, i u napridak tako cfuvaj, i ravnaj; dafc na nikakov grih nepriatelju momu nedam navefti. Zato prikazujemti fve moje danafcnje mifclenye, govorenje, cfinyenye, i podnofenye, fve fclufeno,
<!-- 38. STRANICA -->
<pb n="38" facs="0039.jpg"/>
i ujedinyeno s-vridnof tiom Ifukerfta, i B. D. Marie. Jerboti xelim vridno, i doftojno fluxiti, i u fve mu tvoju fvetu Volju izpuniti, iskernyemu momu na radoft biti, i doftojnu pokoru za grihe moje ucfiniti, i fve danas moxno profc tenye za me, i za Dufce u miftu od ocifcltenya zadobiti.
</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="17" xml:id="DK1800-III-01-17">
<head><hi rend="italic">Otcfe nafc, Zdrava Maria, i Virovanye.</hi></head>
<p>
<hi>O</hi>Ifufe fpafitelju moj propeti, u prifvete tvoje Rane priporucfam fve moje danafcnje posle, trude, i brige, da pacfe fvako Dufce, i tila ganutye, nekafe na tvoju vecsju falu pocfne, i dofpie, i neka bude ftanovito slamenye, date falfvim ferdcem lyubim i da mislim Tebi ugodno, a slugam tvojim prilicfno cfak do fverhe xiviti, i za nyima k-tebi u diku nebesku dojt, gdite mnogo izverfnie xelim faliti, dicfiti, i lyubiti na fve vike. Amen.
</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="18" xml:id="DK1800-III-01-18">
<head><hi rend="italic">Molitva, kojafe u fvako vrime priftoji.</hi></head>
<p>
<hi>O</hi>Gofpojo moja Sveta Mario, priodicfena Majko Boxja! u tvoju
<!-- 39. STRANICA -->
<pb n="39" facs="0040.jpg"/>
blagofovlyenu Viru, i ofobitu obranu, i u nidra miloferdya tvoga danas, i fvaki dan, i na cfafu od fmerti moje Dufli, i Tilo moje priporucfam, fve uffanye i vefelye moje, fve nevolye, i tegote moje, xivot, i fverhu xivota moga tebi u ruke dajem, dafc po tvojoj Svetoj molbi, i doftojanftvu ravnaju, i razredyuju fva moja mifclenyenya, govorennya, i cfinyenya polak tvoje, i tvojega Sinka volye. Amen.

Angyele Boxji, Cfuvaru moj nebefzki, komufam ja priporucfen (na) Time danas profvitli, cfuvaj, ravnaj, i vladaj. Amen.

Blagofovionas Svemoguchi Gospodin Bog Otac, i Sin, i Duh Sveti. Amen. I Virnih Dufce po miloferdyu Boxjemu, da pocfinu u miru. Amen.
</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="19" xml:id="DK1800-III-01-19">
<head><hi rend="italic">Na Pocfelu Posla.</hi></head>
<p>
<hi>G</hi>Ofpodine Boxe moj, jati prikazujem ovi moj trud, na falu, i diku tvoju, budi tvoja fвета Volya. Timi daj tvoj Sveti blagofov. U
<!-- 40. STRANICA -->
<pb n="40" facs="0041.jpg"/>

ime Otca, i fina, i Duha fvetoga. Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="20" xml:id="DK1800-III-01-20">
<head><hi rend="italic">Na dolpitu Posla.</hi></head>
<p>
<hi>D</hi> Ika budi Otcu, i Sinu, i Duhu Svetomu, kakoje bila ú pocfellu, tako i řada, i vazda, na fve vike vikov. Amen.
</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="21" xml:id="DK1800-III-01-21">
<head><hi rend="italic">Kada zvoni na Pozdravlyenye.</hi></head>
<p>
I.
<hi>A</hi> Ngyeo Gofpodnyi navifti Marii, i zacfe po Duhu Svetomu.
<hi rend="center; italic">Zdrava Maria.</hi>
2. Evo Sluxbenica Gofpodina, budi meni po ricfi tvojoj.
<hi rend="center; italic">Zdrava Maria.</hi>
3. I rics put uclinyena jeřt, i pribivah u nas.
<hi rend="center; italic">Zdrava Maria.</hi></p>
<p><hi>M</hi> Iloft tvoju, molimote Gofpodine, ú pameti nafce ulii, neka mi, koji po Angyeoskomu naviftcenyu Ifukerřta Sina tvoga uputchenye poznařmo; po mucu, i Krixu nyegovu na uskerřnutya slavu priřređeni budemo. Po iftomu Ifuker
<!-- 41. STRANICA -->
<pb n="41" facs="0042.jpg"/>
řtu Gofpodinu nafcemu. Amen.
I Virnih Dufce po miloferdju Boxjemu da pocřinu u miru. Amen.
</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="22" xml:id="DK1800-III-01-22">
<head><hi rend="italic">Blagořov prid Iedyekom.</hi></head>
<p>
<hi>G</hi> Ořpodine Boxe! blagořovi nas, i ove tvoje dare, koje xelimo uzeti, i gricřno tilo nafce na sluxbu tvoju okriřiti.
<hi rend="center; italic">Otcfe nacs.</hi>
U Ime Otca, & c.
</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="23" xml:id="DK1800-III-01-23">
<head><hi rend="italic">Za falenye po Jedyeku.</hi></head>
<p>
<hi>F</hi> Alimoti G. Boxe za ove, iza fve darove tvoje. Profimote, dajnam tvoju milořt, da ovako okriřleni tebi vazda zafalni budemo, i tebe nigda neuvridimo. Otcfe nafce.
I Virnih Dufce po miloferdyu Bosjemu da pocřinu umiru. Amen.
</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="24" xml:id="DK1800-III-01-24">
<head><hi rend="italic">Dilovanye od Vire ú Boga.</hi></head>
<p>
<hi>O</hi> Priřveto, i nerazdilyeno Trojřtvo! virujem ú te jednoga ú Boxanřtvu, â trojega ú Sobřtviř Boga Otca, i Sina, i Duha Svetoga. Virujem takogyer, da drugo Sobřtvo, illiti Sin, jeřt Cřovikom pořtao, i nas na Krixu odkupio, koji
<!-- 42. STRANICA -->
<pb n="42" facs="0043.jpg"/>
cře na řzudu řvomu řvim Virnim dati vicřnye Blaxenřtvo, â gricřnikom, i nepokornikom muke paklene. Virujem verhu toga řvaka ona, kojame uclí Sveta Mati Cerkva kotolicřřnska, i ovo Virujem zato: zacfťboři ti řvaka znajućs, mudar, i iřtiniti Bog tako ocřitovao, i virovati zapovidio, koji nemores niřta drugo; nego iřtinu govoriti; jerř iřta, cřiřta, i vikovita iřtina. Dakle pridragi Boxe! ú mnoxi, i okriři ovu moju Viru, dati mogu ú nyoi pravicřnò sluxiti, i iřcřnò řovoga řvita putovati. Amen.
</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="25" xml:id="DK1800-III-01-25">
<head><hi rend="italic">Dilovanye od Uřřanya ú Boga.</hi></head>
<p>
<hi>M</hi> Ilořtvi Gofpodine Boxe moj! jaře ú te pritemelyito uřřam, dacřeřcmi po vridnořti, i dořťořanřtvu Muke Ifukerřtove, i po mořih dobriř diliř řpomocřřjom tvojom uclinyenih, vře moje grihe oprořtiti, i verhu toga tvoju milořt, i pomoc miloferdnò dati, daiře mogu lařniè uklanyati, i uřvemu tvoju řvetu volyu izřpuniti. I ovoře uřřam zato: zacfťo

<!-- 43. STRANICA -->
<pb n="43" facs="0044.jpg"/>
boli Ti obetefao, koji fvaka mores dati, koja obecfasc; jerfi fvmogucs, i hocfesc dati, jerfi miloftivan,
i viran ú tvomu obecfanyu. Dakle pridobri Boxe! objacfi, i probudi ovo Uffanye moje, dafce ovo uffajucs, i tebi vimò sluxecs mogu na vike fpafiti.
Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="26" xml:id="DK1800-III-01-26">
<head><hi rend="italic">Dilovanye od Lyubavi Bosje.</hi></head>
<p>
<hi>O</hi> Boxe moj, i fve dobro moje! lyubimte iz fvega ferdca, dufce, i kripofiti moje, zato
najvecfma: zafctobofi ti ú tebi najvecfsc dobro, i jefi vridan fvake lyubavi, i pofctenya od fvake fivari, verhu fviuh fivarih. Ah veomafce kajem,
dafam Tebe pridobroga Boga uvridio (la) volim hilyadu pútaa umerti, i fvako zlo podniti; nego tebe odfele fnajmanyim grihom znanò, i hottè
uvriditi. Hochufe fpomocsjom tvojom pomlyivò brinuti, vazda tebi ugoditi, i doftojnu lyubav ukazati. Uxexi ú meni ogany tvoje lyubavi. Amen.

</p>
</div3>

<!-- 44. STRANICA -->
<pb n="44" facs="0045.jpg"/>
<div3 type="subchapter" n="27" xml:id="DK1800-III-01-27">
<head><hi rend="italic">Opomena.</hi></head>
<p>
Ova tri dilovanya vellefu Koriftna onomu, koji ô nyima fvaki dan naftoj: Dúg pako, illiti zavezanye
ova dilovanya ucfiniti (kako S. Naucfitefyi govore) jefi veliko, naulaftito.
<hi rend="italic">Najpervò:</hi> Dok Cfovik dogye na vrime od razuma.
<hi rend="italic">Drugò:</hi> Najmanyè jedan pút fvaku godinu.
<hi rend="italic">Tretyè:</hi> Kada Cfovik razuman hocfe, koji Sveti Sakramenat primiti, â ú
fmertnomfe grihu nahodi.
<hi rend="italic">Cfetvertò</hi> ú napafiti protiva Viri, duxan jè ponoviti dilovanye od vire; protiva
uffanyu: dilovanye od uffanya; protiva lyubavi: dilovanye od lyubavi.
<hi rend="italic">Peto:</hi> Na skradnyoj uri fvoga xivota: da pacfe i ú fvakoj pogibeli xivota,
navlaftito, akofe ú fmertnomu grihu cfuti.

Kakobi pako to onda ucfinio, ako nebi ú fvojemu zdravju obicfajan bio ova Sveta dilovanya vifcfe
púta ponoviti?
</p>
</div3>

<!-- 45. STRANICA -->
<pb n="45" facs="0046.jpg"/>
<div3 type="subchapter" n="28" xml:id="DK1800-III-01-28">
<head><hi rend="italic">Dilovanye od klanyanya Bogu.</hi></head>
<p>
<hi>O</hi> Privelik, i Svemogucfi Gofpodine Boxe! tebi je prid Obrazom Velicfanftva tvoga
poniznò klanyam, i molimte za prifveto ime tvoje fmlujmife fada, i vazda, i udlimi toliko blagofova tvoga; kolikomie potribito na tvoju sluxbu, i
na fpafenye Dufce moje. Amen.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="29" xml:id="DK1800-III-01-29">
<head><hi rend="italic">Dilovanye od Zafalenya Bogu.</hi></head>
<p>
<hi>A</hi>H Boxe moj, i fve dobro moje falimti ponizno za fve Svete darove, i milofti tvoje, s-
kojimfime od pofjanya moga brez fvakoga doftojanftva moga, po famoj neizrecfenoj dobroti tvojoj na Dufci; i na tilu miloferdnò nakitio, i narefio.
Priporucfujemfe i ú napridak ú tvoju fvetu miloft, dame ocufvas od fvakoga zla, navlaftito pako od fmertnoga griha. I molimte, pomozime, dati
mogu ú fvmu xivotu momu doftojnò zafalyen, i fpoznan biti.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="30" xml:id="DK1800-III-01-30">
<head><hi rend="italic">Dilovanye od dobre Odluke.</hi></head>
<p>
<hi>P</hi>Ridobroftivi Boxe moj! jati prikazujem danas, i fvaki dan fve
<!-- 46. STRANICA -->
<pb n="46" facs="0047.jpg"/>
moje
mifclenye, govorenye, cfinyenye, i terplyenye, vazda slucfeno, i ujedinyeno fodlukom, mukom, i
doftojanftvom pridragoga Sinka tvoga Ifukerfta, Blaxene Divice Marie, i fviuh Svetih tvojih. Tebi, i nyima na falu, diku, i pofctenye, â meni, i
Dufcam ú miftu od ocifctenya na vikovito fpafenye. Amen.

</p>
</div3>

```

<div3 type="subchapter" n="31" xml:id="DK1800-III-01-31">
<head><hi rend="italic">Molitve ú Vecer prie Sna.</hi></head>
<p>
<hi>J</hi>Atife poniznò klanyam Boxe moj! falati za fve tvoje dare, navlastito zato: dafime ovi dan
ocfuvao. U te virujem, ú tefe uffam, tebe falfvim ferdcem lyubim. Molimte poniznò, dajmi tvoju miloft, dafè mogu od mojih grihah olititi, i za
fvekolike pravò pokajati.</p>
<p><hi rend="center; italic">Ovde Dufco draga protrefi tvoje misli, ricfi, dila, i derfanya, illiti posla
tvoga nehajftvo. Pakfe fveferdnò pokajaj govorecfi.</hi></p>
<p><hi>A</hi>h fmlujmife Boxe moj radi velike milofti tvoje! kajemfe falfvim ferdcem za fve grihe
moje, zato najvechma, dafamte uvridio (la) obecla
<!-- 47. STRANICA -->
<pb n="47" facs="0048.jpg"/>
jem fpomocfom tvojom ftanovito fvega xivota moga pobollfanye. Molimte za prifveto ime tvoje,
cfuvajme ovu noch od nágle fmerti, i fvakoga griha. Hocfu polak Svete Volje tvoje opocfinuti, i na sluxbu tvoju gricfno tilo moje objacfiti. Miftò
doftojne fale, i molitve ú jedinofti pridragoga Ifufa doftojanftvah, darivamti ferdce moga trepetanye, moja, i fviuh Pravovirnih tvojih dila. Am.
</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="32" xml:id="DK1800-III-01-32">
<head><hi rend="italic">Otcfe nafc, Zdrava Maria, Virovanye.</hi></head>
<p>
<hi>A</hi>Ngyele Boxji, koji jefi Straxanin moj, mene tebi priporucfena (nu) od privicfnye milofti
Boxanftvene, time ovu noch profvitli, cfuvaj, ravnaj, i upravlyaj. Amen.
U Ime Gofpodina nafcga Ifukerfta propetoga igyem fpavati, on nekame blagofovi, od fvega zla
brani, i ú xivot vikovicfnyj dovede. Amen.
U Ruke tvoje Gofpodine priporucfujem Dufcu, i tilo moje, odkupiofi nas Gofpodine Boxe pravicfni.
Blagofovionas + Svemogucfi Gofpodin Bog Otac, i Sin, i Duh S. Ame.
<!-- 48. STRANICA -->
<pb n="48" facs="0049.jpg"/>
I Virnih Dufce po miloferdyu Boxjemu, da pocfinu ú miru. Amen.
<hi rend="center; italic">Pak uzmi fvete Vode, i kanoti ú grob bogomolynò igyi na opocfinak.</hi>
</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="33" xml:id="DK1800-III-01-33">
<head><hi rend="italic">Kada fpavat lexes.</hi></head>
<p>
<hi>O</hi>Prifveto Trojftvo jedini Boxe! dajmi tvoju miloft, da fricfhò, i cfeftito fovoga fvita
priminem. Priblaxena Divico Mario budimi na pomochi falfvim Dvorom Nebefzkim, i cfuvajme od fvakoga zla nocfas, i vazda; â navlastito na
cfafu od fmerti moje, da onda, kano i fada bogomolynò izrecfem: JEsus, Maria, Jofeph! ú Ime Otca, i Sina, i Duha Svetoga. Amen.
</p>
</div3>

</div2>

<div2 type="chapter" n="2" xml:id="DK1800-III-02">
<head><hi>LITANIE</hi></head>
Blaxene D. Marie Lavretanske.
</head>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-02-01">
<head></head>
<p>
<hi>G</hi>Ofpodine Pomiluj,
Ifukerfte Pomiluj,
Ifukerfte Pomiluj,
Gofpodine Pomiluj.
Ifukerfte cfuj nas,
Ifukerfte uslifci nas.
<!-- 49. STRANICA -->
<pb n="49" facs="0050.jpg"/>
Otcfe Nebeski Boxe, pomiluj nas.
Sinu Odkupitelyu Svita Boxe, pomiluj nas.
Dufce Sveti Boxe, pomiluj nas.
S. Troico jedini Boxe, pomiluj nas.
[na ravnoj crti uz desnu marginu je okomiti tekst]: Moli Boga za nas.
Sveta MARIO,
Sveta Bogorodico,
Sveta Divo Divicah,

```

Majko Ifukerftova,
Majko Boxanftvene milofti,
Majko Pribiftra,
Majko Priciftra,
Majko Neoskvernyena,
Majko Nepotlacfena,
Majko Lyubezniva,
Majko Cfudna,
Majko Stvoritelya,
Majko Spafitelya,
Divico Primudra,
Divico Poftovana,
Divico Pripovidana,
Divico Moguchna,
Divico Miloftiva,
Divico Vima,
Ogledalo Praude,
Priftolye Mudrofti,
[na ravnoj crti uz desnu marginu je okomiti tekst]: Moli Boga za nas.

<!-- 50. STRANICA -->
<pb n="50" facs="0051.jpg"/>

Uzrocfe nafce Radofti,
Sude Duhovni,Sude Poftovani,
Sude velika Bogolyubftva,
Ruxico zlamenita,
Turne Davidov,
Turne Bilokoftni,
Kucfo Zlatna,
Korablyo Mira,
Vrata Nebeska,
Zvizdo Jutarnya,
Zdravje Nemocfnikah,
Utifcenyje Xaloftnih,
Pomocfnico Kerftiánska,
Kralyico Angyeoska,
Kralyico Patriarkah,
Kralyico Prorokah,
Kralyico Apofctolah,
Kralyico Mucfenikah,
Kralyico Ifpovidnikah,
Kralyico Divicah,
Kralyico Sviuh Svetih.
Jagancfe Boxii, koji odnimas grihe Svita, oproftinam Gofpodine.
Jagancfe Boxji, koji odnimas grihe Svita uslifci nas Gofpodine,
<!-- 51. STRANICA -->
<pb n="51" facs="0052.jpg"/>
Jagancfe Bosji, koji odnimas grihe Svita, pomilujnas.</p>

<p><hi rend="center">
Ifukerfte cfui nas,
Ifukerfte uslifci nas,
Gofpodine pomiluj,
Ifukerfte pomiluj,
Ifukerfte Pomiluj,
Gofpodine Pomiluj.
</hi>
</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-III-02-02">

<head>Otcfe nafc, Zdrava Maria.</head>

<p>

<hi>P</hi>Od tvojuje Obranu uticfemo Sveta Bogorodico, od Nafcife molitvicah neoglufci ú potribah nafcih, nego od fviuh pogibelyah oslobodinas vazda Divico slavna, i blagoslovlyena, Golpojo nafca, Medjugovornico nafca, odvitnico nafca, s-tvojim Sinom nas pomiri, tvomu Sinu nas priporucfi, tvomu Sinu nas prikaxi.</p>

<p><hi rend="center">
?. Moline za nas Sveta Bogorodico.
<hi rend="italic">?. Da doftojni budemo obecfanya Ifekerftova.</hi>
</hi>
</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="3" xml:id="DK1800-III-02-03">

<head>Pomolimofe.</head>

<p>

<hi>M</hi>Iloft tvoju, molimote Gospodine, ú Pameti nafce ulij, nekami koji po Angyeoskomu navifcenyu

<!-- 52. STRANICA -->

<pb n="52" facs="0053.jpg"/>

Ifukerfta Sina tvoga uputyenye poznafmo; po mucu nyegovoj, i Krixu na uskerfnutya slavu budemo privedeni,

po iftomu Ifukerftu Gospodinu nafcemu. Amen.</p>

<p><hi rend="center">

?. Moli za nas <persName key="PN26" ref="context.xml#PN26">Sveti Jozipe</persName>,

<hi rend="italic">?. Da doftojni budemo obecfanja Ifukerftova.</hi>

</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="4" xml:id="DK1800-III-02-04">

<head>Pomolimofe.</head>

<p>

<hi>P</hi>Rifvete Rodice tvoje Zaruchnika, molimo, Gospodine z-doftojanftvom, dafé pomoxemo, i fcto nafca

moxnoftnie vridna; nyegovimi profenyamih nekafe nami daruje po Ifukerftu Gospodinu nafcemu. Amen.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="5" xml:id="DK1800-III-02-05">

<head>Malitva k-Blafenj D. Marii.</head>

<p>

<hi>Z</hi>Drava Kralyico! Majko od miloferdya, xivot, slatkofti, i uffanye nafce zdravo! k-tebi vicfemo

iztirani Sinci Eve, k-tebi uzdfcemo, cvilechi, i placfuchi ú ovoj dolini od fuzah. Daj dakle Odvidnico nafca, one tvoje miloferdne Ocfi na nas

okreni, i Ifufa Blagofovlyenoga, Ploda od Utrobe tvoje nami za ovim progonom ukaxi. O miloftiva!

ó

<!-- 53. STRANICA -->

<pb n="53" facs="0054.jpg"/>

Bogolyubna! ó slatka Divico Mario! Amen.</p>

<p><hi rend="center">

?. Molife za nas Sveta Bogorodico.

<hi rend="italic">?. Da doftojni budemo obecfanya Ifekerftova.</hi>

</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="6" xml:id="DK1800-III-02-06">

<head>Pomolimofe.</head>

<p>

<hi>S</hi>Vemogucfi vikovicfnyi Boxe! kojifi slavne Divice Majke Marie Tilo, i Dufcu (da doftojno Sinka

tvoga pribivalifctie poftane) po Duha Svetoga dílovanyu pripravio; dopuftinam: da po kojefe upomenutyu vefelim; po bogolyubnojfe nyezinoj

molitvi od fvakdanyega zla, i fmerti vikovite oslobodimo. Po iftomu Ifukerftu Gospodinu nafcemu, Amen.</p>

<p><hi rend="center; italic">Pazi dobro: Letanie Lauretanske mogufe, i ovako primetnucfi pivati:</hi></p>

<p><hi rend="center">

Sveta Mario lipi Lilium,

Sveta Bogorodico a Draga ruxico.

Tifi fama vridna Bogorodica,

Ti nam vazda budi fvim pomochnica.

<!-- 54. STRANICA -->

<pb n="54" facs="0055.jpg"/>

I tako po fviuh Litaniah.

Maria Mati Milofti,

Mati od Miloferdnofti,

Od nepriatelya brani nas,

I na cfas fmerti primi nas.

Ifufe Tebi budi slava,

Kojifi rodyen od Divice,

Z-Otcem i Duhom Prifvetim,

Na fve vike vikaa Amen.

Prié, ali posliè Blagofova.

Ifufe neoftavi nas,

Nego blagofovi nas,

I na ftan fprovodi nas,

Gdi od zla obrani nas,
K-Tebi ú nebo primi nas,
I ondi naftani nas.
</hi>
</p>

</div3>

</div2>

<div2 type="chapter" n="3" xml:id="DK1800-III-03">
<head><hi>NACSIN</hi><lb/>
 POSLUXITI k-S. MISSI
</head>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-03-01">
 <head></head>
 <p>
 <hi rend="italic">Kad Knyigu na Otar metnes; onda na livo klekavfci, prikerftife z-Mifnikom ovako.</hi>
 <hi>I</hi>N Nomine Patris, & Fili, & Spiritus Sancti, Amen.
 <hi rend="center; italic">Prikerftife.</hi>
 Sacerdos. <hi rend="italic">Introibo ad Altare DEI.</hi>
 <!-- 55. STRANICA -->
 <pb n="55" facs="0056.jpg"/>
 <hi rend="italic">Minifter.</hi> Ad Deum, qui laetificat juventutem meam.
 S. <hi rend="italic">Judica me Deus... doloso crue me.</hi>
 M. Quia tu es Deus fortitudo mea. quare me repulisti, & quare tristis incedo, dum affligit me inimicus?
 S. <hi rend="italic">Emitte lucem tuam... tabernacula tua.</hi>
 M. Et introibo ad Altare Dei: ad Deum, qui laetificat juventutem meam.
 S. <hi rend="italic">Confitebor tibi... conturbas me.</hi>
 M. Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi, salutare vultus mei, & Deus meus.
 S. <hi rend="italic">Gloria Patri, & Filio, & Spiritui Sancto.</hi>
 M. Sicut erat in principio, & nunc, & semper, & in saecula saeculorum. Amen.
 S. <hi rend="italic">Introibo ad Altare Dei.</hi>
 M. Ad Deum, qui letificat juventutem meam.
 S. <hi rend="italic">Adjutorium nostrum in nomine Domini.</hi>
 <hi rend="center; italic">Prikerftife.</hi>
 M. Qui fecit coelum, & terram.
 <!-- 56. STRANICA -->
 <pb n="56" facs="0057.jpg"/>
 S. <hi rend="italic">Confiteor Deo... Deum nostrum.</hi>
 M. Misereatur tui omnipotens Deus, & dimissis peccatis tuis perducatur te ad vitam aeternam.
 S. <hi rend="italic">Amen.</hi>
 <hi rend="center; italic">Glavu nagnuvfci.</hi>
 M. Confiteor Deo omnipotenti, Beatae Mariae semper Virgini, Beato <persName key="PN30" ref="context.xml#PN30">Michaëli Archangelo</persName>, Beato Joanni Baptista, <persName key="PN13" ref="context.xml#PN13">Sanctis
 Apostolis Petro</persName>, & <persName key="PN14" ref="context.xml#PN14">Paulo</persName>, omnibus Sanctis, & Tibi Pater,
 quia peccavi nimis cogitatione, verbo, & opere: mea culpa! mea maxima culpa! ideo precor Beatam Mariam semper Virginem,
 Beatum <persName key="PN30" ref="context.xml#PN30">Michaëlem Archangelum</persName>, Beatum Joannem Baptista, <persName
 key="PN13" ref="context.xml#PN13">Sanctos Apostolos Petrum</persName>, <persName key="PN14"
 ref="context.xml#PN14">Paulum</persName>, omnes Sanctos, & te Pater orare pro me ad Dominu Deum nostrum.
 S. <hi rend="italic">Misereatur veftri... ad vitam aeterna.</hi>
 M. Amen.
 S. <hi rend="italic">Indulgentiam... misericors Dominus.</hi>
 M. Amen.
 S. <hi rend="italic">Deus tu converfus vivificabis nos.</hi>
 M. Et plebs tua laetabitur in Te.
 <!-- 57. STRANICA -->
 <pb n="57" facs="0058.jpg"/>
 S. <hi rend="italic">Oftende nobis Domine misericor diam tuam.</hi>
 M. Et salutare tuum da nobis.
 S. <hi rend="italic">Domine exaudi orationem meam.</hi>
 M. Et clamor meus ad te veniat.
 S. <hi rend="italic">Dominus vobiscum.</hi>
 M. Et cum Spiritu tuo.
 S. <hi rend="italic">Kyrie eleison,</hi> M. Kyrie eleison.
 S. <hi rend="italic">Kyrie eleison,</hi> M. Chrift eleison.
 S. <hi rend="italic">Chrift eleison,</hi> M. Chrift eleison.
 S. <hi rend="italic">Kyrie eleison,</hi> M. Kyrie eleison.
 S. <hi rend="italic">Kyrie eleison.</hi>
 S. <hi rend="italic">Dominus vobiscum.</hi>

M. Et cum Spiritu tuo.
 <hi rend="italic">Na fverhi Molitve odgovori..</hi> Amen.
 <hi rend="italic">Na fverhi Epistole odgovori.</hi> Deo gratias.
 NB. <hi rend="italic">Ovde pazi: kada Mišnik odfupi od Knyige, takuju prinefi akoje vecfe rekao: Dominus
 vobiscum. Akoli pako nie, tako na mištu klecfi.</hi>
 S. <hi rend="italic">Dominus vobiscum.</hi>
 M. Et cum Spiritu tuo.
 S. <hi rend="italic">Initium. Ali fequentia Sancti Ev.</hi>
 M. Prikerftife: Gloria tibi Domine.
 <hi rend="italic">Na fverhi Evangelia odgovori:</hi>
 Laus tibi Christe. Klekni.
 <!-- 58. STRANICA -->
 <pb n="58" facs="0059.jpg"/>
 S. <hi rend="italic">Dominus vobiscum.</hi>
 M. Et cum spiritu tuo.
 <hi rend="italic">Na odkrivanye Kalexa, vino i vodu podaj, pako na ruke vodu ulii.</hi>
 S. <hi rend="italic">Orate Fratres.</hi>
 M. Klekavfci, i glavu nagnuvfci reci: Sufcipiat Dominus Sacrificium de manibus tuis ad laudem, & gloriam
 Nominis fui, ad utilitatem quoque noftram, totiusque Ecclesiae fuae fanctae.
 S. <hi rend="italic">Per omnia Saecula Saeculorum.</hi>
 M. Amen.
 S. <hi rend="italic">Dominus vobiscum.</hi>
 M. Et cum Spiritu tuo.
 S. <hi rend="italic">Surfum corda.</hi>
 M. Habemus ad Dominum.
 S. <hi rend="italic">Gratias agamus Domino Deo noftro.</hi>
 M. Dignum & iuftum eft.
 <hi rend="italic">Na Sanctus tri púta pozvoni, na prikrixenye jedan pút, i na fvako podizanye jedan pút
 pozvoni. Kafulu derxecfi.</hi>
 Na Nobis quoque peccatoribus, malo odfupi.
 S. <hi rend="italic">Per omnia faecula faeculorum.</hi>
 M. Amen.
 <!-- 59. STRANICA -->
 <pb n="59" facs="0060.jpg"/>
 S. <hi rend="italic">Et ne nos inducas in tentationem.</hi>
 M. Sed liberanos à malo.
 S. <hi rend="italic">Per omnia faecula faeculorum.</hi>
 M. Amen.
 S. <hi rend="italic">Pax Domini fit femper vobiscum.</hi>
 M. Et cum Spiritu tuo.
 <hi rend="italic">Kadafe Mišnik pricfefti, podajmu vino. Akocfe pako tko drugi pricfeftiti, tako klekavfci
 reci:</hi> Confiteor Deo, & c.
 S. <hi rend="italic">Dominus vobiscum.</hi>
 M. Et cum Spiritu tuo.
 S. <hi rend="italic">Per omnia faecula faeculorum.</hi>
 M. Amen.
 Na lte mišfa eft. Ali, na Benedicamus Domino. Odgovori. Amen.
 Na blagofov klekni.
 S. <hi rend="italic">Benedicat vos... Spiritus Sanctus.</hi>
 <hi rend="center; italic">Prekerftife.</hi>
 M. Odgovori. Amen. Gori uftani.
 S. <hi rend="italic">Initium Sancti Evangelii. ali Sequentia Sancti Evangelii.</hi>
 <hi rend="italic">M. Gloria tibi Domine.
 Prikerfti cfelo, ufta, i perfa.
 Na fverhi:</hi> Deo gratias.
 </p>
 </div3>
 </div2>
 <!-- 60. STRANICA -->
 <pb n="60" facs="0061.jpg"/>
 <div2 type="chapter" n="4" xml:id="DK1800-III-04">
 <head><hi>NACSIN BROITI.</hi><lb>
 Pervi Broj Harapski, fadafe zove,<lb>
 Diacski: à drugi je Rimski.
 </head>
 <div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-04-01">
 <head></head>

```

<p>
    <table>
    <row>
    <cell>Jedan. 1. I.</cell>
    <cell>Petd. i dev. 59. LIX.</cell>

</row>

    <row>
    <cell>Dva. 2. II</cell>
    <cell>Sceftd. 60. LX.</cell>

</row>

    <row>
    <cell>Tri. 3. III.</cell>
    <cell>Scertd. i dev. 69. LXIX.</cell>

</row>

    <row>
    <cell>Cfetiri. 4. IV.</cell>
    <cell>Sedamdef. 70. LXX.</cell>

</row>

    <row>
    <cell>Pet. 5. V.</cell>
    <cell>Ofamdef. 80. LXXX.</cell>

</row>

    <row>
    <cell>Sceft. 6. VI.</cell>
    <cell>Devetd. 90. XC.</cell>

</row>

    <row>
    <cell>Sedam. 7. VII.</cell>
    <cell>Devet. i dev. 99. XCIX</cell>

</row>

    <row>
    <cell>Ofam. 8. VIII.</cell>
    <cell>Stotina. 100. C.</cell>

</row>

    <row>
    <cell>Devet. 9. IX.</cell>
    <cell>Sto. i jed. 101. CI.</cell>

</row>

    <row>
    <cell>Defet. 10. X.</cell>
    <cell>Sto. i defet. 110. CX.</cell>

</row>

    <row>
    <cell>Jedanaift. 11. XI.</cell>
    <cell>Dvifto 200 CC.</cell>

</row>

    <row>
    <cell>Dvanaift. 12. XII.</cell>

```

<cell>Trifto 300 CCC.</cell>
</row>
<row>
<cell>Trinaift. 13. XIII.</cell>
<cell>Cfet fto 400 CD.</cell>
</row>
<row>
<cell>Cheternaift. 14. XIV.</cell>
<cell>Pet fto 500 D.</cell>
</row>
<row>
<cell>Petnaift. 15. XV.</cell>
<cell>Sceft fto 600 DC.</cell>
</row>
<row>
<cell>Sceftnaift. 16. XVI.</cell>
<cell>Sedam fto 700 DCC.</cell>
</row>
<row>
<cell>Sedamn. 17. XVII.</cell>
<cell>Olam fto 800 DCCC.</cell>
</row>
<row>
<cell>Ofamn. 18. XVIII.</cell>
<cell>Devet fto. 900 CM.</cell>
</row>
<row>
<cell>Dvadefet. 20. XX.</cell>
<cell>Hilyada 1000 M.</cell>
</row>
<row>
<cell>Tridefet. 30. XXX.</cell>
<cell>Hily. i fto 1100 MC.</cell>
</row>
<row>
<cell>Trid. i pet 35. XXXV.</cell>
<cell>Dvi hily 2000. MM.</cell>
</row>
<row>
<cell>Trid.i dev. 39. XXXIX.</cell>
<cell>Pet hily 5000. MMMMM.</cell>
</row>
<row>
<cell>Cfeterd. 40. XL.</cell>
<cell>Ofam hily 8000.</cell>
</row>

```

                <row>
                <cell>Cfet. i pet. 45. XLV.</cell>
                <cell>Devet hil. 9000.</cell>

        </row>

                <row>
                <cell>Cfet. i dev. 49. XLIX.</cell>
                <cell>Defet hil. 10000.</cell>

        </row>

                <row>
                <cell>Petdefet. 50. L.</cell>
                <cell>Sto hily 100000.</cell>

        </row>

                </table>

        </p>

</div3>

        <!-- 61. STRANICA -->
        <pb n="61" facs="0062.jpg"/>
        <div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-III-04-02">
        <head>Nahodife kadkad i ovako.</head>
        <p>
                Sto. C. ali IC.
                Dvifto. CC. ali IIC.
                Pet fto. D. ali: VC. ali I??
                Devet fto. 900. CM. ali IX??
                Hilya. M. ali IM. ali ???,
                Dvi hilyade MM. ali IIM.
                Defet hilyad. 1000. ?????,
                Sto hilyad. 100000. ??????,
                Pet fto hilyad. 500000. D. M
                Hilyada hilyad. Million : 1000000. ali ????????.</p>

        <p><hi rend="center; italic">Nahodife kod starih, da Slovo A. valya jednoga. B. dva, C. tri... Ali pako kod
starih ovako:</hi>

        </p>

        <p>
        <table>
        <row>
                <cell>A. 500.</cell>
                <cell>L. I.</cell>
                <cell>R. 80.</cell>

        </row>

        <row>
                <cell>B. 300.</cell>
                <cell>K. 50.</cell>
                <cell>S. 70.</cell>

        </row>

        <row>
                <cell>C. 100.</cell>
                <cell>L. 50.</cell>
                <cell>T. 160.</cell>

        </row>

        <row>
                <cell>D. 500.</cell>
                <cell>M. 1000.</cell>
                <cell>V. 5.</cell>

```

```

</row>
      <row>
        <cell>E. 250.</cell>
        <cell>N. 90.</cell>
        <cell>X. 10.</cell>
      </row>
      <row>
        <cell>F. 40.</cell>
        <cell>O. II.</cell>
        <cell>Y. 150.</cell>
      </row>
      <row>
        <cell>G. 400.</cell>
        <cell>P. 400.</cell>
        <cell>Z. 2000.</cell>
      </row>
      <row>
        <cell>H. 200.</cell>
        <cell>Q. 500.</cell>
      </row>
      <!-- 62. STRANICA -->
      <pb n="62" facs="0063.jpg"/>
    </table>
  </p>
  <p>
    <hi rend="center; italic">Akoŝe pako na Slovo metne linia; tako valya toliko hilyada, koliko broja
famo Slovo prieje valyalo, na priliku ovako:</hi>
  </p>
  <p>
    <table>
      <row>
        <cell>I. Jedna hilyada.</cell>
        <cell>H. Pet fto hilyada</cell>
      </row>
      <row>
        <cell>V. Pet hilyada</cell>
        <cell>M. Hilyada hilyada</cell>
      </row>
      <row>
        <cell>X. Defet hiljada</cell>
        <cell>O. Jedanaift hilyad.</cell>
      </row>
      <row>
        <cell>L. Petdefet hilya.</cell>
        <cell>Z. Dvi hiljade hilyad</cell>
      </row>
      <row>
        <cell>C. Sto hilyad.</cell>
      </row>
    </table>
  </p>
  <p>

```

```

<hi rend="center">I tako od drugih Slovaa.</hi>

<hi rend="center; italic">Niki pako broj na Slovo metnu.</hi>

</p>

<p>
<table>

<row>

<cell>2 3 4</cell>

</row>

</table>

</p>

<p>
Dvadeſet X. tri flo C. Cſetiri hiljade M.
<hi rend="center; italic">Ali na broj metnu linu ovako:</hi>
2 Dvi hilyade. 10 Deſet hiljad. 12 Dvanaift hiljad. 20 Dvadeſet hilyad. 50 Pet deſet hiljad.
Paziti valya: kadaje Diacskoga broja vecs. Tako iz deſne ruke pervi izgovaraſe ſam po ſebi. Drugi po
deſet. Tretyi po flo, Cſetverti po hilyadah. Peti po deſet hilyad. Sceſti po flo hiljad. Sedmi po hilyade hilyad, ili milion.
U Broju Rimskom, vecsè obicſajnom: ako ſe metne manji na livo prid vecſim; tako manji toliko
uzima od vecſega. Kanoti: I. prid V. ovako IV. valja pet manye jedan, dakle cſetiri. IX. devet. XL. cſeterdeſet.
I tako na dalye.
</p>
<!-- 63. STRANICA -->
<pb n="63" facs="0064.jpg"/>
<p>
<hi rend="center; italic">Prilika radi broja Diacskoga, i Latinskoga, da vidis kakofe ima piſati i
izgovoriti.</hi></p>

<p>Od Narodnyenya Ifukerfta ima godiſeta, hilyada, ſedam flo,cſeterdeſet, i ofam. To jeſt 1748. ali
ovako: MDCCXXXVIII. ali ovako: MDCCXLVIII.
Od pocſela Lutheranaa 231. CCXXXI.
Od Pocſela Kalvinaa. 212. CCXII.
Od Pocſela Turaka. 1132. MCXXXII.
Sctoſu Patri Jeſuite ú Poſegu doſcli godine Goſpodina. 1698. MDCXCVIII. Sada ima godin 50.
L.</p>

<p><hi rend="center">I to Neka bude od oviuh doſti.</hi>
</p>

</div3>

</div2>

<!-- 64. STRANICA -->
<pb n="64" facs="0065.jpg"/>
<div2 type="chapter" n="5" xml:id="DK1800-III-05">
<head><hi>NACSIN</hi></b>
Velle Koriftan, kojegabi dobro na pamet</b>
znati, za berzo proeſapiti.</b>
Jedan put, ali jenkrat jedan je jedan.
</head>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-05-01">
<head></head>
<p>
<table>
<row>
<cell>1 krat 1 je 1</cell>

<cell>5 krat 5 je 25</cell>

</row>
</table>
</p>

```

<row> <cell>2 krat 2 je 4</cell>	<cell>5 krat 6 je 30</cell>
</row> <row> <cell>2 krat 3 je 6</cell>	<cell>5 krat 7 je 35</cell>
</row> <row> <cell>2 krat 4 je 8</cell>	<cell>5 krat 8 je 40</cell>
</row> <row> <cell>2 krat 5 je 10</cell>	<cell>5 krat 9 je 45</cell>
</row> <row> <cell>2 krat 6 je 12</cell>	<cell>5 krat 10 je 50</cell>
</row> <row> <cell>2 krat 7 je 14</cell>	<cell>6 krat 6 je 36</cell>
</row> <row> <cell>2 krat 8 je 16</cell>	<cell>6 krat 7 je 42</cell>
</row> <row> <cell>2 krat 9 je 18</cell>	<cell>6 krat 8 je 48</cell>
</row> <row> <cell>2 krat 10 je 20</cell>	<cell>6 krat 9 je 54</cell>
</row> <row> <cell>3 krat 3 je 9</cell>	<cell>6 krat 10 je 60</cell>
</row>	

<row> <cell>3 krat 4 je 12</cell>	<cell>7 krat 7 je 49</cell>
</row> <row> <cell>3 krat 5 je 15</cell>	<cell>7 krat 8 je 56</cell>
</row> <row> <cell>3 krat 6 je 18</cell>	<cell>7 krat 9 je 63</cell>
</row> <row> <cell>3 krat 7 je 21</cell>	<cell>7 krat 10 je 70</cell>
</row> <row> <cell>3 krat 8 je 24</cell>	<cell>8 krat 8 je 64</cell>
</row> <row> <cell>3 krat 9 je 27</cell>	<cell>8 krat 9 je 72</cell>
</row> <row> <cell>3 krat 10 je 30</cell>	<cell>8 krat 10 je 80</cell>
</row> <row> <cell>4 krat 4 je 16</cell>	<cell>9 krat 9 je 81</cell>
</row> <row> <cell>4 krat 5 je 20</cell>	<cell>9 krat 10 je 90</cell>
</row> <row> <cell>4 krat 6 je 24</cell>	<cell>10 krat 10 je 100</cell>
</row>	

```

        <row>
        <cell>4 krat 7 je 28</cell>

        <cell>10 krat 100 je 1000</cell>

    </row>

        <row>
        <cell>4 krat 8 je 32</cell>

    </row>

        <row>
        <cell>4 krat 9 je 36</cell>

    </row>

        <row>
        <cell>4 krat 10 je 40</cell>

    </row>

    </table>

</p>

</div3>

    <!-- 65. STRANICA -->
    <pb n="65" facs="0066.jpg"/>
    <div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-III-05-02">
    <head>NACSIN LASNO PROESAPITI</head>
    <p>

        <table>
        <row n="1">
            <cell>1</cell>
            <cell>2</cell>
            <cell>3</cell>
            <cell>4</cell>
            <cell>5</cell>
            <cell>6</cell>
            <cell>7</cell>
            <cell>8</cell>
            <cell>9</cell>
            <cell>10</cell>
            <cell>11</cell>
        </row>
        <row n="2">
            <cell>2</cell>
            <cell>4</cell>
            <cell>6</cell>
            <cell>8</cell>
            <cell>10</cell>
            <cell>12</cell>
            <cell>14</cell>
            <cell>16</cell>
            <cell>18</cell>
            <cell>20</cell>
            <cell>22</cell>
        </row>
        <row n="3">
            <cell>3</cell>
            <cell>6</cell>
            <cell>9</cell>
            <cell>12</cell>
            <cell>15</cell>
            <cell>18</cell>

```

```

<cell>21</cell>
<cell>24</cell>
<cell>27</cell>
<cell>30</cell>
<cell>33</cell>
</row>
<row n="4">
<cell>4</cell>
<cell>8</cell>
<cell>12</cell>
<cell>16</cell>
<cell>20</cell>
<cell>24</cell>
<cell>28</cell>
<cell>32</cell>
<cell>36</cell>
<cell>40</cell>
<cell>44</cell>
</row>
<row n="5">
<cell>5</cell>
<cell>10</cell>
<cell>15</cell>
<cell>20</cell>
<cell>25</cell>
<cell>30</cell>
<cell>35</cell>
<cell>40</cell>
<cell>45</cell>
<cell>50</cell>
<cell>55</cell>
</row>
<row n="6">
<cell>6</cell>
<cell>12</cell>
<cell>18</cell>
<cell>24</cell>
<cell>30</cell>
<cell>36</cell>
<cell>42</cell>
<cell>48</cell>
<cell>54</cell>
<cell>60</cell>
<cell>66</cell>
</row>
<row n="7">
<cell>7</cell>
<cell>14</cell>
<cell>21</cell>
<cell>28</cell>
<cell>35</cell>
<cell>42</cell>
<cell>49</cell>
<cell>56</cell>
<cell>63</cell>
<cell>70</cell>
<cell>77</cell>
</row>
<row n="8">
<cell>8</cell>
<cell>16</cell>
<cell>24</cell>
<cell>32</cell>
<cell>40</cell>
<cell>48</cell>
<cell>56</cell>
<cell>64</cell>
<cell>72</cell>
<cell>80</cell>
<cell>88</cell>

```

```

</row>
<row n="9">
  <cell>9</cell>
  <cell>18</cell>
  <cell>27</cell>
  <cell>36</cell>
  <cell>45</cell>
  <cell>54</cell>
  <cell>63</cell>
  <cell>72</cell>
  <cell>81</cell>
  <cell>90</cell>
  <cell>99</cell>
</row>
<row n="10">
  <cell>10</cell>
  <cell>20</cell>
  <cell>30</cell>
  <cell>40</cell>
  <cell>50</cell>
  <cell>60</cell>
  <cell>70</cell>
  <cell>80</cell>
  <cell>90</cell>
  <cell>100</cell>
  <cell>110</cell>
</row>
<row n="11">
  <cell>11</cell>
  <cell>22</cell>
  <cell>33</cell>
  <cell>44</cell>
  <cell>55</cell>
  <cell>66</cell>
  <cell>77</cell>
  <cell>88</cell>
  <cell>99</cell>
  <cell>110</cell>
  <cell>121</cell>
</row>
<row n="12">
  <cell>12</cell>
  <cell>24</cell>
  <cell>36</cell>
  <cell>48</cell>
  <cell>60</cell>
  <cell>72</cell>
  <cell>84</cell>
  <cell>96</cell>
  <cell>108</cell>
  <cell>120</cell>
  <cell>132</cell>
</row>
<row n="13">
  <cell>13</cell>
  <cell>26</cell>
  <cell>39</cell>
  <cell>52</cell>
  <cell>65</cell>
  <cell>78</cell>
  <cell>91</cell>
  <cell>104</cell>
  <cell>117</cell>
  <cell>130</cell>
  <cell>143</cell>
</row>
<row n="14">
  <cell>14</cell>
  <cell>28</cell>
  <cell>42</cell>

```

```

<cell>56</cell>
<cell>84</cell>
<cell>98</cell>
<cell>112</cell>
<cell>126</cell>
<cell>140</cell>
<cell>154</cell>
</row>

```

```

<row n="15">

```

```

<cell>15</cell>
<cell>30</cell>
<cell>45</cell>
<cell>60</cell>
<cell>75</cell>
<cell>90</cell>
<cell>105</cell>
<cell>120</cell>
<cell>135</cell>
<cell>150</cell>
<cell>165</cell>
</row>

```

```

<row n="16">

```

```

<cell>16</cell>
<cell>32</cell>
<cell>48</cell>
<cell>64</cell>
<cell>80</cell>
<cell>96</cell>
<cell>112</cell>
<cell>128</cell>
<cell>144</cell>
<cell>160</cell>
<cell>176</cell>
</row>

```

```

<row n="17">

```

```

<cell>17</cell>
<cell>34</cell>
<cell>51</cell>
<cell>68</cell>
<cell>85</cell>
<cell>102</cell>
<cell>119</cell>
<cell>136</cell>
<cell>153</cell>
<cell>170</cell>
<cell>187</cell>
</row>

```

```

<row n="18">

```

```

<cell>18</cell>
<cell>36</cell>
<cell>54</cell>
<cell>72</cell>
<cell>90</cell>
<cell>108</cell>
<cell>126</cell>
<cell>144</cell>
<cell>162</cell>
<cell>180</cell>
<cell>198</cell>
</row>

```

```

<row n="19">

```

```

<cell>19</cell>
<cell>38</cell>
<cell>57</cell>
<cell>76</cell>
<cell>95</cell>

```

```

<cell>114</cell>
<cell>133</cell>
<cell>152</cell>
<cell>171</cell>
<cell>190</cell>
<cell>209</cell>
</row>

<row n="20">
<cell>20</cell>
<cell>40</cell>
<cell>60</cell>
<cell>80</cell>
<cell>100</cell>
<cell>120</cell>
<cell>140</cell>
<cell>160</cell>
<cell>180</cell>
<cell>200</cell>
<cell>220</cell>
</row>

<row n="21">
<cell>21</cell>
<cell>42</cell>
<cell>63</cell>
<cell>84</cell>
<cell>105</cell>
<cell>126</cell>
<cell>147</cell>
<cell>168</cell>
<cell>189</cell>
<cell>210</cell>
<cell>231</cell>
</row>

<row n="22">
<cell>22</cell>
<cell>44</cell>
<cell>66</cell>
<cell>88</cell>
<cell>110</cell>
<cell>132</cell>
<cell>132</cell>
<cell>176</cell>
<cell>198</cell>
<cell>220</cell>
<cell>242</cell>
</row>

</table>
</p>

<p>
NB. Ako trikrat 7. je 21. dakle takojer 7. krat 3. je 21. i tako na dalje efapi.
</p>

</div3>
</div2>
<!-- 66. STRANICA -->
<pb n="66" facs="0067.jpg"/>
<div2 type="chapter" n="6" xml:id="DK1800-III-06">
<head><hi>NACSIN</hi>
</head>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-06-01">
<head>Pridavajucs Ełapiti.</head>
<p>

```

<hi>M</hi>etni jedinke pod jedinke u ravan: â na livo defetke pod defetke, ftotine pod ftotine, pako pod nyima ucfini liniju, kako vidis kod Figure A. Pako od zdola, iz defna pocfni, i reci: 3. â l. jefu 4. pako gori malo vifce 4. toje 8. dakle pod lin u pifci 8. Zatim na drugom redku reci: 4. â 2. je 6. pako gori 3. dakle na livo pifci 9. i tako na dalye.</p>

<p>Sada za Probu, da vidis, jefili dobro efapio, nachini Krix, kako vidis pod Fig. B. Pako u zdolynem broju pod liniom, odmetni po 9. fctoti oftane, ono pifci na livo Krixa. 5. Potla nad liniom u broju, odmetajucs 9. nahodis 5. tere na defno Krixa pofci 5. Dak

<!-- 67. STRANICA -->

<pb n="67" facs="0068.jpg"/>

lefî dobro efapio, jer drugacfiè nebi jednako izlazilo.

[Figure A, B, C i D]</p>

<p>Ovde drugih upitaj, navlaftito od Fig. C. koje fada ne mogu govoriti.

</p>

</div3>

</div2>

<div2 type="chapter" n="7" xml:id="DK1800-III-07">

<head><hi>NACSIN</hi>

</head>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-III-07-01">

<head>Efapiti odjimajucs.</head>

<p>

<hi>O</hi>Vde manyi broj metni na vecfega. Tako radbi znati, koliko ima godin, fctoje Oflik bio Turcfîn dobio, kadfzeje pifala godina 1627. nad ovu metni fadafcnju godinu: 1748. pako pod ovima ucfini liniju, kako vidis Figuru F. tako reci: ako uzmem 7. od 8. ostane l. kojega pod liniju pifci. Ako 2. od 4. oftanu 2. koje na livo pod liniom pifci, i tako

<!-- 68. STRANICA -->

<pb n="68" facs="0069.jpg"/>

na dalye. Ali: dati je tko duxan forinti 1748 pakoje platio 1627. Dakle kolikoje jofc duxan? to ifto ucfini kakoje recfeno: 7. od. 8. i tako na dalye. Jeli dobro, na Krix probai ovako: u abodvojem dolynem broju odnimaj 9. i fcto oftane pokraj Krixa pifci na livo. Pako onda u famom gornjem 9. odnimaj, i fcto oftane, pifci na defno Krixa. Fig. G. Pako od ovih, i drugih vecs pitaj od drugih.

[Figure F, G, H i K]</p>

<p>Ako ova neumies, upitaj, navlaftito od Fig. K. od koje ovde nemogu dati nauka.

</p>

<figure>

<graphic url="pics/graphic2.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

<!-- 69. STRANICA -->

<pb n="69" facs="0070.jpg"/>

<figure>

<graphic url="pics/graphic3.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

<p>

Sva ova neka budu Bogu na vecfu Slavu, Marie na poftenye, vilaetu na korift, â virnih Lyudih na vichno fpafenye. Amen.

</p>

<figure>

<graphic url="pics/graphic4.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

</div3>

</div2>

</div1>

</body>

</text>

</TEI>

Prilog 2 – Označavanje teksta pomoću TEI-a na primjeru knjige Od Pri Szvetoga Troisztva

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<?xml-stylesheet type="text/xsl" href="http://www.tei-c.org/xsl/tei/tei.xsl"?>
<!--<TEI xmlns="http://www.tei-c.org/ns/1.0" xml:id="DK1800-III" xml:lang="hr"-->

<TEI xmlns="http://www.tei-c.org/ns/1.0" xml:id="DK1800-III" xml:lang="hr"
  xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema-instance"
  xsi:schemaLocation="http://www.tei-c.org/ns/1.0 file:/D:/Obrazovanje/Doktorski/Digitalizirano/XSD/tei_all/tei_all.xsd">

  <teiHeader xml:lang="hr">
    <fileDesc>
      <titleStmt>
        <title>Od Pri Szvetoga Troisztva: elektronička verzija</title>
        <editor>
          <persName>Zoran Velagić</persName>
        </editor>
        <funder>Filozofski fakultet u Osijeku</funder>
        <principal>Zoran Velagić</principal>
      <respStmt>
        <persName>Milijana Mičunović</persName>
        <resp>lektoriranje</resp>
      </respStmt>
      <respStmt>
        <persName>Boris Bosančić</persName>
        <resp>konverzija u TEI format</resp>
      </respStmt>
      <respStmt>
        <persName>Tomislav Jakopac</persName>
        <resp>programiranje aplikacije za prikaz TEI dokumenata</resp>
      </respStmt>
      <respStmt>
        <persName>Ivana Čadovska</persName>
        <resp>OCR teksta</resp>
      </respStmt>
      <respStmt>
        <persName>Tihomir Vranješ</persName>
        <resp>OCR teksta</resp>
      </respStmt>
    </titleStmt>

    <editionStmt><p></p></editionStmt>

    <extent>15 300 dpi G4 TIFF images</extent> <!-- rezolucija i format slika -->

    <publicationStmt>
      <idno>DK1800-IIII</idno> <!-- vrijednost atributa xml:id u korijenskom TEI tagu -->
      <publisher>Filozofski fakultet u Osijeku</publisher>
      <pubPlace>Osijek</pubPlace>
      <address>
        <addrLine>L. Jägera 9</addrLine>
        <addrLine>31000 Osijek</addrLine>
      </address>
      <availability><p></p></availability>
      <date when="2010"></date>
    </publicationStmt>

    <notesStmt>
      <note></note>
    </notesStmt>

    <sourceDesc>
      <biblStruct> <!-- Bibliografski opis (Marijana) -->
        <monogr>
          <author>
            <persName></persName> <!-- nedostaje autor -->
          </author>
          <title level="m" type="marc245a">Od Pri Szvetoga Troisztva</title>
        </monogr>
      </biblStruct>
    </sourceDesc>
  </teiHeader>

  <text>
    <p></p>
  </text>
</TEI>
```

```

    <imprint>
      <pubPlace></pubPlace>
      <publisher></publisher>
    </imprint>
  </monogr>
  <note></note>
</biblStruct>
</sourceDesc>
</fileDesc>

<encodingDesc>
  <projectDesc>
    <p>Digitalizirani i označeni tekstovi starih knjiga na hrvatskom jeziku za potrebe Digitalne knjižnice hrvatske baštine do 1800. god. i istoimenog znanstvenog projekta</p>
  </projectDesc>
  <editorialDecl n="4" xml:lang="en">
    <p xml:lang="hr">Elektronički tekst nastao je postupkom optičkog prepoznavanja znakova. Obavljene su ispravke teksta u navedenom postupku. Označavanje je provedeno na osnovi preporuka za Razinu 4 (Level 4) označavanja "Vodiča za TEI u knjižnicama". Digitalizirane slike su povezane s elektroničkim tekstom.</p>
    <p xml:lang="en">This electronic text file was created by Optical Character Recognition (OCR). Some corrections have been made to the OCR-ed text. Encoding has been done using the recommendations for Level 4 of the TEI in Libraries Guidelines. Digital page images are linked to the text file.</p>
    <p>Soft hyphens encoded as U+00AD</p>
    <p>Hard hyphens as U+002D.</p>
  </editorialDecl>
  <tagsDecl>
    <!-- CSS za oznaku poravnanja teksta na naslovnoj stranici; CSS će biti pozvan na samoj stranici preko rendition atributa -->
    <rendition xml:id="center" scheme="css">text-align: center;</rendition>
    <!-- Primjer objašnjavanja čemu služi pb element u dokumentu -->
    <namespace name="http://www.tei-c.org/ns/1.0">
      <tagUsage gi="pb" occurs="8" withId="8">Koristi se za oznaku prijelaza na novu stranicu</tagUsage>
    </namespace>
  </tagsDecl>
  <refsDecl>
    <!-- Primjer izražavanja kanonske reference odnosno identifikacijskog sustava koji se koristi za oznaku broja knjige i broja stranice -->
    <p>Atribut <att+xml:id</att> u svakom <gi>div</gi> elementu sadrži kanonsku referencu u formi 'DK1800-XX-YY-ZZ' gdje je XX broj knjige označen rimskim brojevima, YY broj poglavlja u knjizi označen arapskim brojevima, a ZZ broj potpoglavlja označen arapskim brojevima. U slučaju kada nije sigurno da li je riječ o poglavlju ili potpoglavlju oznake YY i ZZ iskazuju se također rimskim brojevima a vrijednost atributa <att>type</att> u <gi>div</gi> elementu je "undetermined".</p>
  </refsDecl>
  <appInfo>
    <!-- Aplikacije koje su se koristile za stvaranje i uređivanje dokumenta -->
    <application ident="AbbyFineReader" version="10.0" notAfter="2009-09-01">
      <label>Abby FineReader</label>
    </application>
  </appInfo>
</encodingDesc>

<profileDesc>
  <!-- Da li ovdje Zoran može nešto napisati o porijeklu dokumenta? -->
  <creation>1736</creation>
  <!-- 90% se koristi hrvatski jezik 18. stoljeća, a 10% današnji hrvatski jezik u dokumentu -->
  <langUsage>
    <language ident="hr-HR" usage="10">hrvatski</language>
    <language ident="shr-HR" usage="90">hrvatski 18. stoljeća</language>
  </langUsage>
  <textClass> <!-- Ovdje će se označiti Zoranovi POJMOV I i SIMBOLI -->
    <keywords scheme="">
      <term></term>
    </keywords>
  </textClass>
  <!-- SLUČAJ KADA SU KONTROLIRANI RJEČNICI TERMINA (context.xml) UNUTAR TEI HEADERA
  <particDesc>
    <listPerson type="historical">
      <person n="1" xml:id="PN01">
        <persName>
          <forename>Petar</forename>
          <surname>Regalat</surname>
          <addName type="alias" xml:lang="es">Regalado</addName>
          <addName type="alias" xml:lang="la">Regalatus</addName>
        </persName>
      </person>
    </listPerson>
  </particDesc>
  </profileDesc>

```

```

    <roleName>svetac</roleName>
    <roleName>španjolski franjevac</roleName>
    <state type="life" from="1390" to="1456"></state>
    </persName>
  </person>
  <person n="2" xml:id="PN02">
    <persName>
      <forename>Franjo</forename>
      <surname>Asiški</surname>
    </persName>
    <roleName>svetac</roleName>
  </person>
  <person n="3" xml:id="PN03">
    <persName>
      <forename>Abraham</forename>
      <roleName>patrijarh</roleName>
    </persName>
  </person>
</listPerson>

<listPlace>
  <placeName key="GN1" n="1" xml:id="GN01">
    <settlement type="city">Valladoid,</settlement>
    <country>Španjolska</country>
  </placeName>
  <placeName key="CN1" n="2" xml:id="CN01">
    <settlement type="country">Španjolska,</settlement>
    <country>Španjolska</country>
    <bloc type="continent">Europa</bloc>
  </placeName>
</listPlace>
</particDesc>
itd.
-->
</profileDesc>

<revisionDesc> <!-- npr. kad Marijana pošalje bibliografski opis i on bude ugrađen u <biblStruct> -->
  <change who="#MARIJANA" when="2010-05-25">Header generated from export of MARC record</change>
</revisionDesc>

</teiHeader>

  <facsimile>
    <graphic url="002.jpg"/>
    <graphic url="003.jpg"/>
    <graphic url="004.jpg"/>
    <graphic url="005.jpg"/>
    <graphic url="006.jpg"/>
    <graphic url="007.jpg"/>
    <graphic url="008.jpg"/>
    <graphic url="009.jpg"/>
    <graphic url="0010.jpg"/>
    <graphic url="0011.jpg"/>
    <graphic url="0012.jpg"/>
    <graphic url="0013.jpg"/>
    <graphic url="0014.jpg"/>
    <graphic url="0015.jpg"/>
    <graphic url="0016.jpg"/>
    <graphic url="0017.jpg"/>
    <graphic url="0018.jpg"/>
    <graphic url="0019.jpg"/>
    <graphic url="0020.jpg"/>
    <graphic url="0021.jpg"/>
    <graphic url="0022.jpg"/>
    <graphic url="0023.jpg"/>
    <graphic url="0024.jpg"/>
    <graphic url="0025.jpg"/>
    <graphic url="0026.jpg"/>
    <graphic url="0027.jpg"/>
    <graphic url="0028.jpg"/>

```



```

<graphic url="0099.jpg"/>
<graphic url="0100.jpg"/>
<graphic url="0101.jpg"/>
<graphic url="0102.jpg"/>
<graphic url="0103.jpg"/>
<graphic url="0104.jpg"/>
<graphic url="0105.jpg"/>
<graphic url="0106.jpg"/>
<graphic url="0107.jpg"/>
<graphic url="0108.jpg"/>
</facsimile>

<text>
<body>
    <pb n="1" facs="002.jpg"/>

<div1 type="book" n="5" xml:id="DK1800-IIIII-00">
    <!-- Prihvaćen primjer ako se naslov i podnaslov shvate kao dijelovi body-a -->

    <div2 type="undetermined" xml:id="DK1800-IIIII-front">
<head>
    <title type="main">
        <emph>OD PRI SZVETOGE TROISZTVA</emph>
    </title>
    <title type="sub">
        To jeszt OCZA, SZINA, J DUHA SZVETOGE
        Pod SZLAVNIM, IMENOM I Rafzvienom Zafztavom, u Czerqvi Druftva Ifzufzovogh, dâvnò
        zidânoj, i pravlyennoj, po fâzvetome Ladislau Krályu, ù Szlobodnome i Pervome Kralyévszkome Grádu <placeName key="GN5"
        ref="context.xml#GN05" type="city">Budimu</placeName>;
        Po, uzvifénome Kralyévszkome Mácsárfzkóme Duóru, pozfli IfzuckerSztovogh porodgyénnya, lita
        1725. drugi dán Nedilyni Mifzécza Ruina, Szlavnò podignuté Congregátie Knyixicza.
        MDCCXXXVI.
    </title>
</head>
</div2>

    <div2 type="undetermined" n="1" xml:id="DK1800-IIIII-i">
        <head></head>
        <p>
            Stámpáno ú Gradu <placeName key="GN5" ref="context.xml#GN05"
            type="city">Bndimu</placeName> po Ivanu Gerog Nottenftein, 1736.
        </p>
    </div2>
    <!-- 2. STRANICA -->
    <pb n="2" facs="003.jpg"/>
    <div2 type="undetermined" n="2" xml:id="DK1800-IIIII-ii">
        <head></head>
        <p>
            Bláxeni Nârod, komu jezť Gofzpodin Bogh nyegov; Púk, kogâe obrao za bacftinu febbi. Pfâl.
            32.V.12.
            Na fâlyénnye fzlavé milofztivnozti nyegové. Eph. 3.v.6.
        </p>
    </div2>

    <!-- 3. STRANICA -->
    <pb n="3" facs="004.jpg"/>
    <div2 type="chapter" n="1" xml:id="DK1800-IIIII-01">
        <figure>
            <graphic url="pics/graphic1.jpg"/>
        </figure>
        <head>PERVO POGLÁVJE.</head>
        <p>Od tomacsénnya, ovogh Bratinzva, fâzvété Troicze.</p>

        <div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-IIIII-01-01">
            <head><hi rend="center">§. I.</hi></head>
            Stoje ovo Bratinztvo fâzvetoga Troiztva?

```

</hi></head>

<p><hi>O</hi>VO nie drugo, nego na ovome fzvitu, verno, náj fzlávníe, i prid Bogom náj dráxie Druftvo, ù komu, xivujuchiégh i pravednogh, (a) od vika, i uviike,

<!-- 4. STRANICA -->

<pb n="4" facs="005.jpg"/>

(b) vazda, fzvagdi buduchégh Boxántzva, (c) nevidgenogha necfujenogha, i nepromignivlivogh bittia (d) fzvemoxnogha jákogha Moguztva, (e) verhovnogha Gofzpodztva i blaxenzttva, (f) fzvaká videchiégha Znánýa, neprivarlyivé mudrozti, (g) bezkrájne pravednofti i milofzerdnoztí, (h) nedofztignuté lipoté i fzvetozti, (i) fvakojáke dobrote i fzver[?]toztí, (k) jedno Boxantzvene Náravi, á u trimá nerazdillyenij kipovij (l) JEDNOGA Boga, (m) tojezt: Boga ocza, fžina, i Duha fzvetóga, (n) neprifzrance, nochiom i dányom, (o) s Angyeofzkim fálenyii (p) fáli, z dobrima dili poftuje, (q) iz fzviu Národá, i porogyényá, puka fžvakogh, i fzviu jezika, (r) obráni Národ, krályevsko Popovztvo fzveto porogyénye, odkuplyeni púk, (s) tojeft na vicfni Xivot Ztvádni, i obráni Vimi (t) Xivujuchégh Boga fžinovi, (u) kojeie Bogh, napoklon, lyubavi fzvoe (x) primilovao (y) tojeft obrao

<!-- 5. STRANICA -->

<pb n="5" facs="006.jpg"/>

prie, negoje fzvit fztvorio, (z) i kádfzé joft nífzu rodili (aa) obrao za fžinove po Ifzufzu Ifzucarztu, o fzebi, po odluki vollyé fzvojè, za pořáliiti fzlavu milofzerdnoztí fzvoje. (bb) Poszli porogyennia nyiovog, Boxána zverhu lyubav uli u fžercza nyiouá (cc) da jednákogh fžercza buduchi, jednim uztna poftuju blágoga Boga. (dd) Iz ovoga Tomacfénya, gdfže fáli, i kazuje: Stocze rechi Brátintzvo fvté; oga Trojftva, dobri kerfytanine ftiuchii, rafumichies.

</p>

<p><hi rend="italic">Perui pút,</hi> Da ova rics diacski Congregatio dalmatinszki fžkupftina ovde drugo ne jávgla, nego poboxno jedno Bratintzvo, fžabráno i fžafztavglyeno od muski glavá i Xenszki, u Kome Bratinzvu, na ovome fzvitu, iz megyu fžinová fzvita, po milofzti Boxioj, obráni (ee) Xivujuchégh Boga fžinovi (ff) Boxántzvenóm lyubavju gánúti, fzveto Troitzvo jednosfzerfčno, s jednim uztna fále. (gg)

</p>

<!-- 6. STRANICA -->

<pb n="6" facs="007.jpg"/>

<p>Zato ovo Bratintzvo fzvetoga Troitzva moxefzé pravò rechi: Dajè Druftvo, fžkupftina, aliti Bratintzvo, uiko Verhovno, náj fzlávníe, i prid Bogom náj draxe pribráno, fžkladeno, i fžafztavlyeno od fžámj fžinová Xivujuché Boga.

</p>

<p><hi rend="italic">Drugi pút,</hi>Ova fzvétá Congregatia, Kazujéfze Congregatia fzvétoga Troitzva, jer Vimi, Koyfze u nyoi Nahodé, prvi pút pod imenom i Záfztavom fzvétoga Troitzva zovu. Drugi pút, fzvétu Troiczu ofzobitim nácfinom fžlavé i falé. Trechi pút, nyegovu Boxánvenu Szlavu fžvuda gláfzé i fcfire.

</p>

<p><hi rend="italic">Trechi pút,</hi> Daje ová fzvetogha Troitzva Congregatia, na fzvitu ovome, nájperva otudifze poznae, jer kakógod fzveta Troicza nadmeché fžve koliche fzvécze, tako i ova fzvétá Congregatia nádmeché i nadvfifuje fžve koliche ofztálé Congregatie, kojéfzu pod imeni fžvetik Boxii.

</p>

<!-- 7. STRANICA -->

<pb n="7" facs="008.jpg"/>

<p><hi rend="italic">Cfetverti pút,</hi>Ovoga fzvétogha Troizva Congregatia kazujéfze náj fzlávnia Congregatia, jer u nyoi buduchi Vimi; ne fžamò ufztmá ofzobitim nácfinom fále, nego i z, dobrima dilii fžlavé fzvetu Troiczu.

</p>

<p><hi rend="italic">Péti pút,</hi>Ovoga fzvétogha Troitzva Coogregatia kazujéfze prid Bogom náj dráxxa Congregatia, jer fzvétá Troicza, fžvoje lyubovniko, fáli i poftenike, lyubi, (hh) i yubi- che na ovome fzvitu, i u Tilu i u Duflí cfíni blaxene, á na drugom fzvitu vechom fžlavom kruni.

</p>

<p><hi rend="italic">Séfzti pút,</hi>razumiches, da u ovoi fzvétogh Troizva Congregattii, buduchi Vimi, u iftinu jéfzu obráni fžinovi xivujuchégh Boga, jér fzvétu Troiczu pravò lyubiti, fáliiti, i fžlaviti nitie otichega, nitie tercfehega, nego milujuchéga Boga (ii) tojezt: fžvétu Troiczu nitko nemoxe pravó fáliiti, niti lyubiti, niti fžlaviti, nego fžamò oni, koga fzveta Troicza pri mi

<!-- 8. STRANICA -->

<pb n="8" facs="009.jpg"/>

lovála jefzt (kk) tojezt, obrála jezti prie negoje fzvit fztvoren (ll) na pořáliénye fžlave milofztivnofzti nyégove (mm) i potim, pořzle nyegovogha rodgyenýa (nn) boxantzvenu lyúbav lie u fžercze nyegovo (oo) da nyu lyubi, fáli i fžlavi. Otud Tkoľzegod upifé u ovu fzvetu Congregatiu, gánuvfíže iz ove Boxántzvene lyubavi, i potom, priko fžvegá xivota fžvoga, pored Regule, áliiti Uredgyényá fžveté ové Congregatie, pravó lyúbi, fáli, i fžlavi fzvetu Troiczu, iztinito; czillo zlaménye jeft, daje on fžin xivujuché Boga, i baftinik kralýevztva nebefzkgóga.

</p>

<p><hi rend="italic">(a) 1. Thef. 1.v.9. (b) Dan. 6.v.26. (c) Bar. 3.v.25. (d) 1. Tim. 1.v.17. (e) Gen. 17.v.1. (f) Ifa. 3.v.1. (g) Dan. 13.v.42. (h) Joel. 2.v.23. (i) Jer. 32.v.19. (k) Exod. 33.v.19. (l) 1. Joan. 5.v.8. (m) Exod. 6.v.3. (n) Math. 28.v.19. (o) Apoc. 4.v.8. (p) Ifa. 6.v.8. (q) 2. Pet. 1.v.10. (r) Apoc. 7.v.9. (f) 1. Pet 2.v.9. (t) Apoc. 17.v.14. (u) Rom. 9.v.26. (x) Rom. 3.v. 24 (y) 1. Joan. 4.v.19. (z) Ephel.

<!-- 9. STRANICA -->

<pb n="9" facs="0010.jpg"/>

1.v.4. (aa) Rom. 9.v.11. (bb) Ephes. 1.v.5. (cc) Rom. 5.v.5. (dd) Rom. 15.v.6. (ee) Rom. 3.v.24. (ff) Rom. 9.v.26. (gg) Joan. 15.v.5. (hh) Rom. 15.v.6. (ii) Prov. v.17. (kk) 9.16. (ll) Joan. 4.v.19. (mm) Ephes. 1.v.4. (nn) Ephes. x.v.5. (oo) Rom. 5.v.5. </hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-IIIII-01-02">

<head><hi rend="center">§. II.</hi></p>

Kakvu fzverhu imádé ová fzvétá Congregatia?

</hi></head>

<p><hi>T</hi>ri fzveté i fzaránitelne fzverhe imádé ovo, fzveto Druftvo iliti Bratinzvo.

</p>

<p><hi rend="italic">Perva,</hi>Da u nyemu buduchi Virni fzvetu Troiczu, na ovome fzvitu, fonim nácfinom fále, kakogod nyu fále na nebéfzi, vazda, neprifzftancze, nohom i danyóm Angyeli, i fzveti. Nato glédéchi, ová fzvétá Congregatia, hotiví fzvétu Troiczu, na priliku Angyeofzku fálití, i vidivlí, da naovome fzvitu, nitko ne moxe od mloghi pozfzlová, nyu, né

<!-- 10. STRANICA -->

<pb n="10" facs="0011.jpg"/>

prifzftancze, nohom i danyom vazda fálití, uz ti uzrok kolikogodie u cziloi godini fzaâti, aliti Urá, à imádéj 8760. onoliko Troroghi czedulicza, jezvu prigotovili, i na nyima fzve koliké one Ure aliti fzaâte upifzali, i na te czedule fzvoi pecfat uftampála, dajuch jednu po jednu Virnim, kadfze koi upijfje, da fzvaki, po reguli aliti Urredbi, ove fzvete Congregatie, za jednu czilu Uru aliti fzaât fzvetu Troiczu fáli, i dajoifze moli i poklanya za one Virne, koifze nahodé u Congregatii ovoj fzvetoj. Náiprie za fzvaku tilesnu in Duhovnu dobru fzrichu onizii, koj xive. Izátim za laku i blaxenu fzmert onizii, koi u fzmertni bolefzti jezvu. Trechi pút Mertvim za Dúfe nyine. Odovud kádé u ovoi fzvetoi Congregatii buduchi Virni tolikofze umloxé, da ona Ura, aliti fzahat godifnyi, troiczi, jali fefztoriczí, jali i defztoriczí dopadné, kolikoche to

<!-- 11. STRANICA -->

<pb n="11" facs="0012.jpg"/>

Bogu drágo bitti, à i nami na fzpaŕzenyé, kade toliki neprifzftancze, nohom i danyóm fzvetú Troiczu, falití budú, i za náŕz nyu molití! O Kolikoje blaxen, koi u ovakoj prifzfvétoj i fzpáfzenoi Congregátii moxe bitti!

</p>

<p><hi rend="italic">Druga</hi>fzverha i odluka ove fzveté Congregatie jezft ová, da u nyoi buduchi Virni ne fzamo brezprifzftancze, vazda, fzvetu Troiczu, fále, nego dá i gláfzé i firé fálu nyeizinu fzvudé, navlafztitó u ovoj naffoi Zemlyi Macfarfzkoi. Po zarádi togá, dalze po ovoi fzvetoj Congregatii fzvude ráz firi fzlava i fála fzvete Troicze, u ovu fzvetu Congretiu, megyu fzinove xivujuche Boga. Muxi i xene od fzvakoga plemena, verfzte, i jezika upifzafze hoche. Na tó glédi ova fzvétá Congregatia uzdifuch xéli, da u ovoj fzvoi Zemlyi naffoj, buduchi právi, dobri Duhovni Pafztiri fzámi fzebe,

<!-- 12. STRANICA -->

<pb n="12" facs="0013.jpg"/>

fza fzvoim Ouvczami dadu upifzfat u Knyigú bratinszku fzvete Troicze, i upifzávfí fznamí rávnim fzerczem fále i fzlavé fzvetu Troiczu. O Kolikobi fzveto, i Bogu drago, à nami na fzpaŕzenyé bilo, kadbi, ftojegod u Zemlyi ovoi naffoi Pafztirá Duhovni, fza fzvoim pozfzlufnim Ovczami, fzvaké nedillyé i fzvakogh fzvcza falili fzvetú Troiczu.

</p>

<p><hi rend="italic">Trecha</hi>fzverha, ove fsvete Congregatié ova jezft, da u nyoi buduchi Virni, Kakono prifacheni fzinovi Boxij, ne fzá mó fzvétu Troiczu fále, i nyeizinu fzlavu fzvude gláfzé i firé, nego da nyu iz dobrij aliti Kripoftinií dílií profzlavé, i tako <hi rend="italic">po dobrii dílií da upofzljaju, nekaje iftinito i czilo zuanye obráne nyino.</hi> 2. Pet. 1.v.10. Togá rádi, da u ovoj fzvétoj Congregatii buduchi Virni, na Vichnyi xivot dofztojná mlogá dobrá díla fzátvoré, ova fzvétá Congregatia dala jezft ucílnit jednu blagoderxnu skrignu, aliti

<!-- 13. STRANICA -->

<pb n="13" facs="0014.jpg"/>

fzanduk, u kojuskrigniu, fzvaki Brat, priko godiné, tri novcza, ilimu tri groficha, víŕŕe ja manyé, po mogufstvu fzvojemu metnuti hoche, i iz ovii nováczá, fzaké godiné. Pervi pút, Trij fziromaska, ofztatna, i fzirotna Dicza zaoditfze hoche, i datichefze na skulu, jali ako nie za to, datichefze na zanát koigod, dok naucí pakcheŕŕe; iz fzlobodit, da unapridak fzvrimenom more tilefzna; Duhovna pogibéllyá obichi, i fzvoim naukom, jali zanátom poboxnó xiviti: Na ovu fzverhu i trima fziromaskim i fzirotam Divojkami daticheŕŕe pomoch Kojagod, dalze mogú poŕŕeno udomiti. <hi rend="italic">Drugi pút,</hi> fzvaké godiné Poŕŕtovani Otacz, Paeŕŕes fzávelfztom, i dogovorom ofztalé Bráché, na czilu godinu pogoditfze hoche z Docturom aliti Likárom, z Berberinom, i z, Apotekárom, koi fzve kolike u ovoj fzvetoCongregátii budu fziromae i poj

<!-- 14. STRANICA -->

<pb n="14" facs="0015.jpg"/>

tribite bolefznike nágledati i licfiti hoche; koima, za nyinu trudu i likarie iz ovii nováczá plachatíŕŕe bude. Trechi pút, ako izvan ovoga, joŕŕt koi novacz ofztane u skriní, priko godine dobrimcheŕŕe podilit onakovim fziromahom, koi u golemoi nevolí buduch, profzít nemogú. Ove tri odluke i fverhe imádé fzveta Ova Congregatia, koje prid Bogom kolikofzu dráge, i nami kolikofzu na fzpaŕŕzenyé, ftijuhíí kerŕŕhanine promíŕŕŕli.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="3" xml:id="DK1800-IIIII-01-03">

<head><hi rend="center">§. III.</head>

U cšemú imádé rázliku ová fzueta Congregatia, od ofztáli fuveti Congregatióna?

</hi></head>

<p><hi rend="italic"><hi>P</hi>ervi pút u dobrii dilii:</hi>Jer ová fzetá Congregatia; polák fzvoje regule aliti Uregyenýá, radi Boxie lyubavi, ofzobitu fztarofzt imáde na fzirote, i

<!-- 15. STRANICA -->

<pb n="15" facs="0016.jpg"/>

fzvaké potribniké, uz ti rázlogh, poklem ova fzetá Coogregátia, fáv fzvoj dohodak derxi i trofi fšamò na razfirénye fšlavé Boxié, i podpomágánye potribnikov, dofžtoinò Morefze imenovat Dom blágodivni, lyùdij potribnij.

</p>

<p>Drughi pút is Boxij Fáalényii: Jer ová fzetá Congregátia, ofzobitim Nácfinom fšvetu Troiczu Angyeofzchimii i Apoftoľfzkimii falenyii fáli. Zatò u ovom fšvetome Druftvu buduchi Virni, niřzu drugi, nego oni Xivujuchi Bogu pravi Bogomolyefi, koim Ifzuckerft rekao jeřzt: <hi rend="italic">Doitiche, Vrime, i jurue jeřzt, kadé pravi Bogomolitiche Ocza u Duhu i právdí, jer i otacz ovaki tráxi, koifze molé nyemú.</hi> Joan. 4.V.23.

</p>

<p>Trechi pút, U razfirényu Szlavé Boxie: Jer u ovoy fzuetoj Congregátii buduchi Virni, ofzobitim nácfinom firé fšvuda fšlavu i fálu fšvétoga Troifřtva, řtonoie na Duř fšpáfřé

<!-- 16. STRANICA -->

<pb n="16" facs="0017.jpg"/>

nye náí korifřtnia. Zatò Bogbi dao, daje fšvágdi, navlafřtìò u Zemlyi náľfoi, po fřvi miřtzi, ová fřvetá, fšlávna Congregatia! Onda bi bio doifřta práui i trajuchi mir u Zemlyi, tihòta, jedinoz, fšpafřénye, i fřvaki blagofřov Boxii.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="4" xml:id="DK1800-IIIII-01-04">

<head><hi rend="center">§. IV.</head>

Dakle fřvetu Troiczu né fřvi lyudi fšlave.

</hi></head>

<p><hi>S</hi>zvetu Troiczu doifřta maloye Koi fšlave, Jer mlogo je Zváni, ali maloje obrářti (a) mlogoye fřtovoreni, ali malochey bitt fšpáfřeni (b) vecheie koiche poginut, negoli koichefze fšzaránit (c) toga rádi, ako poglednés fšvita ovogh cřetiri fřžráne, tojeřt: Afřiku, Ameriku, Afřu, i Europu, Náiprie: Náchiches nefžamo megyu pogani, nego i megyu kerľchanií, mloge brez broja Bogotájce, Ather,

<!-- 17. STRANICA -->

<pb n="17" facs="0018.jpg"/>

Athee, tojeřt: Diavoráue, Pliniáne, Pitagoráne. Druřinu Caligelae i Neruna, <hi rend="italic">Koima Bogh jeřzt terbúnyi (d) Koi u fřzerzu vele: Nejma Boga: (e) tkoje fřvemogúchi da fšluximo nyemu? i řtoche nafř pomoch akofze molimo nyemu (f) brezpořřlen jeřzt, koi Bogu fšluxi (g) haedimo dakle i uxivájmo dobrá fřzadafřnýá fřkupim Ünion is pomafřti napunimofze, da nie polya ni jednógh, kude neche hodit bludnofřt nafřa, da pritifřnemo fřziromaha pravednogh, i ne hodimo Udovicřni &c., jer ovo jeřt hiřze nafře, i nas xdřib. (h)</hi>

</p>

<p><hi rend="italic">Drugi pút,</hi>Náchichès od cřetiri verřzte mloge pogane. Pervò onakvé, koy jali Ognya, jali Vatru, jali trepecha aëra aliti Daha, jali okruglořzt Zvizdá, jali berzu vodu, jali fřuncza; Miřžécřa Bogom nazivlyu (i) Takò Hereclidáni nebéřřá, Anaximanderáni Zvizde, Anaxagoráni fřuncze, Heraclitáni vatru, Anaximenáni trepécha Aëra aliti Daha: Prodicanu

<!-- 18. STRANICA -->

<pb n="18" facs="0019.jpg"/>

vodu za Bogove derxe. Drugò Imáde i onakvi i koifřu <hi rend="italic">prominili; prineřřli cřafřt i fšlavu neumerloga Boga, na obraz umerloga cřloveka, pticřá, cřřetvoronoxni, i puzechii Xiviná.</hi> (k) Ovako za Bogove derxe Afřiriani Golúba: Archivani Zmiu, Babiloniani Asdaju, Trogloditáni Kornyařfu; Theřaliani Ródu; Ambraciani Lava; Delfřcani Vuka; Samiani Ovczu; Thebaniani Tvora; Tenediáni Kravu; Aegypcziani Tele. Trechiput náchiches i onakve, Koiř prikázuju fřzinove i kchere řvoje Gyávolom (l) Ovako Filifřincti Dagonu (m) Amonite Molochu (n) řidonczi Ařtartu (o) Moabite Ařtrotu (p) Samiritáni Baalu (q) Ninivire Nefrochu Boxanzřta pořřveta prikazuřú, i ovima, u Idoli pribivajugyijm, Gyávolom, na pořřénye, fřzvoju Diczu, nemilomczè xive fřxagégú. <hi rend="italic">Cřřetverti pút</hi> Imáde pogáná Idolaczá, koiř piřřáne, jáli diláne lyudřřke kipove miřřzu xivujuchega Boga pořřtuju (r)

<!-- 19. STRANICA -->

<pb n="19" facs="0020.jpg"/>

Ovako Ninus, Nemrodov řřin, po řřmertì ocza fřzvoga, zapovidi pribivajuchmii u zemlye Afřirijřřkoi, da obraz aliti priliku nyegovu ouak pořřtuju i fřlavé, kako iřřřtòga Boga fřzvoga (ř) takogyer u Aegypťu Syrořfanes zapovidaò jeřřt dařře lyudi klanyaju obrářu řřřina nyegovogha, kako Bogu (t) poti nácfin Nabugodonofor (u) i ofřřáli oholii kráľyevi, Poglavicze, i Gofřřoda i řřamifřzebe, i xene řřvoje, i Diczu, i junařřtvom glářřne i Virne řřřľghe řřvoje, hoteliřu prořřřľviti obráře nyine kako Bogove, Boxánřřvenom řřřlavom zapovidili jeřřzu prořřřiti i za Bogove imenovati, i derxati. Odovud meř ovi pogani, mlogé nebrojene himbene i laxlyive Bogove řřřamenuřřchá Idoli jeřřzu.

</p>

<p><hi rend="italic">Trechi pút</hi>Náchiches mloge nebrojene Mahometove řřřinove i nyn zákon prem dářřeje na cřřetiri řřřráne řřřřřřpio (pervi imenujeřře Melich koga Afřřřáni řřřřide; Drughi Azaf, koi jeřřt

<!-- 20. STRANICA -->

<pb n="20" facs="0021.jpg"/>
u Medchi, Arabii, i u Damasku Trechi Alambeli, koga jeft prifatila Armentzka i Perfiánszka Zemlya,
Cfetverti Buhanfi, koi jezť potugima lyudma u Alexandrii i Syrii) niťanemanyě ovi ľzvi koliczi ľzvetu Troiczu táje, i u ľzamome jednom kipu áľiti
ľzobľťvu buduchega Boga izpovidaju, kakoono u pľvõi Azoar, aliti u pľvõm pogľáľvu Turszkogha Alcorana ocľitõ ľzťoi.
</p>

<p><hi rend="italic">Cfetverti pút</hi>náchiches Nebrojene, od cľetiri verľzte Xidove, aliti Cľifute;
prililke rádi: Saducce (x) Farifee (y) Samaritáne (z) Eľfenule (aa) koi ľzda ľzvi pogerďgyuju ľzvetú Troiczu, koiľzľzľze ľztári Xidovi klányali,
govorechi: A A A Gofľpodine Boxe Jer. 14.v.13. Ezech 4.v.14. Joel 1.v.25. i nazivaliľzu nyu ovijm ricľma: Abrahamov Bogh, ľľakov Bogh,
Jakovľyev Bogh. Tob. 7.v.15.
</p>

<p><hi rend="italic">Peti pút</hi>Náchiches meghu kerľtyani mľoge razľicľťe odmetnieke, koi táje
<!-- 21. STRANICA -->
<pb n="21" facs="0022.jpg"/>
ľzvetu Troiczu, takovi jeľzu: Ariáni, Sabelliani, Cerintani, Ebionite, Macedoniáni, Apollinári,
Eutycheľáni, Antitrinitani, Unitariani, Origeniľťae i Affreani Oczipniczi. Zakona ovezi odmetnigá, tajúchij ľzvetú Troiczu, premdaľzľze izľribili i
digľi, niťanemanye po Macľarľzkoi, Polyáľzkoi, i po Erdelyu koi gdi gdi poofťztajaliľzu izopirczi nyini i bokľuťtine; iz megyu koi jedni ľzina
Boxiegai Bogom táje; jedni Duha ľzvetõga; jedni ocza, ľzina, i ľzvetoga Duha tri Boga razľicľťa kazuju; jedni ocza, ľzina i Duha Szvetõga, za
jednogh kipa aliti ľzobľťa Boxánľťvenogh izpovidaju. Jedni Viruju daje otacz vechi kip, ľzin manyi. Duh ľzvetu náľmanyi. Schizmatici Raczci,
Rufugáčzi, Molquályi i Perczi: tajuch izhodenye Duha ľzvetõgh od Boga ľzina mľoge od ľzvetoga Troitzva, ľzrampõtnie ricľi, ľzvi raľáľvi, glágõlye.
Od oľťtáli odmetnigá, po
</p>

<!-- 22. STRANICA -->
<pb n="22" facs="0023.jpg"/>
Naćľarskei, (ki práľvogha nauka neche da terpi, nego po ľzvojoi voli, ľzebika Meľťrove Kupi, i
cľľjénye ľzvoje odrvátľviľ od práľvde, nagonéťke ľze obrachaju) (cc) néchemo ovde govorit, nego ľzvetu i ľzláľvnu Troiczu neprifťztanczě molimo,
da ij proľzľviti, i proľzľvitľeni po Viri práľvoi, ľznama za jedno, práľv da fáľe i ľzlavě ľzvetu Troiczu.
</p>

<p><hi rend="italic">Seľťti pút</hi>u Rimľzkoi ľzvetoj Majki Czerqui, navlatľťtõtõ u Zemľi náľľoi
Apoľťoľťzkoi, o goľeme xalõťťi! ľťaije naipriá Naucsni, koi od ľzvetoga Troitzva, malõ, já i niťta neznadú; kľoz neznánoťť ľzvoju ľzvetu Troiczu
nitiť fáľe nitiť ľzlavě. Drugõ: ľťaije ucľfeni, koi prem daľzu, po Viri, ľzvetu Troiczu poznali, niťanemanyě nyu nitiť fáľe niť ľzlavě, nego volě ľzľuxiti
ľztvorényu, negoli ľztvoritelyu Bogu ľzvojémú. Trechě: ľťaije kľotki i Virni, koi prem da náľťťojě ľľuxiti Bogu, niťtane manyě ľzvetú Troiczu
Angyeoľťzkimii ľalenj ne ľzlavě.
</p>

<!-- 23. STRANICA -->
<pb n="23" facs="0024.jpg"/>
Ráďťoga, da ľzveta Troicza, ľzváďdi, á navlazitõ u náľľoi, s' mľogii Odmetniczii, napunyenoľ Zemľi,
od kerľchána Virni, vazda, nohom i danyóm, neprifťztanczě, poľályena i proľzľavľyena bude, Verná Kralyevľzka Macľarszka Curia: tojeťť: Verna
i priľzľvitľa ľeptem Viráľľzka, i promolvēna Kráľyěvska, ľzudľzke Table, po ľľzľzľzovv porodgyenyu, ľita 1725. drugě Nedillyě Miľzeeza Rűjna, ũ
dánaľľyoi Czerqui Dľuftva ľľzľľzľzovogh s' velikim Ceremoniami, na rázezľřenyě ľzlavě ľzvetõga Troitzva, na ľzpaľženyě mľoghim Duľami, na
pomiroványě, blaženťtvo i napřidak Zemľe náľľe, ovu ľzvetu Congregatiu podigľi jeľzu; u cľľu Knyigu po ľľzľzľzovim porodgyenyu, ľita 1727.
ľznama ľzebe upiľzali jeľzu. Náiprie Priuzľřeni VI. Carolus Rimľzki Czeľzar, I okrunyeni Kráľy nas, i priuzľřivēna Kralyicza Gofľľpoja naľľa. II.
put, Mľogá ľzľvitľá
</p>

<!-- 24. STRANICA -->
<pb n="24" facs="0025.jpg"/>
Gofľľpoda Czerkovna; ľzľvitovna, mľogi Neměľczi, aliti pľemeniti Gofľľpodári. III. put iz megyu
očenľzľkoge pűka nikoliko hillyáď. Koije, ľzveta Troicza ľzvákim tileľznim i Duľovnim dobrom da blaľgofľzovi, joľť na ovome ľzľvitu, á na drugom
ľzľvitu da ij obogati vikovľľnyom ľzlavom i ľzpaľženyem.
</p>

<p>(a) Math. 22.v.14. (b) 4. Eľď. 8.v.3. (c) Ibidem cap. 9.v.15. (d) Phil. 3.v.19. (e) Pľal. 13.v.1. (ľ) Job. 21.v.15. (g) Malath. 3.v.14. (h) Sap. 2.v.6. (i) Sap. 13.v.2. (k) Rom. 1.v.23. (ľ) Pľal. 105. v. 37. (m) 1. Reg. 5.v.1. (n) Iev. 18.v.21. (o) 3. Reg. II.v.6. (p) Jud. 6.v.6. (q) 3 Reg. 16.v.31. (r) 4. Reg. 19.n.37. (ľ) Sap. 14.v.17 (t) Antiqu. Hiľť. (u) Dioph. Hiľť. (x) Dan. 3.v.1. (y) Math. 22.v.23 (z) Act. 15.v.5 (aa) 4. Reg. 17.v.29. (bb) Math. 14.v.6 (cc) 2. Timot. 4.3.
</p>

</div3>

</div2>

<!-- 25. STRANICA -->
<pb n="25" facs="0026.jpg"/>
<div2 type="chapter" n="2" xml:id="DK1800-III-02">
<figure>
<graphic url="pics/graphic2.jpg"/>
<head></head>
<figDesc></figDesc>
</figure>
<head>DRUGO POGLAVJE.</head>

<p>Od Angyeofzke kronicze fšvetóga Troifštva.</p>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-IIIII-02-01">

<head><hi rend="center">§. I.</hi>

Stoje ova fšvete TroiczéAngzeofzka kronicza?
</hi></head>

<p>Ovo nie drugo, nego náí fšvétie Boxie profšlavlyénye s koiým Angyeli, na nebu fšvetu Troiczu fšlavé, neprifštanczé nohom i danyóm (a) govoréchi, Šzvét, Šzvét, Šzvét

<!-- 26. STRANICA -->

<pb n="26" facs="0027.jpg"/>

Gofšpodin Bogh Sabaoth, puna ješzt czila Zemlya fšlávom nyegovom. (b) Blágoššov i fšvitlošzt, i mudrošzt, i zafálnošzt, pošténye i jákošt Bogu nállému uvike vikom Amen. (c) Zato ova fšvetogh Troifštva kronicza imenuješze kronicza Angyeofzka, jer je pošztala od Angyéla; i fšloxena aliti fšafštavita ješzt od Angyeofškij profšlavlyénya. Na to gledi, keđe Zajedno, jednákím fšerczem i úšztma (d) govorimo ovu Angyeofšku kroniczu, k Angyelomfše prilikuje. (c)

</p>

<p>(a) Apoc. 4.v.8. (b) Ifa. 6.v.3. (c) Apo. 7.v.12. (d) Rom. 14.v.9. (c) Apoc. 22.p.5.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-IIIII-02-02">

<head><hi rend="center">§. II.</hi>

Kákoje ová Angyeozka kronicza od Angyel pošztala?
</hi></head>

<p><hi>AN</hi>gyeli, u nebu, fšvetu Troiczu vidivši s liczem u lice, (a) i

<!-- 27. STRANICA -->

<pb n="27" facs="0028.jpg"/>

u nyoi, brezkrájnu Boxáufštvenu dobrotu nyeizinu (b) i k, nyima veliku lyubav nyeizinu (c) hotivši nyu uzaimiczé lyubiti, i ofšobitím nacšinom fšlaviti, odma kako biše fštvoreni, pocséše fšvetu Troiczu fšláviti, ovím nacšinom: Serafini verhovni Angyeli rekoše: Šzvét, Šzvét, Šzvét Gofšpodin Bogh Sabaoth & c. (d) á olšztáli Angyeli za nyimá: Blagoššov i fšvitlošzt & c. (c) s koima profšlavlyényi fšveta Troicza fšlavifše od Angyéla, neprifštanczé nohom i danyóm (f) od pocséla fšvita, i uvike vikom. Odávdeje poznat kolikoje dávnafšya; fšlávna, i prid Bogom drága ova fšvete Troicze kronicza Angyeofzka.

</p>

<p><hi rend="italic">(a) Cor. 13.v.12. (b) S. Aug. lib. de Trinit. cap. 3. (c) Ibidem. (d) Ifai. 6.v.3.

(e) Apoc. 7.v.13. (f) Apoc. 4.v.8.</hi>

</p>

<figure>

<graphic url="pics/graphic3.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

</div3>

<!-- 28. STRANICA -->

<pb n="28" facs="0029.jpg"/>

<div3 type="subchapter" n="3" xml:id="DK1800-IIIII-02-03">

<head><hi rend="center">§. III.</hi>

Kákoje ova Angyeofzka kronicza iz neba, knami dosla?
</hi></head>

<p><hi>N</hi>ajprie Ifaia Prorok u sztarome Zekonu (a) á <persName key="PN17" ref="context.xml#PN17">fšveti Ivan Evangelifšta</persName> u novom Zákonu (b) cfijuchi kakvim nacšinom Angyeli fšlave fšvetu Troiczu Angyeofškimi profšlavlyényi, obiáviše lyudma. Odovud, iz megyu lyudii, fšaije god odrégyenii na vicšnyi xivot (c) kako obráni fšzudovi, (d) uztopczé pocséše fšlaviti fšvetu Troiczu: Ovako fšzvaki bogovetni dán, fšlavlyáše nyu Daniel po tripút (e) <persName key="PN11" ref="context.xml#PN11">fšveti David</persName> fšzedam puti (f) fšveti macháirion 48. puti. (g) <persName key="PN23" ref="context.xml#PN23">fšvétí Bártol Aboštol</persName>, i fšvétá Divicza Márta 200. puti. (h) fšvétí Pávao pušztinyák 300. puti. (i) fšveti Egidio i filveria 10000.

<!-- 29. STRANICA -->

<pb n="29" facs="0030.jpg"/>

puti.(k) á fšveta Maria Mandálina, takóje u pušztinyi fšlávila fšvetu Troiczu, daje fšzvaki dán, po fšzedam púti u Air gore dignuta. (l) odviše fšveti Auguštín tolikoje fšlavio fšvetu Troiczu u fšvom xivotu, dá i pošzle fšmertí, fšercze nyegovo (kojenoje Angyeo nyegov fštraxanin, po fšmarti fšvétoga Auguštiga, u jednóme bištróme fštaklu poklonio Sigisbertu Biskupu Lugdunskomu) fšvake godine vefšzeló igrá po vášzdugi dán na dán fšvetoga Troifštva; i koligogod púti tkogod govori prid nyim, jali Angyeofzka profšlavlyénya, jali fšpoméné ime fšvetoga Troifštva, jali pošztavi pored nyegá knyigu onu, kojuje fšveti Auguštín pišzao od fšvétoga Troifštva; A gdišze derxi fšercze fšvétogh Auguština onde nemore dochi nikakav poganin, jali odmetnik, i ako ukrádom i unigye, ú ti nia napriko umre.

</p>

<p><hi rend="italic">Drugi pút,</hi>Apoftoli, Krozi promo
<!-- 30. STRANICA -->
<pb n="30" facs="0031.jpg"/>
trivfi dofztojánftvo fzlavé Angyeofzské. fzvétu Troiczu fzlavili jefzu, ne fzamo Angyeoszkimi
profzlávlyényij, negofzu joft Angyeofzkoj fzlavi pridáli ovo Apoftoloszko profzlávlyénye Szlava Ocz, i fzinu, i Duhu fzetome, (n) Koima ricfma,
u fzáboru Niceifzkomu, fzvéta Májka Czerqva, pridade ová fzlava: Kako u pocsélu bi, i fžadá, i vazda, i uvike vikom Amen. (o) Koim
Angyeoszkim i Apoftolzkim profzlávlyenyém, fzvi Kerfchani fzlávili jefzu fzvagdi fzvétú Troiczu, za tri fztotine godiná. Potim, za Ifzuckerfztovim
porogyényém lita 324. U AEgytu, u grádu Alexandriiskomu , Arius, fza fzvoimi Uefeniczi, Zabludéché Duhve, i Diávolfzke Náuke fzlufájuch, po
liczomirftvu, las izrekávfi (p) Zatája fzvetu Troiczu, i toliko privari fzvita ovogh, daje fzav fzvit fzamóga fzebé Arianom fcinio (q)
</p>

<p><hi rend="italic">Trechi pút,</hi>Radi fzlave, i pofténya
<!-- 31. STRANICA -->
<pb n="31" facs="0032.jpg"/>
fzvétoğa Troifztva, po Arij i drugih odmetniká, ukinute, i priſztale, fzvéta Troicza fzvoju fzlavu i
pofténye s'mlogimi cfudéfzami opetdixe i ponovi. Pervi put po Ifzuckerfztovom porogyényu, lita 446. u Czarigrádu, tolikofzeje Zemlya tráflzá,
dafzye pod Grádom neprifztanczé tako nihala, Kako Móre, kad velike talafze dixe, pedéfzet i fzedá Kúli oborilefzejefzu i fzvi domovi.
</p>

<p>Toga ráni Theodofius Czeſzar, i Proclus Biskup, s Púkom zajednò, u pollye odbegávfi kade
poſzli mlogiñ molitává diczu vodechi ú proceſſinu hodiſe, gdi jedno malano Ditence na nyih, ocſi bih vgrablieno ú nebo od onud po
Angyeoszkoi kripolſti, kadſze povráti, drugo ne recſe, nego iſztò na nebu cfujenu Angyeoszku fzlavu: Szvet, fzvet, fzvet &c. Koju fzlavu
kako izgovori, tè cſasz i umri. Czeſzar i Biskup, iz ovoga Boxiega cfuda razumiſe, da Angyeoszkom fzlavom vallyádé nyima fzlavití fzvetu
Troizu,

<!-- 32. STRANICA -->
<pb n="32" facs="0033.jpg"/>
ako xele izbavitíſze iz onolikogh pogibéllyá; kako Angeoszkim profzlavlyényém pocſéſe fáłiti fzvétu
Troiczu, taki priſztade i u Grádu tréſnya Zemlye, i kuga megy lyudma- To promotrivfi, poſzli toga ú kerſfánzkoi Zemlyi, i po drugi Dexava, púk
szlavlyáſe fzvétu Troiczu Angyeofzkimii profzlavlyenyii. (r) Drugi pút, po Ifzuckerfztovom porodyényu lita 566. Radegundis Krályicza, Elcfiiu
fzvogh poſzla k Czeſzaru, koi za 40. nochí, i 40 daná, od veliki vitrová i gólemogh talafza, na móru nikudſze niſzu mogli ganuti. Poſzli nyiné
mlogé molitvé, jedan bili golúb, lágyu, ú kojoj biáu, triput obleti, á fzoti zimſzeje jávlyalo da fzvetu Troiczu fáłé, ako zełe od pogibéllyá, daſze
oproſzté, kakoje fáłit pocſéſe i závit ucfiniſe, dachie fzvude gláfziti i cfí(n)it fzlávu fzveté Troicze, takifze móre utifi, radi toga kade zdravò i mimò,
fzrečni, doma fztigofe, fzla

<!-- 33. STRANICA -->
<pb n="33" facs="0034.jpg"/>
vu i poſténye fzvetóga Troifztva fzvude jefzu gláfzili. (s) Trechi pút, po Ifzuckerfztovom porodyényu
lita 1068. Gottifredus Princip od Lotharingie, fza fztò hillyádmii kogniczii, i feſzt fztotin hillyádmii Picfzii, Kerſchánzkimi Voiniczi fzvu
Antiochíu od Pogáná otte, i u nyoi od nebrojeni Pogána obuzet bi; od velikogh gládá vojnikie fzvoje pogubi, s nikolikii nejákii oſztade, hotiufiſe s
Poganii udarit, pri boja, kako fzvetu Troiczu Angyeofzkimii profzlavlyenyii fáłiti fztade, taki odma na nyih ocſi gledi, tri Mulke glave iz neba na
pomoch dógyofe, i fnyima zajednò protiva Pogani takofzufe bili, daje iz megyu Turáká fztò hillyádá palo, á oſztaliſzu odbigli. Kerſzfánzski
Vojniczi oni neja ki, oſztadofe fzvi na broju, nitko od nyi nepogibe. (t) Cfetverti pút, kade Turczi, i odmetniczi fzvetu Rimfzku Apoſtolsku
Czerqvu ofzobitím nácfinom fza fzvi ftráná progonit pocſéſe,

<!-- 34. STRANICA -->
<pb n="34" facs="0035.jpg"/>
onde Rimfzki Pápa, peti Pavao, kakono fzvete Májké Czerqué pervi i verhovni Pałztir, hotivfi
Poganom i Odmetnikom, s Boxiom pomochu, fzuprot fztat, i Pogane fza fzvima odmetniczi iztribit, u Rimu digao jefzt Congregatiu fzvétoğa
Troifztva, cfíu pomoch i dobrotu promotrivfi Kerſchani, po mlogi miſzti digofe ovu fzvétoğh Troifzrva Congregatiu. Otud i mi u dobrom uffányu
joſzmo, dache i u náłoj. Macſarszkoi Zemlyi Czerkovna i fzvitovnya Zemalyszka Gołzpoda, Duhovni Pałztiri, i fzvi koi duhovno fzapſzénye
zaktivaju národi, kakono obráni fzinovi Boxij, u Knyigu ové Congregatie od fzvetogh Troifztva, fzami fzebé datti upiſzat, i buduch upiſzáni,
poſzvi Miſzti, gdi fztóje, fzvude dignut hochie ovu fzvetogh Troifzrva Congregatiu. Nałtoi fzveta i fzlávna Troicza pomogla. Ondache ova nałła
Zemlya proczvitat: Rajemcheſze fzatvorit, kade lyudi, po

<!-- 35. STRANICA -->
<pb n="35" facs="0036.jpg"/>
fzvi miſzti, gdi fztóje, s jednim fzerzem, jednom vollyom pervi réd fzvetu Troiczu fáłiti budu s'
Angyeofzkom Kroniczom; Drugi réd, ovo fzveto profzlavlyénye hochie fzvudé cfiriti: trechi réd, na fzirote, potribnike, i boleſtnike dobnu fztarofzt
hochie imati.

</p>

<p><hi rend="italic">(a) Ifá. 6.v.3. (b) Apoc. 4.v.8. (c) Act. 13.v.48. (d) 2. Tim. 2.v.21. (e) Dan.
6.v.13. (f) Pál. 118.v.164. (g) Pa'ed. Hil. cap. 19. (h) Mar. lib. v. 1. (i) Sozom. lib. 6.29. (k) Lud. de Aug. 1.6. (l) in Vita S. Maria (m) Vita S.
Ang. (n) Litur. S. Jacobi (o) Conc. Valenſe. (p) 1. Tim. 4.v.1. (q) Conc. Nicaen. (r) Niceph. l. 14. cap. 46. (s) Baron. tom. 7. ad Annum 566. (t)
Paulus AEmil. lib. 4. Hiłt.</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="4" xml:id="DK1800-IIII-02-04">

<head><hi rend="center">§. IV.

U čemú fztói, i kakofze govori ova Angyeofzka krunicza?
</hi></head>

<p><hi>U</hi>Trima defzetinami fztói, i ovako fze govori: Pervi put govorifze
<!-- 36. STRANICA -->
<pb n="36" facs="0037.jpg"/>
Virováye Apoftolszko, tojefzt: Virujem u jedinoga Boga otza fzvemoguchiéga &c. fзве dokraja.
Drugi pút, za Viroványem govorifze Angyeofzka popívka: Blagofzov i fзvitlofzt, i mudrolft i zafálnofzt, poltenye i jakofzt Bogu naľlemu uvike
&c. Polfzli ovoga, defzet puti za fzebicze govorefze Angyeofzke i Apoftolfzke fále, fзvet, fзvet, fзvet, Gofzpodin Bogh Sabaoth, punaje fзva
Zemlya fálom nyegovom. Szlava Otzu i Szimiu i Duhu fзvetomu, kako ú pocfelu bi, i fзad, i uvike vikom Amen. Trechi pút, druga i trechia
defzetina opét s ovimfze nácfinom govori: Blágoľzov i fзvitlofzt &c. I zatim: Ocfé nas. &c. polfzli nyega: Blágoľzov i fзvitlofzt &c.
i defzet puti: Szvet, fзvet, fзvét Gofzpodin Bogh Sabaoth &c. fзlava otzu i fzinu, i Duhu fзvetóme &c. Cfetverti pút, polfzli tre

<!-- 37. STRANICA -->
<pb n="37" facs="0038.jpg"/>
chie de fzetiné, govorifze: <hi rend="italic">Zdrava Maria, Kcheri Boga otza, Majho Boga fзina;
Zarucnicize Duha fзvetogh, Kralyiczó Neba i Zemlyé, Gofzpojo fзvakogh fзtvorénýa, Gofzpodin fзtobom, blazena ti jefzi megyu xenami.
&c.</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="5" xml:id="DK1800-IIII-02-05">
<head><hi rend="center">§. V.
Sto zlamaju ove Angyeofzke i Apoftolfzke fále?
</hi></head>

<p><hi>N</hi>Aiprié: po ovimá trima ricfmi: Szvét, fзvét, fзvét, zlamenujefze u jednomu xivujuchemu Boxánfztvu, tri nerazdillyena
kípa, aliti fзobľta Boxanfzteena, tojefzt: otacz, fzin i Dúh fзveti. Otud ove tri ricfi: Szvét, fзvét, fзvét govorechi, ne fзámo fáľimo tri kípa
Boxánfztvena, nego zajedno i izpovidámo, da kakogodje Otacz u kipu fзvomu fзvét, brezkrajan, viefnyi lip, mudar, jáki &c. i u fзvakome
dílu fзvómu pravedan, do

<!-- 38. STRANICA -->
<pb n="38" facs="0039.jpg"/>
bar, milofztiv &c. takávje i fzin, takav i Dúh fзveti.
</p>

<p><hi rend="italic">Drugi réd,</hi>ová rics Xudijzcki Sabbaoth Dalmatinszki Mloxina Boga
naľľéga ime jefzt, koimľze imenom u fztarome zákonu dvifztotin puti imenuje. Otud ovu rics Mloxina izrekávľi, jávľýámo, da nas u trima kípovi
budúchi Bogh, fзvaké mloxiné, tojefzt, fзvakogh fзtvorénýa Bogh jefzt. Trechi réd; po ovima ricfmi: Gofzpodin Bogh, zlamenujéfze, daľzu tri
kípa Boxánfztvena íľztom, a jedán Gofzpodin, jedna Boxánfztvena Nárav, vollya, jedna fзvétoľft, jedna lipota, jedna dobrotá, jedna mudrolft,
jedno Boxánfztvo. Otud Angyeli, tri kípa Boxánfztvena fáľechi, i tripút rekávľi, Szvét, fзvét, fзvét, ne vele tripút Gofzpodin Bogh, niti Gofzpodá
Bogovi, nego cigli jedán pút, jednogh Gofzpodina, jednogh Boga imenuju, jávľýajúchi daľzu tri kípa Boxánfztvena íľztom jedán jedini Gofzpodin,
i jedán Bogh.

</p>
<!-- 39. STRANICA -->
<pb n="39" facs="0040.jpg"/>

<p><hi rend="italic">Cfetvérti réd,</hi>ove ricfi: puna jefzt fзva Zemlya fзlavom nyegovom,
zlamenuju da fзveto i fзľávno Troifztvo, po fзvomu Boxánfztvenom bichu, vazda, fзvagdi, u fзvakom fзtvorénýu jefzt, i ú nyemu fзvako
fзtvorenye xivi, micľeno jefzt, i nyemu, u fзvakom fзtvorénýu fзlava jefzt.

</p>

<p><hi rend="italic">Péti réd,</hi>Po ovoi Angyeofzkoí popívki: Blagofzov i fзitlofzt &c.
Naiprié dajémofze fзvétome Troifztvu, gdi brezkrájno i vikovicľuye Boxénfztvo, fзvétoľft, lipotu, dobrotu, blexenfztvo, &c. imáde. Drugi
réd, uzdifuch xelimo, da ove Boxánfztvene brezkrájne dobrote u nyemu vazda uvike vikom ofztanu. Trechi réd, zaktivámo dáľze, na ove
Boxánfztvene brezkrájne dobrote glédi, fзvéto Troifztvo fзľavi, od fзvakogh fзtvorénýa, uvike vikom.

</p>

<p><hi rend="italic">Sefzti réd,</hi>s ovom Apoftolzkom fáľom: fзlava otzu, i fzinu, i Duhu
fзvetóme, fáľu uzdáľjemo fзvetóme Tro

<!-- 40. STRANICA -->
<pb n="40" facs="0041.jpg"/>
íľztvu, gdi náľzje fзtvorio, odkupio, polfzvéto, xivit, cfíni, derxi, Kreche, odívá, csúvá, ucľi, tileľznim
i Duhovnim nácfinom ráni, i megyu fzinove fзvoie obraojefzt.
</p>

<p><hi rend="italic">Szédmi réd:</hi>Ovimá ricfmá: Kako u pocféľu bi, i fзad, i vazda, i uvike
vikom. Amen. Zlamenujefze da fзveto Troifztvo dvofztruku fзľavu imáde. Perva jefzt ne fзtvorena; brezkrájna, fзkojom tri Boxánfztvena kípa,
odvika, vazda, i fзad, i uvike vikom fзľavé fзami fzebe, ovim nácfinom. Otacz vidéchi u fzinu i u Duhu fзvetome, brezkrainu Boxánfztvenu

dobrotu, fzlavi fžina i fžvetóga Duha. Szin opét vidivfi onu ifztu brezkráinu Boxánfztvenu Dobrotu u Oczu i u fžvetóme Duhu, fzlavi Otza i fžvetoga Duha Dúh fžvétí opét vidivfi onu ifztu brezkrájnu Boxánfztvenu dobrótu u otzu i fžinu, fzlavi otza i fžina.

</p>

<p><hi rend="italic">Drugá</hi>fžvetogh Troifztva, fzlava, jeftz fztvorena i brezkráinò nixa, <!-- 41. STRANICA -->

<pb n="41" facs="0042.jpg"/>

skojomfze fzlavi od fžviu fžtvorényiâ; i ovâ fztvorena fzlava opét je dvoľztruca. Perva, kada fžtvorénye nyega fzlavi fžamò zarad nyega ifztogh, na nyegovu brezkrájnu dobrotu gledi; tojeftz, kada nyega fáli, fžamo ifztom kroz to gdi u nyemu jeftz brezkrájna lipota, jali dobrotâ, jali fžvétolfz &c. Drugâ fztvorena fzlava jeftz, Kada fžtvorénye fzlavi fžveto Troifztvo, za fžvoju horifzt, tojeftz: Kadé nyegâ fáli zatò, gdie nyega fžveto Troifztvo fžtvorilo, odkupilo, derxi, bogátogh cfini &c. I obechialo jeftz nyemu, Rajfzku fžlavu. Ova druga fztvorena fzlava, prem daje prid Bogom mila i doľztojna, ali mlogoje milia ona perva fztvorena fzlava: jer cfovik kolikogod puti fžvétó Troifztvo, zarad nyega ifztoga fzlavi, za nyegovu brezkrájnu Bovanfztvenu dobrotu, onoliko púti oprafztaľufze nyemu fžvi koliki grifzi nyegovi fžve ono pokáránye i kaľtíga, koje bife zaľzľuxio

<!-- 42. STRANICA -->

<pb n="42" facs="0043.jpg"/>

fžvoijm griami. Otud mi, kadé s Angyeofzkom kruniczom fžlavimo fžvetó Troifztvo, fžlavimo nyegâ ne fžamò na korifzt naľfu, nego na nyegovu Boxánfztvenu dobrotu gledimo i xelimo (daje mogúche) pézkrájnom Boxánfztvenom fžlavom fžlaviti, kakonofze fžlavé Boxánfztveni kipovi megyu fžbom.

</p>

<figure>

<graphic url="pics/graphic4.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

</div3>

</div2>

<!-- 43. STRANICA -->

<pb n="43" facs="0044.jpg"/>

<div2 type="chapter" n="3" xml:id="DK1800-IIIII-03">

<figure>

<graphic url="pics/graphic5.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

<head>TRECHE POGLAVIE.</head>

<p>Od opproftényaâ ové Congregacíe fžvetóga Troifztva.</p>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-IIIII-03-01">

<head><hi rend="center">§. I.</hi></p>

Kakva opproftényaâ jeftzu u ovoi fžvétoj Congregacij?

</hi></head>

<p><hi>X</hi>III. Benedicto fžveti Rimfzki Pápa, po Ifzuckerfztvome porodgyé

<!-- 44. STRANICA -->

<pb n="44" facs="0045.jpg"/>

nyu, lita 1726. 5ti dán miľžécza Trávna Aprila, ovoj fžvetoi Congregatij trofztruco opprofténye na viké dade; Naipervo: Od fžviu griha opprofténye. Drugi pút: opprofténye, koje traje za fžedam godina, zajedno s Cfeterdefzniczami opproftényi. Trechi pút: opprofténye od ľelztdelzét dánâ.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-IIIII-03-02">

<head><hi rend="center">§. II.</hi></p>

Na fžofzu ovaâ opproftényaâ?

</hi></head>

<p><hi>N</hi>Aipriè: od fžviu grihá opprofténye, na to jeftz, daľze s ovim Vrimenito pokáránye i kaľtíga s grióm zaľzľúyena fžvim opprofztí: Jer Bogh prem da, po ifzpovidi i pokori, oprafztâ grihe cfoviku, i vicľnyu kaľtígu s griom zaľzľuxenu, od fžamoga milofzderdgya fžvoga, na Ifzuckerfztova doľztojántva gledech (a) niľtanema

<!-- 45. STRANICA -->

<pb n="45" facs="0046.jpg"/>

nye Vrimenito pokáránye ne opráľtâ, negoga do Vrimena kárajuch ofiniva. Na Priliku: Prem da bife opprofztio grihe <persName key="PN32" ref="context.xml#PN32">Adamu</persName> (b) <persName key="PN11" ref="context.xml#PN11">Davidu</persName> (c) Marij Moyľfjevój ľžefztri (d) u puľztinyi mermľajuchiém Xudiom (e) Moyľii i Aaronu (f) niľtanemanyé Vrimenitim pokárányem ocľu <persName key="PN32" ref="context.xml#PN32">Adama</persName> (g) <persName

key="PN11" ref="context.xml#PN11">Davida</persName> (h) Mariu (i) Xudie (k) Moyfiu i Aarona (l) Otud prem da Bogh opproftzi grihe Petru (m) Mandalini (n) nifanemanyè i Petar i Mandalina mucfnu pokoru u fzvem Xivotu derxafe (o) ifztom da bi ij Bogh Vrimenitim pokarányem ne ofínuo. Zato, poklem Bogh oppráftaiuch Cfóviku grihe, i grihom zafzluxeno viefnye pokaráneyi ne oppráftá Vrimenitu kaftigu, nego nyega, jali na ovome fzvitu, jali po fzmerti, u Purgaiorii ofsfibiva (p) potribno je da cfóvik zadovolynofzt ucfini Bogu za ovo Vrimenito pokaránye fzvoje. A odkudeche cfóvih zadovolznofzt ucfi

<!-- 46. STRANICA -->

<pb n="46" facs="0047.jpg"/>

nit, za ovo fzvoje Vrimenito pokaránye? jeda fzvoimi dofztojanfzti; tojefzt mucfnom pokorom fzvjom? tefkò. Odkudecke dakle lákfè? Iz blága fsveté Májké Czerqué, tojefzt iz dofztojánfztvíi i zadovolynofztíi Ifzuckerfztvíi, Divicze Marié, imlogií ofztalií nebrojenij fsvetií, kojaá dofztojanfztvá, i zadovolynofzti u fsvetoi Majki Czerqui, kakono u blagodivnom Domu, fzlóxena fzrojé. Ali kakoche cfóvik zadovolynofzt ucfinit s ovim fzlóxenim blágom fzkupim? jedali moxe fzvjom vláfzchiu iz ovoga blága flogod izvadit, i dat Bogu za fzebe? Ni po koi nácfín. Jer Gofzpodin Ifzuckerfzt fzamò ifztom <persName key="PN13" ref="context.xml#PN13">fsvetome Petru</persName>, i nyegovim Námfíztnikom, kakonofsveté Májké Czerqué verhovnijm Pafztirom, pridade od Doma nyegovogh blagodivnogh klyucfeve (q) otud dakle Rimfzki Papa, kakono Námfíztnik <persName key="PN13" ref="context.xml#PN13">fsvetóga Petra</persName>, i verhovni Pafztir- Czerkovni, iz blága Czerkovnóga

<!-- 47. STRANICA -->

<pb n="47" facs="0048.jpg"/>

daje od fzvju griha opproftenye, da Cfóvik po ovomu, zadovolynofzt ucfini Bogu za Vrimenito pokaránye fzvoje.

</p>

<p><hi rend="italic">Drugi pút.</hi>Opprofténye za fzedam godiná; i za fefzdefzet dáná, na tojefzt, da pognymá Bogh Cfóviku opproftzi onu mucfnu pokoru, kojubimu vallyalo podnéti po fztárom obicfáju i fztúdu fsveté Májké Czerque, za fzedam godifftá, jali za fefzdefzé dáná. Kakò u dávnasnye Vrime, za jedán fzmertni grih, po fztudu Czerkovnomu, za defzet, za dvajefzt godiffta pokoru derxáli jefzfu Kerftiani ali poklem fzađe, na izhodku fsvita, oládila fzejefzte lyubav, á zlochía fzeje razisla, nahodefze onakovi lyúdi, koima, akobi vallyalo po Czerkovnom fztudu terpiti, nebi ijm ni hillyadu godiná dofzti bilo. Zato za ovake godifnye brojeve, fzluxe ovakáa opproftenyáa. Po opproftényu cfeterdefzéto bífze od one pokore, koju

<!-- 48. STRANICA -->

<pb n="48" facs="0049.jpg"/>

bi imali podneftzi, po fztudu Czerkvenome.

</p>

<p><hi rend="italic">(a) Rom. 3.v.24. (b) Sap. 10.v.2. (c) 2. Reg. 12.v.13. (d) Num. 12.v.14. (e) 14.v.29. (f) Num. 12.v.24. (g) Gen. 3.v.19. (h) 2. Reg. 12.v.1. (i) Num. 12.v.15. (k) Num. 14.v.23. (l) Deut. 32.v.48. (m) Luc. 22.v.61. (n) Math. 19.v.5. (o) Vita S. Petri, & Mar. (p) Matth. 13.v.34. (q) Math. 16.v.19.</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="3" xml:id="DK1800-IIIII-03-03">

<head><hi rend="center">§. III.</lb>

Kadé i Kakvim nácfínom dobivaju ovaá opproftenyáa, u ovoj Congregaczij buduchii Vimií?</lb>

Od fzvju griká puno opprofténye do bivaju.

</hi></head>

<p><hi>N</hi>Aipriè oni dán kadfze upífu, ako oni dán pervò izpovidivífíze, poboxnò uxivaju fsvéto i fzlávno Tilo i Kerv Ifzuckerztovu. <hi rend="italic">Drugi pút,</hi> na cfařz od fzmerti, ako izpovidivífíze

<!-- 49. STRANICA -->

<pb n="49" facs="0050.jpg"/>

Ifzuckerfztovo Tilo uxivaju, jali ako to nemore bitt, ifztom pokornim, kroz grihe, pokajányem, Ifzufzovo ime, ufztmi fpménu i jali akobi i to nemoglo bitt, u fzerctu to fsveto ime uzimádu, i na pomoch zovu.

</p>

<p><hi rend="italic">Trechi pút:</hi>Szváké godiné na dán Nedelyni fsvetóga Troifztva, na dán Zacsécha Blaxené Diviczé Máriae, na málu Gofzpoinu, na dán od Navífténya blaxené Gofzpé; na veliku Gofzpoinu. Takogyer na dán fsvetóga fztipána králya; fsvetóga Imré Duke; Lojola fsvétogh Ignaczié; Xaverie zvetogh Franceska; i Borgié fsvétoga Franceska, ako na ove dnéve izpovidivífíze, i Ifzuckerfztovo fsveto Tilo primiví, Budmiszku Druftva Ifzufzovogh Czerquv pohoditi budu, i u nyoi flogoditfze uzmolé za jedinfztvo megyu Poglaviczam Kerfchánszkim; za iztriblýénye odmetnikov, i za uzvisénye fsveté Májké Czerque.

</p>

</div3>

<!-- 50. STRANICA -->

<pb n="50" facs="0051.jpg"/>

<div3 type="subchapter" n="4" xml:id="DK1800-IIIII-03-04">

<head><hi rend="italic">Opprofténye za fzedam godina, S. Cfeterdefzetniczom zajedno dobivaju fsváké godine.</hi></head>

<p><hi>P</hi>Ervi pút, treché Nedilyé po Vodokerfchu. Drugi pút, treché nedilyé korizmé. Trechi pút, treché nedilye po Ufzkerfzu. 4ti pút, drugé Nedilye Mířécza Rujna, ako na ove dnéve ifzpovidivífíze, i fsveto Ifzuckerfztovo Tilo primiví, Budimszku Druftva Ifzufzovogh

dávnaľnyu Czerqvu, pohoditi budu, i ũ nyoi ftogodirfze uzmolé, za jedinfztvo megyu Poglaviczam Kerfchánfzkim; za iztriblyénye Odmetnikov, i za uzvifénye fzvete Májké Czerqué.

</p>
</div3>

<div3 type="subchapter" n="5" xml:id="DK1800-IIIII-03-05">
<head><hi rend="italic">Opprofténýe za fefztdefzet dáná dobivá fzvaki.</hi></head>

<p><hi>P</hi>Ervi pút; Szváke Nedillye, i kolikogod puti dogyè na Mifzu fzvè

<!-- 51. STRANICA -->
<pb n="51" facs="0052.jpg"/>

té Congregácie. <hi rend="italic">Drugi pút:</hi> Kolikogod púti Angyeofzku Kroniczu zajedno govori s ofztálom Bráchom. Trechi pút: Kolikogodfzeputi potrudí na Proceffion fzvété Congregácié, jali na drugu Boxiu fzlusbu nyeizinu. IV. pút: Kolikogod puti u ime fzvétóga Troifztva, jali gládnogh naráni jali xèdnogh napoi, akoche ifztom i s jednim napitkom friske i bifztre vodicze, jali gológh zaodíé, jali fzfufnya ofzlobodi, jali bolefztogh nagledá, jali putniku konak dá, jali Ubogu lemoľnyu pruxi. V. pút: Kolikogod puti megyu onakvima koifzulze poľzvagyali, i lipolfe ne gléde, mir ucfini, jali po fzebi, jali podrugóme. VI. pút: Kolikogod púti fze potrudí na pokopánye Brata kogágod, jali i drugogh mertvogh Clóvika; jali ako to nemoxe bitti, pet ocenáfa, i pèt Zdravi Mariá, za nyegovu Dufu namini. VII. pút: Kolikogod púti fzetogh i fzlavnogh oltár

<!-- 52. STRANICA -->
<pb n="52" facs="0053.jpg"/>

fzkogh Sacramenta (kadfe u proceffiuu, jali k bolefztniku nolzi) odprati, jali ako to nemoxe bitti, czigló jednogh ocenáfa, i jednu Zdravu Mariu izgovori. VIII. puti: Kolikogod púti Odmetnika na Viru právu, jali grifnogh na pokoruu, obráti, jali fze u razfirényu Viré právé trudi, jali ako fto za Viru právu térpi. IX. pút: Kolikogod púti praediku, jali drugogh kogágod duhovnogk Nauka pomlyivò sluľa. X. pút: Kolikogod púti fzvoju Dicficzu, jali kojegod gruge Neuke, na poboxne fztvari naucfi, jali ako to od nyegá nemoxe bitti akoij poľalye na nauk Kérfhánszki i Duhovni. XI. pút: Kolikogod púti zaradi Boxie lyubovi, kogágod grifnika za grihe nyegove pokará, jali ako bi to bilo bezkorifznò neka Duhovnim, jali fzvivotnim Birovom dokáxe. XII. pút: Koliko god púti, jali nevezfelogh razvezfeli jali Brixnome dobro fzvivotánye dá

<!-- 53. STRANICA -->
<pb n="53" facs="0054.jpg"/>

de, jali u Tilefzni i Duhovni poľzlovi, kogágod pomogné. XIII. pút: Kolikogod púti fzamóga fzebe, jali drugogh od griha, ftefe, pogibéllya, nevollye fzacfuvá i obráni. XIV. pút: Kolikogodfze púti fzfvezerdò trudi na kakvemagod poľzlove ové fzvété Congregácié. XV. pút: Kolikogod puti Zlotvoru fzvomu opproftzi, jali oprofténye od nyegá, zaifte jali fze Bogu molí za nyegá, jali fnyime kojegod drugo dobro ucfini XVI. pút: Kolikogod púti Zlé mifzli iz Uma fzvoga izтира, jali fze od koi fzvétí i poboxni fztvári razmislyává. XVII. pút: Kolikogod púti drugogh Clóvika; za neprikladne i grifne ricfi pokará, jali fze od poboxni fztvári prid drugim, razgovará. XVIII. pút: Kolikogod púti fzvoju Duhovnu fzfvezft izkusává, grihe fzvoje placzé i izpovidá, Ifzuckerfztovim fzfvetim Tilom Xivi, fzvete Knyige ftié, jali kad fze ftiu, pomlyivo fzlusá.

<!-- 54. STRANICA -->
<pb n="54" facs="0055.jpg"/>

XIX. pút: Kolikogod púti, u lme fzvétóga Troifztva s koleni poboxnò poklon ucfini, fza Zlaményém fzfvetogh krixa prikerfzti i kakvámugod poľzla i trúda pocfme, ifztom da zlo nebudné. XX. pút? Kolikogod púti zaradi lyúbavi fzfvetóga Troifztva, ũ cfemúgod fzamóga fzebe ponizi; druge po doľztojánfztvu poľtuje drugimáfze pokori, i poddádé, prid drugimáf poľztidnò fza fzobom vládá, i dobru priliku dáje drugim. XXI. pút: Kolikógod púti zarádi fzfvetóga Troifztva radó terpi, od drugi, kojugod laxlyivu fzumnyu, iz, dáványe, jali pokáránye, ftetu, nenávidofzt, merfzkochu, i kojumugod drágo protivnu fztvár. XXII. pút: Kolikogod púti Zimu, Uruchinu, i Kakvumugod drágo nezgodu, jali boléfzt, jali fziromaľtvo, i kakvogagod od Boga poľzlánogh bicľfa vezfelò terpi. XXIII. pút: Kolikógod púti, tilefznom i Duhovnom po

<!-- 55. STRANICA -->
<pb n="55" facs="0056.jpg"/>

gibélyu ũ nevolyi, u potribi, u hudnom fztányu, fza fzfzimfze ofzlóni na Boxiu volyu. XXIV. pút: Kolikogod púti s drugim kojúgod praviczu, jali milofzergyé, jali umilynofzt, i kakvomugod drágo tilefzno i Duhovno dobro ucfini. XXV. pút: Kolikógod púti, od griha (na kógh najveckmá fzebe prignútógh náhodí) uzderxi fzamógá fzebe. XXV. pút: Kolikógod púti s poľztom, difzciplinom, s Cziliczom, i cfim mugod drágo fzvoje Tilo, zarádi Boga namucfi. XXVII. pút: Kolikolzfegod púti od fzfvetóga Troifztva razmislyáva, jali fze u nyegovoj Boxánfztvenoj dobroti nafzládgyuje, jali knyemu uzdáne, jali nyega fzlavi, jali nyegovo poľténýe firi, jali na razfirénye poľténýa nyegovogh prilike, medulyicze & amp;c. cfiniti dáje. XXVIII. pút: Kolikogod púti, u jutru, ũ podné, u vecfèr fzfvetóga Troifztva Angyeofzkim profzľavlyénýém fáli i pozdravlyá.

<!-- 56. STRANICA -->
<pb n="56" facs="0057.jpg"/>

XXIX. pút: Kolikogod púti, na poľtenye fzfvetóga Troifztva, u jutru, fzvojá fzvahá mifzlyénýá, ricfi, dilá, terplyenye, prikáxe, i namini, i priko dán onamo derxi; á u vecfer fzfvojú fzfvezft izkusává i grihe xali. XXX. pút: Kolikogod púti ove fzvete Congregácié od fzfvetóga Troifztva Virne, primloxi i firi.

</p>
</figure>

<graphic url="pics/graphic6.jpg"/>
<head></head>
<figDesc></figDesc>
</figure>

</div3>
</div2>
<!-- 57. STRANICA -->

<pb n="57" facs="0058.jpg"/>
<div2 type="chapter" n="4" xml:id="DK1800-IIII-04">
<figure>
<graphic url="pics/graphic7.jpg"/>
<head></head>
<figDesc></figDesc>
</figure>
<head>CSETVERTO POGLAVJE.</head>
<p>Od Regulaa ové Congregácie Szvétóga Troifztva.</p>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-IIII-04-01">
<head><hi rend="center">PERVA REGŰLA.</hi>
OD UPYZANYA.
</hi></head>

<p><hi>D</hi>Alze xivi Bogh, na ovome fzvitu od fzvoj Virni, fuudé fáli, ú to ime, u ovo fzvéto i fzlavno Druftvo, fzvaki, koi Boga xivógh miluje, i Dufévno fpalzénye ífté, Kerfchanin, i Kerfchánka, Musko i Xenfzko, od kogámugod kolena, plemena, jezika, Réda, i Míftza bio, báдавá, i brez pláché upízfatzé moxe fzvagda,
<!-- 58. STRANICA -->
<pb n="58" facs="0059.jpg"/>
návlaftitó na dán nedilyni fzvétóga Troifztva; Treché nedillyé po Vodokerfchu; Treché nedillyé korizmé; Treché nedillyé po ufzkerfzu; i drugé nedillyé Míftzéca Ruina. Otud na Duhovno Pafztirfztvo od Boga obráni Poftováni Plebánofí, Kakono na Duhovno fpalzénye Voditelyi, mogu i fzámi fzebe, i pod nyimá buduche Virne, fzvagda datti upízfatz, ovim náclínom: Peti pút: Rázgovetnó iztomaczéchi Virnim fzvoim, pod praedikom, odluku, fzverhu, i Regule, ovoga fzvétogk Druftva, nekaijm napoménu da u ovo fzveto Druftvo dadu fzami fzebe upízfatz. II. pút: Razumiví vollyu nyinu, neka javé Poftovánome oczu Praefefu, kolikoiye, hoijfze upízfatz zaktivaju. III. pút: Poftováni otacz Praefes, fzvakome Poftovánom Plebánofu onoliko pözfvécheni Czedulá imá pözflati, kolikogod ije onde, koijfze zaktivaju upízfatz u knyigu nálféga fzvétogh Druftva.
</p>

</div3>
<!-- 59. STRANICA -->
<pb n="59" facs="0060.jpg"/>
<div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-IIII-04-02">
<head><hi rend="center">DRUGA REGULA.</hi>
Od Náredbé Upízfáznya.
</hi></head>

<p><hi>K</hi>Oigod zaktivá, fzamoga fzebé, u ovo fzvétó Druftvo datti upízfatz, ili ovde, ili doma kod Poftovánogh Plébánufa fzvóga. I. pút. Izpovidivífze od griháa, fzvéga Xivota, i fzvéto Tilo Boxié k fzebi primiví, fza fzvim imádé fzamóga fzebé odlucíť i pözfvetit na fzlavu fzvétóga Troifztva, i na razlírénye fzlavé nyegové, i na to imádé fzámogh fzebé Závitom zadúxit. II. pút. Szvoje kerfztno ime, i prizime imá upízfatz, jali upízfatzí dat, megyu Virne. III. pút. Onde taki, iz fzúda, godífnýéga fzaáta ukazujuchi jednu czedulu imá fzebi izvadíť, izdruge fztráné, fzvoje ime neka upíse, jali upízfatzí dáde Ovím náclínom i Poftováni Plébánofí fzvoje fzlífaocze imádú úpízfázne ámö pözflatz Poftovánome Oczu Praefefu
<!-- 60. STRANICA -->
<pb n="60" facs="0061.jpg"/>
koicheij u Album, alíť ú knyígu Bratínfzku upízfatz.
</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="3" xml:id="DK1800-IIII-04-03">
<head><hi rend="center">TRECHA REGULA.</hi>
Od fzvakdafnye Falé.
</hi></head>

<p><hi>P</hi>Oklem ovo fzveto Druftvo, na ovome fzvitu, prama odluké i fzvérhe fzvojé, duxno jefzt fzvetoga Troifztva fzvagda neprízfztanczé fáľíť; uzťi uzrok, koíľzegod u ovome fzvétom Druftvu náhodi imá dobro pámtíť onogh fzaata godífyuéga, kogaje na czeduli 12. fzúda izvadio, Iermu vallyá, doklegod Xivujé, za oni czio fzaát, fzvaké godíné, fzvetoga Troifztva fáľíť, klecféchi poboxnó na koleni, i izgovoriví tri Angyeofzke kronicze, za buduche u ovom fzvetom Druftvu Virne, tojefzt <hi rend="italic">I. pút Xivim, za fzvaku Tilefznu i Duhovnu dobnu fzrichu. II. pút, Búduchém u fzmertnoi boleťzťi, za nyinu
<!-- 61. STRANICA -->
<pb n="61" facs="0062.jpg"/>
fzmert bláxenu. III. pút, Za Dúfe Mértvé Brache.</hi> Akolibi tkogod ni po fzebi, ni po kome drugome, ovu Boxiu szlusbu, nemogao dokonatí, u oni nyegov fzaat, koímuje dopao, nék odberé fzebi, ilmu pri, ilimu poszlé onogh fzaata nyegovogh, drugi koigod fzaát, i zgodno Vrime, i onoga fzaata, kogáje obrao neka príkáxe i pözfvéťi fzvétome Troifztvu, mífztó onoga fzaata, u kojem fzaatu valyalobi dagaje fáľio. A gđi néjmá fzaati, neka fzebi odberé jali pria poldne, jali po poldnevu kojegod zgodno Vrime, za koie tri Angyeofzke kronicze moxe poboxno izgovoríť.
</p>

</div3>

CSETVERTA REGULA.

Od fšvagdányé Poboxnofzti.

Oi ú ovo fšveto Druftvo fšzamóga fšzebe upifzao jefzte, izvan fšáata fšvoga godifnýéga, fšvaki dán

62. STRANICA

 na fšzlavu fšvétóga Troifštva fšve fšvoje mifzli ricfi, i dilá, imáde naminit i pošfvétit; à térpnyene, i
 dobra dilá imáde prikázat fšvetóme Troifštvu, za Virne, koifze nahode u ovómé fšvétóme Druftvu, tojefzt, *I. pút, Xivim, za*
 fšvaku tilefznu, i Duhovnu dobru fšrichu. II. pút, Buduchém ú fšmertnoi bolefzti, za nyinu fšmert fšrichnu. III. pút, Za Dúfe Mertvé Bráché.
 Ofzim ovoga, fšváki dán tri pút, tojefzt u jutru, u póldne, i ú vecfer, klecfch na koleni, fšvetóga Troifštva imáde fálit, govoréchi:
 Szvét, fšvét, fšvét Gofzpodin Bogh Sabbaoth, puna jefzt fšva zemlya fšzavé njegové i fšlava Oczu, i fšzinu, i fšvetóme, Duhu kako ú
 pocselu bí, i fšzad, i vazda, i uvike vikom. Amen.

PETA REGULA.

Od poboxnofzti fšváké Nedillyé

Svaki Nedilyni dán ovo fšveto Druftvo, imáde fšvoju fšvétu

63. STRANICA

 Mifzu i pod kojom Virni, zajednò, na gláfz, Angyeofzku kroniczu molé, za Virne koi jefzu ú ovoj
 Congregáczi, tojefzt: *I pút, Xivim, za fšvakú Tilefznu, i Duhovnu dobru fšrichu. II. pút, Buduchém u fšmertnoi bolefzti, za*
 nyinu fšmert, blaxenu. III. pút, za Dúse mertvé Bráché. Otud, akobi tko nemogao bitti na ovoj fšvétoj Mifzi; tú Angyeofzku kroniczu, na
 ovú odluku, jali doma s cfelyádma, jali akobi i tó nemoglo bitti, gdigod, na fšzamu, imáde izmolit. A Poštováni Plébánofi (koifzu fšzebe i fšvòje
 fšzifaocze megyu náfz upifzali) Doma, u Czerqui s Púkom zajednò, prid Mifzom, jali praedikom, ovu Angyeofzku kroniczu, na gláfz u jednò
 imádu molit. Iedna fšztrána púka imáde izgovorit polák Viroványa Apoštolfzkóga, i polak ocfenafá, á drugu polu, druga fšztrána púka. Opétjedna
 fšztrána ima réchi: Svét, fšvét, fšvét &c. A drugá: Slava Oczu &c.

64. STRANICA

 U drugoj defzetini, opét drugá fšztrána imá rechi: Svét, fšvét, fšvét, &c. á pervá: Szlava Oczu.
 &c.

SESZTA REGULA.

Od godifnýé poboxnofzti.

Oklem ovo fšvéto Druftvo, priko godiné, pét vlafztiti fšvétkoviná imáde; tojefzt: Na dan nedilyni fšvétoga Troifštva.
 Tréché nedilye po Vodokerfchu. Tréché nedilyé korizmé. Tréché nedilye po Ufzkerfzu. Drugé nedilyé Mifzécza Rujna. Uzti uzrok, po ovi fšvéczu,
 Naipri na dan nedilyni fšvetoga Troifštva, tojefzt na pervoi fšvetkovini; i drugé nedilyé mifzécza Rujna, u jutru jefzt Proceffion, pozfli toga,
 Macsárfzka, Nimacska, fšzlovaeska, i Dalmatinfzka Praedika, u jednò, po rázflicfiti Mifzti. Pozfli ovoga fšvéga, pivána Veliká fšveta Mifza, pod

65. STRANICA

 kojom jefzt Offertorium. A po drugi dnevi fšvétkovni, naiprié govorifze Angyeofzka kronicza
 Macsárfzki, pozfli nye, Praedika Macsárfzka. Potim Angyeofzka kronicza govorifze Nimacski, poszli nye Praedika nimacská; po Praediki jefzte
 Proceffion okolo prilike fšvétoga Troifštva; á poszli fšvegá ovogá, pivána Mifza jefzt, á pod nyom Offertorium. U ovi dnévi Poštovani Plebanofi
 (koi fšu u náfšemu fšéetome Druftvu) ovu poboxnofzt i fšzlusbu Boxiu, doma mogu fšverfiti. Akolibi tko od Bráché u ovi recfeni dnévi fšvetkovni,
 ovdi nomogao bitti, á on na komugod mifztu budné, imádefze izpovidit i pricfefztit, i jednu Angyeofzku kroniczu réchi, i kákvugod lemosinu
 fšziromau pruxiti; jali akobi to nemoglo bitti; neka ucfiniikójedg dilo od milofšérgya za one Virne koifze nahodé u ovome fšvetóme Druftvu,
 tojefzt. *I. pút, Xivim, za fšvaku tilefznu i Du*

66. STRANICA

 hovnu dobru fšrichu. II. pót, Buduchém u fšmertnoj bolefzti, za njinu fšmert bláfenu. III. pút, Za
 Dúfe mértve Bráche.

SZEDMÁ REGULA.

Od fzaverfiti Dobrotà.
</hi></head>

<p><hi>P</hi>Oklem <hi rend="italic">náfzje xivi Bógh zvao u Druftvo, fzina fzóga, Gofpodina Ifzufza Ifzúkerfzta (a) i obrao náfz je ú nyemu, prinegoje fzvit fztvoren, da fzveti budnémo i brez pége prid liczem njegovim</hi> (b) uz ti uzrok, da na ovome fzvitu, prid nyime fzverfitò hodimo, kako právi Szinovi nyegovi, potribnefzu nami ove fzliddeché fzverfite dobróte. Perva; Xiva Vira (c) po kojoj poznávfi Boga nafféga, i vidivfi nami prigotovlyeno nebelfzko Mifzto naffe, mloga dobra dilá cfinimo (d) Druga; Jáko uffánye (e) po kojemu u fzvacfemu jakofze uzdá

<!-- 67. STRANICA -->

<pb n="67" facs="0068.jpg"/>

mo u Boga nafféga, i od nyega, bez fzvegá dvouménýa cfekámo vicfnyi xivot (f) Trecha; Verhovna Boxia lyubav (g) s kojom Boga nafféga fzamò zarádi nyegá ifztogh, fzverhu fzvéga, iz czilogh fzerca naffégh, lyubimo (h) IV.ta; prava lyubav ifzkernýega (i) s kojom bez obiránya, fzev kolike ifzkernýe i blifxnye naffe, joft i zlotvore, zarádi Boga naffégh lyubimo, kako i fzami fzebe (k) Vtá, duboká poniznofzt (l) po kojoj poznávfi tilefze i Dukovne nevolýe naffe, od fzviu náj nixie, iz právogh fzerca náhodimo i fzudimo mi fzami fzebe (m) VI.tá; Pofztidna cfiftocha (n) po kojoj, Um i pamét naffu, fzerce, ufztá, czilo Tilo i Dufu naffu, vazda, fzvagdi, prid fzvimá, u fzvacfemu, toliko pofztidnò cfifztò i poftenò derximo, da nitko ne more nikakovogh zlá protiva nam rechi (o) VII.má; Ifztinito Duhovno Uboftvo aliti fziromaftvo (p) po kojoj

<!-- 68. STRANICA -->

<pb n="68" facs="0069.jpg"/>

joft i Gofzpoda, zarádi Boga, fzvako fvitovny Gofzdodfztvo, bogatfztvo, i náfzladgyénýa pogerdivfi i omerznufvi, kakono balegu (q) ifztom ono iftu od Boga, ftoijm potribuje da mogu xivit (r) i u fzamome nyemulze ifztom nafzlágyujú na ovome fzvitu (s) VIII.má, obfztojecha Mira (t) po kojoj u jelu, pichu, i fsvacfemu, tako fzámi fzebé trizmenò derximo, da vazda i fzvágdi, ifztom onoliko, i na tu fzverhu jidemo, piémo, fzpávámo, &c. da Bogu naffému bolýmá dallyè fzluxiti moxemo (u) IX.tá; Tilefzno Duhovno namucfénýe (x) po kojoj Tilo i Dufi naffoi, fzev kolike zle xelye nyine, takò zauzdámo, i pofztom, s difciplinom, s cziliciom, i z drugojacfim na mucfénýem na fzlúxbu Boxiu natirujémo, da tilefznima i Duhovnama poxelyénýem fza fzvum umrivfi, jedinò ifztom Bogu naffém xivémo. X-ta, Szkrufena pokora (z) po kojoj

<!-- 69. STRANICA -->

<pb n="69" facs="0070.jpg"/>

grihe naffe szkrufenim iz szerca kajanyèm placfuchi xalimo, gdismo milosztivnogh Boga naffégh uvridili; otud Tilo Boxie cfesztò uxivajuch, vazda Cerqua Boxie jeszmo (aa) XI.ta; Mirmo uzterplyénýe (bb) s kojim od Boga na náfz poszláne fzvakojáke tileszne i Dukovne bicfeve radò podnoszimo (cc) XII-tá, poboxná pokornofzt (dd) s kojim, vollyu naffu, s vollyom Boxiom jako szasztavivfi i szajédinivfi, xelimo, dasze u szvacfemu vollya Boxia izpuni nad nami, otud vollye naffé fza fzvum ofzlányámo na vollye sztarefiná naffi (ee) XIII-tá, fzvahdafnýá poboxnofzt (ff) po kojoj, szvaki dán, Vrilim molitvama, naffima traximo pervószvéga Boxie krályészto i právdu nyegovu. (gg) XIV.ta, Umilyno milofzerdgye, po kom zarádi Boga fzev potribnike szveszerdò ú szvacfemu pomáxemo. (ii) XV-ta; právo priatelyfztvo, po kom, szvako lukavtzt

<!-- 70. STRANICA -->

<pb n="70" facs="0071.jpg"/>

vo iz szerca naffégh izgonivfi, szvimá pravò, govorimo, Virnò szluximo, i po nyinom dosztójánsztvu, nyi poftujémo (II) XIV-tá, fzvétò rasmislyivanye (mm) u komu, szviesztt Dusé naffé pogledávfi, iz praznoszt ovogh szvita dobrotami ze nebeszkima primirivfi, na szlusbu Boxiu szami fzebe fza fzvum dájémo. (nn) Po ovima Dobrotami, poklem fzvímá nami u Ráj ulizti vallyádé, zato fzvaki Viran, u ovima Dobrotami imádé okréttan bitti, i pria izpovidi fzvojé promotrit imádé: gdi, kadé, s koim nacfinom, uzkoj uzrok je fzagrifio protiv kojégod dobroté.

</p>

<p><hi rend="italic">(a) I. Cor. I.v.9. (b) Eph. I.v.4. (c) Heb. II.v.6. (d) Jac. 2.v.14. (e) Prov. 3.v.5. (f) Heb. 6.v.19. (g) Deut. 6.v.5. (h) Matth. 22.v.36 (i) Luc. 10.v.27 (k) Mar. 12.v.31. (l) Eccl. 3.v.20. (m) Pfál. 21.v.7. (n) I. Tim. 2.v.2 (o) Tit. 2.v.8. (p) Math. 5.v.3. (q) Phil. 3.v.18. (r) Prov. 30.v.8. (s) Efth. 14.v.18. (t) Eccl. 37.v.32. (u) I. Cor. 10.v.13. (x) 2. Cor. 4.10. (y) Gal. 2.v.19. (z) Math. 2.v.2 (aa) I.

<!-- 71. STRANICA -->

<pb n="71" facs="0072.jpg"/>

Cor. 3.v.16. (bb) Hebr. 10.v.36. (cc) Job. 13.v.16. (dd) I. Reg. 15.v.28. (ee) Hebr. 14.v.17. (ff) I. Theff. 5.v.17. (gg) Math. 6.v.33. (hh) Luc. 6.v.33. (ii) Eccl. 4.v.10. (kk) Prov. 17.v.17. (ll) Prov. 3.v.29. (mm) I. Tim. 4.v.15. (nn) Pfálm. 38.v.4.</hi>

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="8" xml:id="DK1800-IIIII-04-08">

<head><hi rend="center">OSZMA REGULA.<lb/>

Od milofzerdni Diláa.

</hi></head>

<p><hi>D</hi>A' ovoga fsvétogh Druftva Virni, kakono obráni fzinovi Boxii, po dobri dili ifztino i czilo ucfiné zvánje i obránye nyino (a) fzvaki Viran, priko godine, u blagodivni fzanuk ovoga fsvétogh Druftva, pod Offertorium imádé metnuti tri novcza, jali tri groficka, villé, ja mané, u koima novczi, poklemfze malaan i tanakan dohodak vidí, nato gledeh, níkká Macfarfzská Gofzpoda koima imená Jefzu popifzána na nebu (b) u knyigi xivujuchegh Jagancza (c) ne kupech fzebi blágo na Zemlyi, nego

<!-- 72. STRANICA -->

<pb n="72" facs="0073.jpg"/>

na nebu (d) ifztinitu i obfztojechu Fundatiu u glavni novczi pofztavití hoche, od kogá glávnogh, godifnyi dohodak u blagodvni fzanuk pofztavití hoche, i odonud fzváké godine troje ubogi i fzirotinfzke Diczé zaodití hoche i pofzlachefze

na skule; Tri na zanát datifze hoche, á pozli kad naucfé ofzloboditi; Trima ubogim i fzirotinfzkim Divojkama dafze poštenò Udomiti mogu, flogodchefze pomochi datti. Ofzim fzevga ovogá, vazda na mládo lito, Doctor aliti líkár, Berberin, i Apotekár izplatífze hoche. Od ovi fto, ofztané, Bolefztnikom, i potribnikom, priko goginé podilitfze hoche iz fzanduka blago divnóga, koiche imati tri klyùcfa, jedán imádé sztajat kod P. Ocza Praeféfa, drugi, i trechi, kod fzvitzké Goszpodé.

</p>

<p><hi rend="italic">(a) 2. Pet 2.v19. (b) Luc. 10.v.20. (c) Apoc. 21.v.27. (d) Math. 6.v.20.</hi></p>

</div3>

<!-- 73. STRANICA -->

<pb n="73" facs="0074.jpg"/>

<div3 type="subchapter" n="9" xml:id="DK1800-IIII-04-09">

<head><hi rend="center">DEVETA REGULA.</hi>

Od boléfzni i Mertvi Vimi.

</hi></head>

<p><hi>K</hi>Akófze koi iz megyu Virni ovogh fsvétogh Druftva razboli, odma nechafze dá ná glafz Poftovánome Oczu Praefefu, koi po fzvome moguftvu, koliko jáki budé, i po fzebi, i po drugimá imatiché fztarofzt na nyega, á navlafztitò na Dufu nyegovu. Ako fzvojéggh neuzimádé, i potribit budé, datichemu jednu czedulu, daga Doctor iliti Líkár, jali Berberin nágledá, i Apotekár likarie da mu prigotovi i dádé. Akoli tko iz megyu Virni Umré, czedula nyegova ona, koja jefzt godifnyéggh fzáata nyegovogh ukazivala, imáfze datti P. Oczu Praefefu, koiche ime nyegovo upifzat u knyigu; a onoga fzáata, koi je bio na nyegovoi czeduli, upifzache pa drugu czedulu i metnuvfi u fúzud,

<!-- 74. STRANICA -->

<pb n="74" facs="0075.jpg"/>

datiché drugomu kadfze upifzujú. A ime umerloga Bratá imáfze navifztit odná ú fzlidéchu Nedilyu fzmímá Virnim, koiche za dufu nyegovu, pod fsvétom Mifzom izmoliti Angyeofzku kruniczu, Akolibi koi od Fundatóra, aliti Dobrocfinioczá Umró, po Ugovorényu P. Ocza Praeféfa i ofztálé Bráche, prama nyegovogh dofztoiánfztva, imádufze za Dufu nyegovu fzlusbe Boxie cfinit.

</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="10" xml:id="DK1800-IIII-04-10">

<head><hi rend="center">DESZETA REGULA.</hi>

Od Náredbé.

</hi></head>

<p><hi>N</hi>Aipofzlé, da u ovome fsvetome Druftvu, fzváká poštenò i po rédu budnu I. Cor. 14. v 40. fzváké godiné Poftováni Otacz Praefes, imádé solfztálom Brachom fztariom, ovoga fsvétogh Druftva dogovor i viche dextrati I. pút, od razlírenya fsvetóga Troifztva. II. pút, od Dohodka fsvetogh ovogh Druftva. III. pút, od fzirotáa i Potribnikáa.

</p>

</div3>

</div2>

<!-- 75. STRANICA -->

<pb n="75" facs="0076.jpg"/>

<div2 type="chapter" n="5" xml:id="DK1800-IIII-05">

<figure>

<graphic url="pics/graphic8.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

<head>PETO POGLAVJE.</head>

<p>Od Litaniáa.</p>

<div3 type="subchapter" n="1" xml:id="DK1800-IIII-05-01">

<head><hi rend="center">PERVE LITANIE.</hi>

U trimá kipovi aliti fzebftvi Buduchemu, k Iedinome Boxánfztvu.

</hi></head>

<p><hi>S</hi>zvét, fsvét, fsvét Adonai Bogh, (a) fzmiluj fze nami.

Szvét, fsvét, fsvét Gofzpodm Bogh Sabbaoth (b) fzmilujfze nami.

Szvét, fsvét, fsvét Bogh fsviu Bogóva (c) fzmilujfze nami.

Brez pocséla, i bezkrajno Vikovicfnye Bitfivo (d) fzmilujfze nami.

Vazda Xivujuchá fsveta Neumerlofzti, (e) fzmilujfze nami.

<!-- 76. STRANICA -->

<pb n="76" facs="0077.jpg"/>

Szvagdi buduché bezkráino Velicsánfztvo. (f)

Cfudna Boxanstvena Nevidovnofzti. (g)

Bez kraja bezkráiná verhovná blaxenofzti. (h)
 U tvojoj dobroti Neprominlyivofzti. (i)
 Szakaâ Nadometnuché fztrahotno Gofpodáfzftvo. (k)
 Nebo i Zemlyu fztvorécke fztáro fzvemogufzftvo. (l)
 Nad fzvákímá gofpodujúche vikovicfnye Gofzpodáfzftvo. (m)
 Verhovne milofzti i umilyfztvá prífzvetá pravicz. (n)
 Szvaké fzverfítofzti neizmima Dobroto. (o)
 Iednogh bicha i Náravi puno fzveto Troifzftvo. (p)
 U Trimá kipovi jedino Boxánfzftvo. (q)
 Szvakâ Vidéche i upravlyajucha Mudrofzti. (r)
 [vitičastu zagrađu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Szmiluifze nami.
 <!-- 77. STRANICA -->
 <pb n="77" facs="0078.jpg"/>
 Szvakâ derxeche i nofzeché jákofzti (s)
 Szvakâ Xivéche i pazéché verhovnofzti (t)
 Szvakâ polfzvetyjuche fzlávná fzvetoftzi. (u)
 Bezkrájne fztvitloftzi nefztvorena lipoto. [x]
 Megyu Trima fzbftvi nerazdillyena jednocho. (y)
 Jedna Boxánfztvena vollyo, Náravi, jednâka fzlavo. (z)
 Od fzvakojákogh griha, Ofzlobodi Náfz Boxánfztvo.
 OdTilefznogh pogibéllya; Ofzlobodi Náfz Boxánfztvo.
 Od Zlé fzmerti; Ofzlobidi Náfz Boxánfztvo.
 Od tvoje fzerditofzti; Ofzlobodi Náfz Boxánfztvo.
 Od múkâ pakleni.
 Od fzvaki Zli Xiviná.
 Po tvóme vikovicfnyem bichu, bezkráinofzti i neumerloftzi.
 [dvije vitičaste zgrade na desnoj margini upotpunjuju okomiti tekstovi]: Szmiluifze nami.

Ofzlobodi.

<!-- 78. STRANICA -->
 <pb n="78" facs="0079.jpg"/>
 Po tvojoj bláxenofzti, fzlavi, i Gofzpodáfzftvu.
 Po tvojoj neprominlyivofzti, Boxánfztvu i Gofzpodarfzftvu.
 Po tvóme fzvemogufstvu, jákofzti, i dobroti.
 Po tvojoj Nevidnofzti, lipoti i i praviczi.
 Po tvojoj milofzernofzti, mudrofzti, Velicsánfztvu.
 Mi fztvolénye Tvoje, molimo te ufzlií Náfz.
 Da u právoj Viri,uffányu, Boxioj lyubavi do fzverhé obfztoimo.
 Da u cfiłztochi pravicz, i milofzernofzti tebi fzluximo.
 Da u poniznofzti, poboxnofzti, i neuvriefzti vazda xivimo.
 Da fzmireni, polfztidni, pokorni budémo.
 Dafze u fzvakovj dobroti, i fzverfítofzti vazda zabavimo.
 Dafze fzvagdi mirnò,umilynò, i poboxno nofzimo.
 [dvije vitičaste zgrade na desnoj margini upotpunjuju okomiti tekstovi]: Ofzlobod Náfz Boxánfztvo.

Molimo te ufzlií náfz.

<!-- 79. STRANICA -->
 <pb n="79" facs="0080.jpg"/>
 Da Tilu, fztvitu Gyávlu ni ucfe ne godimo
 Da tebe fzamò iz czilogh fzercza, Dúfe i fznágé vazda lyubimo.
 Da fzamò ifztom tebi Xivémo, tebe fálimo, i tebi mrémo.
 [vitičastu zagrađu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Molimo te &c.
 O ne fztvoreno Vikovicfnye Boxánfztvo; Pomozi Náfz na Ovâa.
 O bezkraja bezkrájna Boxánfztvena fzverfítofzti. Daj nam fznágu na ovâa.
 U Trimá fzbftvi nerazdilyena jednocha. Pomozi náfz na ovâ.
 </p>

<p><hi rend="italic">(a) Exod. 6.v.3. (b) Ifai. 6.v.3. (c) Pfal. 49.v.1. (d) 2 Efzd. 9.v.5. (e) I. Tim 6.v.16. (f) Bar. 3.v.25. (g) Joan 1.v.18. (h) Ifa. 64.v.4. (i) Malath 3.v.6. (k) Pfal. 46.v.4. (l) Gen 1.v.9. (m) Exord 34.v.6. (n) Joel 2.v.13. (o) Exod. 33.v.19. (p) I. Joan. 5.v.7. (q) Joan. 10.v.30. (r) Hebr. 4.v.13. (s) Eccl. 34.v.13. (t) I. Tim. 6.v.13. (u) Exod. 15.v.11. (x) Sap. 13.v.3. (y) Joan 10.v.38. (z) Joan. 10.v.38. </hi>

</p>

</div3>

<!-- 80. STRANICA -->
 <pb n="80" facs="0081.jpg"/>
 <div3 type="subchapter" n="2" xml:id="DK1800-III-05-02">
 <figure>
 <graphic url="pics/graphic9.jpg"/>
 <head></head>
 <figDesc></figDesc>

</figure>
<head><hi rend="center">DRUGE LITANIAE</hi>
U jednom Boxánfztvu buduchim k Trima Boxánfštenim fzbóftvami.
</hi></head>

<p><hi>N</hi>Erogyeni Otacz (a) Szmilujfze nami.
Od ocza rodgyeni fzinu (b) fzmilujfze nami.
Od oboij izhodechi Duh Szveti (c) fzmilujfze &c.
Szvet, fzet, fzet Gofzpodin Bogh Sabbaoth (d) fzmilujfze nami.
Szvet, fzet, fzet fzmoguchi Gofzpodin Bogh (e) fzmilujfze nami.
Abrahamov Bogh, Ilaakov Bogh, Jakovlyev Bogh (f) fzmilujfze nami.
<!-- 81. STRANICA -->
<pb n="81" facs="0082.jpg"/>
Otacz, fzin, i Duh fzet (g)
Gofzpodin Bogh otacz Gofzpodin Bogh fzin, Gofzpodin Bogh fzet. (h)
Od vika otacz, od vika fzin, od vika Duh fzet. (i)
Neumerli i nevidovni otacz, neumerli i nevidovni fzin, neumerli i nevidovni Duh fzet. (k)
Szvmoguchi otacz, fzmoguchi fzin, fzmoguchi Duh fzet. (l)
Bezkrájne dobroté otacz, bezkrájne dobrote fzin, bezkrájne dobroté Duh fzet. (m)
Verhovnogh Gofzpodftva otacz, Verhovnogh Gofzpodftva fzin, Verhovnogh Gofzpodftva Duh
fzet. (n)

Vicnyéga blaxénfztva otacz, vicnyéga blaxénfztva fzin, vicnyéga blaxénfztva Duh fzet. (o)
Primilofztivi otacz, primilofztivi fzin, primilofztivi Duh fzet. (p)
[vitičastu zagrađu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Szmilújuche nami.
<!-- 82. STRANICA -->
<pb n="82" facs="0083.jpg"/>
Bezkrájne Mudriné, fzetinyé i lipoté otacz, bezkrájne mudriné, fzetinyé i lipoté fzin, bezkrájne
mudriné, fzetinyé i lipoté Duh fzet. (q)

Sztvirelyu otacz, odkupitelyu fzin, utifitelyu nas Duh fzet. (r)
Palzitelyu otacz, palzitelyu fzin, palzitelyu nas Duh fzet. (s)
[vitičastu zagrađu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Szmilujfze nami.
Od fzvakh zabludénya, ofzlobodi náfz fzet Troicz.
Od fzvakh uffane-gubnofzti,
Od fzvakh na dobro-linofzti,
Od fzvakhogh griha,
Od pogáná i odmetniká,
Od fzvakháki zlij lyudij,
Od zviradij, i naudni xiviná,
Od Gyavolá i zli Duhová,
Od tilefznii i fztvzkij napafztij,
Od fzvakhogh zlá tilefznogh i Duhovnogh,
Po fzinovglen porogyenyu, fzkofmfeje od ocza rodio, i fztvu
[vitičastu zagrađu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Ofzlobodi náfz. Szvéta Troicza
<!-- 83. STRANICA -->
<pb n="83" facs="0084.jpg"/>
Boxanfztvenu dobrotu od nyega uzeo,
Po izhodényu Duhá fztvogh, s kojim od ocza i fztina jednakh izhodi,
Po fztavi Boxanfztvenoj, s kojom fzbóftva aliti kipovi Boxanfztveni fztami fzebe fztavé,
[vitičastu zagrađu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Ofzl. náfz fzt. Troicz.
Mi fztvogh Troifztva fztulbeniczi, Molimo te ufzlifi náfz.
Da fztetu Troiczu pravò Virujémo fztavimo, i poftujemo.
Da nyegovu fztavu i poftényé, fztvudé i vazda firimo.
Da fztakim mislyéném, ricfjom i dílom nyega vífzimo.
Da fze ifztom u nyemu náfzladgyujemo, vezelimo, i radujémo,
Da fze u razmislyényu Boxanfztvené dobroté nyegové bavimo,
Da na fztivu ovome, fztvud prid nyim fztverfítò hodimo,
Da u fztvemu viku náflemu, nochom i danyom neprilftanczè nyagá fálimo,
[vitičastu zagrađu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Molimo te ufzlifi náfz.
<!-- 84. STRANICA -->
<pb n="84" facs="0085.jpg"/>
Da na drugome fztivu od licza do licza nyega vídimo, Molimo te ufzlifi náfz.
O ne razdílyeno fztveto Troifztvo, fzmilujfze nami.
U Trima fzbóftvi jedno Gofzpodftvo, fzmilujfze nami.
Jedna Naravi, jedna Vollyo, jedno blaxénfztvo, fzmilujfze nami.
</p>

<p><hi rend="italic">(a) Joan. 5.v.26. (b) Pfál. 2.v.7. (c) Gal. 4.v.6. (d) Ifa. 6.v.3. (e) Aooc. 4.v.8. (f)
Tob. 7.v.15. (g) Eccl. v.8. (h) Math. 28.v.19. (i) (k) (l) &c. I Joan. 5.v.7.</hi>
</p>

</div3>

<div3 type="subchapter" n="3" xml:id="DK1800-IIII-05-03">

<head><hi rend="center">TRECHE LITANIAE.</hi></head>

K Oczu Bogu.

</hi></head>

<p><hi>S</hi>Zina Boga Roditellyu Otacz, (a) fimilujfze nami.

Kerfzta Ifzufa (b) fzmilujfze nami. Szvakom fztvorényu Xivome Pafzitylu Otacz (c) fzmilujfze nami.

Nebefzki milofztivni Otaz nas, Koi jefzi na nebéfzi (d) fzmilajfze nami.

<!-- 85. STRANICA -->

<pb n="85" facs="0086.jpg"/>

fzmilujfze nami.

Nebefzki milofztivni Otacz nas, Od kogá fzakofze ocfanfztvo nazivlyé na nebu i na Zemlyi, (e)

[vitičastu zagrađu na lijevoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Nebefzki milofztivni Otacz nas.

Koi fztarofzt imádé na fzvakaá (f)

Koi izbroi Vláfzi glávě nalfě, (g)

Koi fžuncze Tvoje izhoditi cfinis na dobre i na zle (h)

Koi dajés kifú na pravedne i na laxcze, (i)

Cfie ruke Tilo nalfě u Majkinoy utrobi fzaftavile jefzu (k)

Koifzi náfz koxom i Méfzom za odio i s Kofztima is xila mi u jedno fzaздо. (l)

Koifzi Tilo nalfě Duhom xivim nadahnuo, (m)

Koifzi Dufu naľu na obraz i priliku Tvoju fztvorio, (n)

Koi náfz, kakono Dojka na ruka tvoi noľzas, (o)

[vitičastu zagrađu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Szmilujfze nami.

[vitičastu zagrađu na lijevoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Nebefzki milofztivni Otacz nas,

<!-- 86. STRANICA -->

<pb n="86" facs="0087.jpg"/>

Koi fzi takvu lyubav dao nami dafze Boxij fzinovi nazivlyémo i búdemo (p)

Koi fzi naľz prizvao u Druľtvo fžina Tvoga Ifzufa Goľzpodina nalfěga, (q)

Koi fzi jedinó rodgyenoga fžina tvoga na fžvit ovi poľzlao, du xivemo po nyemu, (r)

Koi fzi naľz obrao u nyemu pria fžvorénya ovogh fžita da fžeti budémo, (s)

Koi fzi naľz za fžinove tvoje prifatío, joľt kaděfze ni rodili niľzmo, (t)

Koi napoklon, iz tvoje milofzti zvaó naľz jefzi za pofaliti fžlavu milofztivnofzti tvoje (x)

Koi pomanye ućinio jefzi naľz, jedno malo od Angyéláa, fžlavom ipofťenyem okrunio náľz jefzi (y)

[vitičastu zagrađu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Szmilujfze nami.

<!-- 87. STRANICA -->

<pb n="87" facs="0088.jpg"/>

polfzko zvirje, (z) fzmilujfze nami.

Nebefzki milofztivni Otacz nas, Koi fzi fzvakaá pod noge nalfě poľztavio, Ovcze, volove, i fžve

O nebefzki fžlatki otacz! bud milofztiv nami.

O lyublyeni nas fžvoritelyu! bud mileťiv nami.

Od fžvaké oholofzti,

Od fžvaké lakomofzti,

Od fžvaké bludnofzti,

Od fžvaké nénavidofzti,

Od fžvaké proxderofzti,

Od fžvaké fžerditofzti,

Od fžvaké nádobro linofzti,

Po tvojoj Boxánfztvenoi bezkrajnoj Dobroti,

Po Tvojj fžvij Dilij,

Po Tvojoj ocfevnój lyubavi, koju imás k nami,

[vitičastu zagrađu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Ofžlobodi naľz ocze Boxe.

Mi prifacheni fžinovi Tvoi, MolimoTe uľzľifi náľz.

Dafze vazda fžvudé fžveti Ime Tvoje, Molimo Te uľzľifi náľz.

<!-- 88. STRANICA -->

<pb n="88" facs="0089.jpg"/>

Da kralyevľzto Tvoje k nami prigye,

Da budne vollya Tvoja, kako na, nebu, tako i na Zemlyi,

Da kruha nalfěga fžvakdanyěga dades nami danaľz,

Da oľrofztis nami grihe nalfě,

Da naľz u napaľz uveľzti ne dopuľztis,

Da naľz od fžvakoga zla izbavis,

[vitičastu zagrađu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Molimo Te uľzľifi náľz.

O nebefzki Pafzitylu nas! fzmilujfze nami.

O nas Milofztivni fžtvoritelyu, fzmilujfze nami

O nas vicľnyi i fžveti Goľzpodine, fmlujfze nami.

</p>

<p><hi rend="italic">(a) Pŕfal. 2.v.7. (b) Ephef. 1.v.3. (c) Sap. 6.v.8. (d) Math 6.v.9. (e) Ephef. 3.v.15 (f) Sap. 12.v.13. (g) Math. 10.v.30. (h) Matth. 5.v.45. (i) Ibidem. (k) Job.10.v.8. (l) Ibidem. (m) Sap. 15.v.11. (n) Gen. 1.v.26. (o) Ofee II.v.2. (p) I. Joan. 3.v.1. (q) I. Cor. I.v.9. (r) I. Joan 4.v.9. (s) Ephef. 1.v.4. (t) Rom. 9.v.11. (u) Rom. 9.v.24. (x) Ephef. 1.v.5. (y) Pŕfal. 8.v.6. (z) Ibidem.</hi></p>

</div3>

<!-- 89. STRANICA -->

<pb n="89" facs="0090.jpg"/>

<div3 type="subchapter" n="4" xml:id="DK1800-IIIII-05-04">

<figure>

<graphic url="pics/graphic10.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

<head><hi rend="center">CSETVERTE LITANIE</lb>

K Szinu Bogu.

</hi></head>

<p><hi>O</hi>Cza Boga ŕzine (a) ŕzimuljŕze nami.

Ocza Boga Priliko (b) ŕzmilujŕze nami.

Ocza Boga Ricŕi (c) ŕzmilujŕze nami.

Xivóga Boga ŕzine j jedino rogyeni ŕzinu koi u nidri ocza jeŕzi, (d)

Xivóga Boga ŕzine, Boxia mudrofŕti, i znánye, i viŕzino Bogatŕŕtva nyegova. (e) ŕzmilujŕze nami.

Xivóga Boga ŕzine, u komu ŕzve blágo znánye, i Mudrine Boxie, ŕzakrivene jeŕzte. (f) ŕzmilujŕze

nami.

Xivóga Boga ŕzine, prid cŕijm ocŕima, niŕta ŕzakriveno nie, (g) ŕzmilujŕze nami.

<!-- 90. STRANICA -->

<pb n="90" facs="0091.jpg"/>

Xivóga Boga ŕzine, prid kime nie ŕztvorénya nevidovnogh. (h) ŕzmilujŕze nami.

Xivóga Boga ŕzine, prid kime pria nego ŕztvorena jeŕzu, ŕzvaka zanâ jeŕzu, (i)

Xivóga Boga Szine, prid cŕijm ocŕima ŕzvi lyudŕŕi putovi otvoreni jeŕzu. (k)

Xivóga Boga Szine, koi vidis lyudŕŕka ŕzercza, i tájine nyihne, (l)

Xivóga Boga Szine, koi zdaleka razumiés mislyenyâ naŕŕâ (m)

Xivóga Boga Szine, kogâ ocŕi mlogò ŕzvitlie jeŕzu od Szuncza (n)

Xivóga Boga Szine, koi znâdés ŕztvári proŕaŕzte, â od doŕaŕŕtij ŕzúd cŕinis, (o)

Xivóga Boga Szine, koi znâdés ŕzváke poŕŕzednye véŕti, i ŕztarine, (p)

Xivóga Boga Szine, koi otainy znanacz jeŕzi, i ŕzvaka znâs pria nego jeŕzu, (q)

[vitičastu zagrađu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Szmilujŕze nami.

<!-- 91. STRANICA -->

<pb n="91" facs="0092.jpg"/>

Xivóga Boga Szine, koi ŕzkrózi vidis ŕzvitŕka zlaménya, objavivŕi proŕaŕzte i doŕaŕŕche viŕti, (r)

Xivóga Boga Szine, koi cŕovjku objâvis i zŕâ, i dobrâ, pria negofzu priŕŕpila. (s)

Xivóga Boga Szine, prid cŕijm ocŕimâ ŕzvaka gola, i otkrivena jeŕzu, (t)

Xivóga Boga Szine, koi poznâjés lyudŕŕka ŕzvâ, dila (u)

Xivóga Boga Szine, koi brois mloxinu zvizda i ŕzvákú imenom nazivlyés, (x)

Xivóga Boga Szine, koi ŕzvaku lyudŕŕku ŕztopu promotris, (y)

Xivóga Boga Sziné, koi lyudŕŕko ŕzercze proŕlédas, i bubrége ny ne izkufâs (z)

[vitičastu zagrađu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Szmilujŕze nami.

O bezkrâjna Boxanŕŕtvena mudrina! ŕzmilujŕze nami.

O ne ŕztvoreno Znanye! ŕzmiluiŕze nami.

<!-- 92. STRANICA -->

<pb n="92" facs="0093.jpg"/>

Od ŕzvake opáké ŕzvitŕké mudriné, ŕzmilujŕze nami.

Od ŕzvakogh naudnogh tileŕznogh nauka,

Od ŕzvake lukavé mudrofŕti,

Od ŕzaké duhovné neznânofŕti,

Od ŕzvakoŕáké ŕzlipo dilnofŕti,

Po tvojemu Vičnyemu porodgyenyu, koje od ocza imâdes,

Po tvojoj bezkrâjnoj mudrofŕti,

Po tvojemu ne ŕztvorenom znânyu

Po tvojému Boxânŕŕtvu,

Po tvojoj Boxânŕŕtvenoj dobroti,

Po tvoji Boxanŕŕtvenij dillj,

Tebe molimo uslispi nas.

Mi Nenaucfnij.

Da ŕztvoiom Boxânŕŕtvenom mudrofŕchu razum náŕŕu proŕŕvitlis,

Da ŕzvakud odhodéchu pamét naŕŕu, Znányém tvoim potverdis,

Dana zlo prignutu volyu naŕŕu, na ŕzvetu mudrofŕt vodis,

Da po tvojoj ŕzvetoi mudrofŕti, i znânyu ŕzvakaâ upoŕŕŕujemo,

[vitičastu zagrađu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Tebe molimo uslispi nas.

<!-- 93. STRANICA -->

<pb n="93" facs="0094.jpg"/>

Da mudrò i razumnò vazda, u fšvacfemu hodimo; fšmiluiŕze nami.

Xivóga Boga Szine, fšmiluiŕzé nami.

Priliko nevidovnoĝ Boga, fšmiluiŕze námi.

Mudrofzti i Znánya blagodiŕni Domu, fšmiluiŕze námi.

</p>

<p><hi rend="italic">(a) Pŕal. v.7. (b) 2. Cor. 4.v.4. (c) Joan. 1.v.1. (d) Joan. 1.v.18. (e) Rom. II.v.33. (f) Coloff. 2.v.3. (g) Eccl. 39.v.42. (h) Hebr. 4.v.14. (i) Eccl. 23.v.19. (k) Prov. 16.v.2. (l) Eccl. 23.v.28. (m) Pŕal. 138.v.5. [nedostaju bilješke n, o i p uz tekst na str. 81] (q) Dan. 13.v.42. (r) Eccl. 42.v.19. (s) Iŕa. 48.v.3. (t) Hebr. 4.13. (u) Eccl. 16.v.20. (x) Pŕal. 146.v.4. (y) Job. 34.v.21. (z) Jerem. 17.v.10.</hi>

</p>

<figure>

<graphic url="pics/graphic11.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

</div3>

<!-- 94. STRANICA -->

<pb n="94" facs="0095.jpg"/>

<div3 type="subchapter" n="5" xml:id="DK1800-IIIII-05-05">

<figure>

<graphic url="pics/graphic12.jpg"/>

<head></head>

<figDesc></figDesc>

</figure>

<head><hi rend="center">PETE LITANIE</hi>

K fšvetóme Duhu Bogu.

</hi></head>

<p><hi>D</hi>Uh Mudrofzti i Raznmnofzti, Szmilujŕze nami.

Dúh fšavéŕzti i jakofzti, fšmiluiŕze nami.

Duh Znánya i cfudfznofzti Boxánŕztvene, fšmiluiŕze nami.

Utiŕitelyu Duh Szvéti, koi s oczéem i Szinom jedán Bóĝh jéfzi (a) fšmilujŕze nami.

Utiŕitelyu Duh fšveti, koi od oca i Szina iz hodis (b)

Utiŕitelyu Dúh fšvéti koi od Iŕzuckerŕzta fšvidocfanŕztvo cfinis, Szmilujŕze nami.

Utiŕitelyu Dúh fšvéti, koi náŕz fšvaku právdu ucŕis, (d)

<!-- 95. STRANICA -->

<pb n="95" facs="0096.jpg"/>

Utiŕitelyu Duh fšvéti, koi pritis fšvitu kroz grih fšúd, i právdu, (e) fšmilujŕze nami.

Utiŕitelyu Dúh fšvéti, koi, ne ofzlobis Pogerdnika od ufzna nyegovi. (f)

Utiŕitelyu Duh fšvéti, koi, napunis okrugloŕzt Zemlyè (g)

Utiŕitelyu Duh Szvéti, koi fšvakà promotris, joŕt i duboke véŕti Boxánŕztvene, (h)

Utiŕitelyu Duh Szvéti, koi fše molis za náŕz s neizrecfenij uzdiŕzányii, (i)

Utiŕitelyu Duh Szvéti, po kome lyubav Boxánŕztvena ulivena jeŕzt u ŕzerca náŕŕa, (k)

Utiŕitelyu Dúh Szvéti, koi pomáxes fšlabofzt náŕŕu, (l)

Utiŕitelyu Duh Szvéti, koi po Viri cfíŕztis ŕzerzá náŕŕáá, (m)

Utiŕitelyu Duh Szvéti, koi u Duŕu zlo hotéchu neulizes, (n)

Utiŕitelyu Duh Szvéti, koi u utrobi

[vitičastu zagrađu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Szmiluiŕze nami.

<!-- 96. STRANICA -->

<pb n="96" facs="0097.jpg"/>

bi Divicze Mariae Szinu Bogu pribivaliŕte fšgotovio jeŕzi, (o)

Utiŕitelzu Duh fšveti, koi na kerŕtenoĝ Iŕzuckerŕzta, u priliki goluba pao jeŕzi, (p)

Utiŕitelyu Duh Szveti, koi na Duhove, u priliki ognjeviti jezika na Apoŕtole pao jeŕzi, (q)

Utiŕitelyu Duh Szvéti, s cfiom Kripofzchu Apoŕtoli Iŕzuckerŕzta fšlobodnò glaŕzili jéfzu, (r)

Utiŕitelyu Duh fšveti, koi u fšvetoj Májki Czerqvi Duhovnijm Naucŕitelyem dao jeŕzi ufzta i mudrofzt, portiv koje fštati ni fta réchi protivniczi nemogú, (s)

Utiŕitelyu Duh Szvéti, koi náŕz iz táŕvnofzti u tvoju cfudnovatú fšvitloŕzt zvao jéfzi,

Utiŕitelyu Duh Szvéti, koi s námi ofztajés do fškoncláványa fšvita, (u)

[vitičastu zagrađu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Szmiluiŕze nami.

<!-- 97. STRANICA -->

<pb n="97" facs="0098.jpg"/>

Duh od milofzti Radofzti, i Mirnofzti, Bud milofztiv námi.

Dúh od terpénya, umilnoŕti dobroté, Bud milofztiv námi.

Duh od krotkofzti, Vire, i Mira, Bud milofztiv námi.

Od fšvake tileŕznè i Duhovne ruxnoché,

Od fzlipogh pouzdánya u Boxie milofzergye, i od uffánya gublyénaya,
 Od párbe protiv ifztiné poznáné,
 Od nenavidofzti protiv lyubavi Ifzkérnyégh,
 Od bezpokornofzti,
 Od fzvakogh gyavolfzkogh lukávftva,
 Od fzvakóga zlogh Duha,
 Po tvomu vicfnyému od ocza i Szina iz hodényu,
 Po tvomu bezkrajnom Boxánftvu.
 Po tvojemu Boxánftvenom fzbóftvu,
 Po tvoij fzvji dilij Boxánftvenij,
 [vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Bud milofztiv námi.

<!-- 98. STRANICA -->

<pb n="98" facs="0099.jpg"/>

Mi fžvetogh Troifztva fžluxbeniczi Molimo te ufzliři náfz.
 Da po Dúfi xivemo, i po Dúfi hodimo, Molimo te ufzliři uáfz.
 Da po Dúfi hodech tilefzna zaktiványa nedokonávámoMolimote ufzliři náfz.
 Da fžvakome Duhu nevirujémo, nego da izkufámo Duhove jefzuli od Boga? Molimo te ufzliři náfz.
 Da Grifnike ucfimo s krotkofzchom, Molimo te ufzliři náfz.
 Da u Duhu fžiémo, i u Duhu xanyémo xivot vicfnyi, Molimo te ufzliři náfz.
 Da nikakvoga griha neucfinimo, Molimo te ufzliři náfz.
 Da u fzvakojákój dobroti i fžvérfitofzti, vazda prid Bogom hodimo, Molimote ufzliři náfz.
 Duh od jákofzti, milofzti, i triznoche, Bud milofztiv námi.
 Duh od poniznofzti,cfifztoche i právde, Bud milofztiv námi.

<!-- 99. STRANICA -->

<pb n="99" facs="0100.jpg"/>

Duh od Vire, uffánya, i lyubavi Boxie, Bud milofztiv námi.
 </p>

<p><hi rend="italic">(a) Joan. 5.v.7. (b) Joan. 15.v.26. (c) Ibidem. (d) Joan. 16.v.13. (e) Joan.

16.v.8. (f) Sap. 1.v.6. (g) Ibid. v.7. (h) I. Cor. 2.v.10. (i) Rom. 8.v.26. (k) Rom. 5.v.5. (l) Rom. 8.v.26. (m) Act. 15.v.19. (n) Sap. 1.v.4. (o) Luc. 1.v.35. (p) Math. 3.v.16. (q) Act. 2.v.3. (r) Act. 4.v.8. (s) Luc. 21.v.15. (t) 2. [?] 2.v.9. (u) Math. 28.v.20.</hi>

</p>

</div3>

<!-- 100. STRANICA -->

<pb n="100" facs="0101.jpg"/>

<div3 type="subchapter" n="6" xml:id="DK1800-IIII-05-06">

<head><hi rend="center">SESZTE LITANIE.</lb>

Od Ifzuckerfzta.

</hi></head>

<p><hi>I</hi>fzufze Ifzuckerfzte, fžmilujfze námi.

Ifzufze Ifzuckerfzte, Pomiluj náfz.

Ifzufze Ifzuckerfzte; Sžmilujfze námi.

Nebefzki Ocfé Boxe, Sžmilujfze námi.

Odkupitelyu Szinu Boxe, Sžmilujfze námi.

Duk fžveti Boxe, Sžmiluijze námi.

Szin Xivoga Boga (a) Sžmilujfze námi

U Komufzeje oczu vollya izpunila, (b) Sžmilujfze námi.

Komuje Ime dátó, koje fžverhu fžva

<!-- 101. STRANICA -->

<pb n="101" facs="0102.jpg"/>

kogh imena jefzte, (c)

Sžmiluijze namj.

Poglaviczo Mira, (d)

Gofzpodin Gofzpodé, i krályu kralyev,

Komuje dáta fžvaká vláfzt na nebu i na Zemlyi, (f)

Verhovni Pope, fžveti, nenaudni, i lipi, (g)

Jedini Megyu-hoditelyu megý Bogom i megý lyudmi, (h)

U Kogáfzu klyucfevi od fžmertí i od pákla; (i)

Koi pút jefzi, i právda, i xivot, (k)

Koi u Nazaretu, od fžvetoga Duha, u utrobi Divicze Mariae zacfět jefzi. (1)

Koi u Betleemfzkoi itali, u pol nochi rodgyen jefzi (m)

Koi u povoje uvien, i na jalzlá povalyen jefzi, (n)

Komufzu fze poklonili Pafztiri i krályi, (o)

[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Sžmilujfze námi.

<!-- 102. STRANICA -->

<pb n="102" facs="0103.jpg"/>

Koi obrizán, i u Czerqvi prikázan jéfzi, (p) Szmilujfze nami.
Koi od Iruda na fzmert tráxen jéfzi, (q) Ifzzukerlfzte fzmilujfze nami.
Koifzfze u AEgyptu, megyu Idolczi, za fzedam godifta bavio, (r)
Koi fzi u Nazaretu, za dvajefzt i tri godine, Roditelyem tvoim pokoran bio, (s)
Koi fzi od <persName key="PN12" ref="context.xml#PN12">fzvetogh Ivana
kerfztitelya</persName> kerften, á od Gyávla Nápalztovan bio, (t)
Koifzi, od <persName key="PN24" ref="context.xml#PN24">Judae</persName>, za tridefzet
Nováczá prodán ' i s polyublyenyém izdán bio. (u)
Koi fzi noge oprao Ucenikom tvoijm, (x)
Koi ucenikom fzveto Tilo i kerv tvoju za jilo dade, (y)
Koi u vertlu Geczemánfzkom kervnim znojem znoiofze jefzi, (z)
[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Ifzuckerlfzte fzmilujfze námi.
<!-- 103. STRANICA -->
<pb n="103" facs="0104.jpg"/>
Koi od Uceniká ofztavlyen, i u Ruke Grifnikov pridat jefzi, (aa)
Koi fzevezan kako lupex po Jerozolimú potézan jefzi, (bb)
Koi kod Annafa Zaufán, á od Petra tripud zatajen jefzi, (cc)
Koi kod Kaifafa po fzvú noch, neprifztanczé rugán, plyuvan, i bien jefzi, (dd)
Koi u jutru od Szábora Xudijskog na fzmert ofzugen jéfzi (ee)
Koi prid Pilátom, u mlogij, láxlyivò izdáván jefzi, (ff)
Koi kod Iruda, u bilu Odichu obucfen, rugán jéfzi, (gg)
Koi kod Pilata nemilò bicféván, ternyem krunyen, u czerlyenoi odicki rugán, i terszkom bién jéfzi
(hh)
Koi fzi ranyen bio za náffe opacfine, i poterven za grihe náffe, (ii)
[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Ifzuckerlfzte fzmilujfze námi.
<!-- 104. STRANICA -->
<pb n="104" facs="0105.jpg"/>
Koi fzi bolefsti náffe nofzio, i tegobe náffe podnofzio, (kk)
Koi krixá tvoga nofzech, kako nimo Jágnye na fzmert noffen jéfzi. (ll)
Koi na Verhu goré Kalvarié, jidom omifánim s mirhafztim Vinom pojen, Szvucfen, na krix profztet,
prikovan, i s krixem zajednò podignut jéfzi, (mm)
Koi na krixu, megyu dvimá Lupexi, gól porugán, Ocztom pojen, tri fzaata gorke muke podnofzech,
glávu tvoju fzagnu, i Duh tvoj izdade, (nn)
Koi umri za náffe grihe, i ufzker,fznu za náffe oprávdánye, (oo)
Milofztivi odkupitelyu nas, Pofzlufái náfz,
[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Ifzuckerlfzte fzmilujfze námi.
Lyublyeni Ofzloboditelyu, nas, fzmilujfze nami.
Od fzvakoga Griha, Ofzlobodi náfz Ifzufze.
<!-- 105. STRANICA -->
<pb n="105" facs="0106.jpg"/>
Od zlá fzvakóga, Ozlobodi náfz Ifzufze.
Od fzvakogh pogibélya,
Od vicfnyé fzmerti,
Po zacféchu, rogyényu iobrizovanyu tvojemu,
Po Velicfánfztvu fzvétogh Iména tvóga.
Po Kerfztényu, pofztu, i molitvij tvoij,
Po hodenyu, potrugyenyu, i fzvij dílij tvoij,
Po fzvij tvoij bolefstij, tilefznij, i Duhovnij,
Po tvojoj xalofztnoj fzmerti, i fzvako, jakij dofztojanfztvij tvoij,
[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Ofzlobodi náfz Ifzufze.
Mí Grifniczi, Molimote ufzlií náfz.
Da umriví grihu, fzámoi právdi Xivemo, Molimo te ufzlií náfz.
Da tilo krixu prikujémo s griami i s poxelyényii, Molimote ufzlií náfz.
<!-- 106. STRANICA -->
<pb n="106" facs="0107.jpg"/>
Dafze jediná u fzvétom Krixu tvóme fzlavimo,
Da od Boga pofzláni Krix nas, fzvi vefzelò nofzimo,
Da kerv tvoja izcfifzti Duhovnu fzviefzt náffu, i dílá mertvij, na fzluxbu Boga xivóga,
[vitičastu zagradu na desnoj margini upotpunjuje okomiti tekst]: Moli.te ufzlií náfz
Jagáncfe Boxij, koi uzimás fzvéga fzvita grihe, Namoli oca tvoga dafze fzmiluje námi.
Jagáncfe Boxij, koi uzimás fzvéga fzvita grihe, Bud nami grifnikom milofztivni.
Jagáncfe Boxii, koi uzimás fzvéga fzvita grihe, Daj nam Duha fzvétogh.
</p>
<p><hi rend="italic">(a) Math. 16.v.16. (b) Matth. 3.v.17. (c) Phil. 2.v.9. (d) Ifa. 9.v.6. (e) Apoc.
17.v.14. (f) Matth. 28.v.18. (g) Heb. 7.v.29. (h) I. Tim. 2.v.5. (i) Apoc. 1.v.18. (k) Joan 14.v.6. (l) Luc. 1.v.27. (m) Luc. 2.v.7. (n) Ibid. (o) Matth.
2.v.II. (p) Luc. 2.v.21. (q) Matth. 2.v.13. (r) Matth. 2.v.19. (s) Luc. 2.v.51. (t) Matth. 2.v.16. (u) Luc. 22.v.48. (x) Joan. 13.v.14. (y) Luc. 22.v.17.
(z) Luc. 22.v.44. (aa)

<!-- 107. STRANICA -->
<pb n="107" facs="0108.jpg"/>

Matth. 26.v.56. (bb) Joan. 18.v.12. (cc) Matth. 26.v.74. (dd) Luc. 22.v.64. (ee) Luc. 22.v.66. (ff)
Luc. 22.v.2. (gg) Luc. 23.v.2. (hh) Joan. 19.v.1. (ii) Ifa. 53.v.5. (kk) Ifa. 53.v.4. (ll) Joan. 19.v.17. (mm) Matth. 27.v.34. (nn) Matth. 27.v.39. (oo)
Rom. 4.v.25.</hi>

</p>

</div3>

</div2>

</div1>

</body>

</text>

</TEI>

Prilog 3 – Kontrolirani rječnici termina (datoteka context.xml)

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<list xml:lang="hr">
<listPerson type="historical">
  <person n="1" xml:id="PN01">
    <persName>
      <forename>Petar</forename>
      <surname>Regalat</surname>
      <addName type="alias" xml:lang="es">Regalado</addName>
      <addName type="alias" xml:lang="la">Regalatus</addName>
      <roleName>svetac</roleName>
      <roleName>španjolski franjevac</roleName>
      <state type="life" from="1390" to="1456"></state>
    </persName>
  </person>
  <person n="2" xml:id="PN02">
    <persName>
      <forename>Franjo</forename>
      <surname>Asiški</surname>
      <roleName>svetac</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="3" xml:id="PN03">
    <persName>
      <forename>Abraham</forename>
      <roleName>patrijarh</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="4" xml:id="PN04">
    <persName>
      <forename>Petar</forename>
      <surname>Villacreces</surname>
      <roleName>španjolski franjevac</roleName>
      <state type="life" from="+" to="1422"></state>
    </persName>
  </person>
  <person n="5" xml:id="PN05">
    <persName>
      <forename>Pavao</forename>
      <surname>Sv.</surname>
    </persName>
  </person>
  <person n="6" xml:id="PN06">
    <persName>
      <forename>Izabela Katolička</forename>
      <addName type="alias">Izabela I. Kastiljska</addName>
      <roleName>španjolska kraljica</roleName>
      <state type="life" from="1451" to="1504"></state>
      <state>vladala je u Kastilji od 1474.</state>
    </persName>
  </person>
  <person n="7" xml:id="PN07">
    <persName>
      <forename>Karlo II.</forename>
      <roleName>španjolski kralj</roleName>
      <state type="govern" from="1665" to="1700">vladao od 1665. do 1700.</state>
    </persName>
  </person>
  <person n="8" xml:id="PN08">
    <persName>
      <forename>Inocent XI.</forename>
      <addName type="alias" xml:lang="it">Benedetto Odescalchi</addName>
      <roleName>papa</roleName>
      <state type="govern" from="1676" to="1689"></state>
    </persName>
  </person>
  <person n="9" xml:id="PN09">
    <persName>
```

```

    <forename>Joannes de Sancta Maria</forename>
    <addName type="alias" xml:lang="es">Juan de Santa María</addName>
    <roleName>$spanjolski franjevac</roleName>
    <state type="life" notBefore="1551" to="1622"></state>
  </persName>
</person>
<person n="10" xml:id="PN10">
  <persName>
    <forename>Benedikt XIV.</forename>
    <addName type="alias" xml:lang="it">Prospero Lambertini</addName>
    <roleName>papa</roleName>
    <state type="govern" from="1740" to="1758"></state>
  </persName>
</person>
<!-- OPROSSTENJA OSOBITA -->
<person n="11" xml:id="PN11">
  <persName>
    <forename>David</forename>
    <roleName>izraelski kralj</roleName>
  </persName>
</person>
<person n="12" xml:id="PN12">
  <persName>
    <forename>Ivan Krstitelj</forename>
    <roleName>sv.</roleName>
  </persName>
</person>
<person n="13" xml:id="PN13">
  <persName>
    <forename>Petar Apostol</forename>
    <roleName>sv.</roleName>
  </persName>
</person>
<person n="14" xml:id="PN14">
  <persName>
    <forename>Pavao Apostol</forename>
    <roleName>sv.</roleName>
  </persName>
</person>
<person n="15" xml:id="PN15">
  <persName>
    <forename>Andrija</forename>
    <roleName>apostol</roleName>
    <roleName>sv.</roleName>
  </persName>
</person>
<person n="16" xml:id="PN16">
  <persName>
    <forename>Jakov Stariji</forename>
    <roleName>apostol</roleName>
    <roleName>sv.</roleName>
  </persName>
</person>
<person n="17" xml:id="PN17">
  <persName>
    <forename>Ivan Evandelist</forename>
    <roleName>sv.</roleName>
  </persName>
</person>
<person n="18" xml:id="PN18">
  <persName>
    <forename>Toma Apostol</forename>
    <roleName>sv.</roleName>
  </persName>
</person>
<person n="19" xml:id="PN19">
  <persName>
    <forename>Filip Apostol</forename>
    <roleName>apostol</roleName>
    <roleName>sv.</roleName>
  </persName>
</person>

```

```

    </persName>
  </person>
  <person n="20" xml:id="PN20">
    <persName>
      <forename>Jakov Mlađi</forename>
      <roleName>apostol</roleName>
      <roleName>sv.</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="21" xml:id="PN21">
    <persName>
      <forename>Bartol</forename>
      <roleName>apostol</roleName>
      <roleName>sv.</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="22" xml:id="PN22">
    <persName>
      <forename>Matej</forename>
      <roleName>apostol</roleName>
      <roleName>evangelist</roleName>
      <roleName>sv.</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="23" xml:id="PN23">
    <persName>
      <forename>Šimun</forename>
      <roleName>apostol</roleName>
      <roleName>sv.</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="24" xml:id="PN24">
    <persName>
      <forename>Juda</forename>
      <surname>Tadej</surname>
      <roleName>apostol</roleName>
      <roleName>sv.</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="25" xml:id="PN25">
    <persName>
      <forename>Matija</forename>
      <roleName>apostol</roleName>
      <roleName>sv.</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="26" xml:id="PN26">
    <persName>
      <forename>Josip</forename>
      <roleName>sv.</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="27" xml:id="PN27">
    <persName>
      <forename>Patritius</forename>
      <surname>Sporer</surname>
      <roleName>austrijski franjevac</roleName>
      <state type="life" notBefore="1683"></state>
    </persName>
  </person>
  <person n="28" xml:id="PN28">
    <persName>
      <forename>Johann Georg</forename>
      <surname>Reiffenstuel</surname>
      <roleName>austrijski franjevac</roleName>
      <state type="life" from="1641" to="1703"></state>
    </persName>
  </person>
  <!-- ABECEVICA 1737. -->
  <person n="29" xml:id="PN29">

```

```

    <persName>
      <forename>Poncije</forename>
      <surname>Pilat</surname>
    </persName>
  </person>
  <person n="30" xml:id="PN30">
    <persName>
      <forename>Mihovil</forename>
      <roleName>sv.</roleName>
      <roleName>arkandeo</roleName>
    </persName>
  </person>
  <person n="31" xml:id="PN31">
    <persName>
      <forename>Eva</forename>
    </persName>
  </person>
  <person n="32" xml:id="PN32">
    <persName>
      <forename>Adam</forename>
    </persName>
  </person>
</listPerson>

<listPlace>
  <placeName key="GN1" n="1" xml:id="GN01">
    <settlement type="city">Valladoid,</settlement>
    <country>Španjolska</country>
  </placeName>
  <placeName key="GN2" n="2" xml:id="GN02">
    <settlement type="city">Aguilera</settlement>
    <country key="CN1">Španjolska</country>
  </placeName>
  <placeName key="GN3" n="3" xml:id="GN03">
    <settlement type="city">Tribulos</settlement>
    <settlement type="alias" xml:lang="es">del Abroyo</settlement>
    <country key="CN1">Španjolska</country>
  </placeName>
  <placeName key="GN4" n="4" xml:id="GN04">
    <settlement type="unknown">Malupoteolana</settlement>
    <settlement type="unknown">Nepoznati toponim u Španjolskoj</settlement>
    <country key="CN1">Španjolska</country>
  </placeName>
  <placeName key="GN5" n="5" xml:id="GN05">
    <settlement type="city">Budim</settlement>
    <country key="CN1">Ugarska</country>
  </placeName>
  <placeName key="GN6" n="6" xml:id="GN06">
    <settlement type="city">Rim</settlement>
  </placeName>
  <placeName key="GN7" n="7" xml:id="GN07">
    <settlement type="city">Osijek</settlement>
  </placeName>
  <placeName key="GN8" n="8" xml:id="GN08">
    <settlement type="unknown">Mursa</settlement>
  </placeName>

  <placeName key="CN1" n="9" xml:id="CN01">
    <settlement type="country">Španjolska,</settlement>
    <country>Španjolska</country>
    <bloc type="sub-continent">Južna Europa</bloc>
  </placeName>
  <placeName key="CN2" n="10" xml:id="CN02">
    <settlement type="unknown">Provincia od India</settlement>
    <settlement type="unknown">Nepoznata područja</settlement>
  </placeName>
</listPlace>

<listDate>

```

```
<date when="1747">1747.  
    <date type="occasion">godina tiskanja</date>  
</date>  
</listDate>  
</list>
```